

GORENJSKI GLAS

DRUGIČ NA OSMIH STRANEH DEMOKRACIJA SDZ INTERVJU Z JANEZOM JANŠO

Odprite strani

Pomladni še ni konec

Čeprav so ljubljanske mestne oblasti preposedale pondeljkov protestni shod na Trgu osvoboditve, se je zborovanje "zgodilo", le da v obliki javnih sej, plenarnih zasedanj in običnih zborov (z deset do dvajset tisoč udeleženc). Tisti, ki so se še pred odhodom na zborovanje obremenjevali z mislijo, da jih bodo na trgu pričakale "svinčene razmere", so se (skupaj z drugimi) razšli s spoznanjem, da ni bilo omembe vrednih incidentov in da to ni bil miting "Solevicevega tipa" niti ne miting ščuvanja h krštvam in kaznivim dejanjem.

Če je bilo po marčevskem zborovanju v Cankarjevem domu pričakovati, da se bosta uradna politika in "zdržena slovenska alternativa" še kdaj znašli na istem političnem priorišču, se to vsaj na pondeljkovem javnem shodu ni uresničilo. Zborovanje je minilo kot govorica enega in kot monolog neuradnega dela slovenske politike (opozicije), ki je priložnost izrabila ne le za protest zoper dachauski proces sodobnega časa, temveč tudi za javno izražanje svojih političnih stališč. Ni mogoče, da bi se z vsemi strinjali, med zrnenjem je bilo tudi plevel, že je le treba imeti toliko demokratičnega posluha in priznati, da samo kritika in konkurenca lahko ustvarjata lepše in boljše življenje, tisto, čemur politika modno

pravi politična in gospodarska prenova. Ta cilj se nam za zdaj zdi oddaljen kot lučka na koncu dolgega tunela, v katerem je vse polno sovražnikov, napadov na JLA in na sistem in v katerem vidijo večjega sovražnika v Janshi in v vsej "četverici" kot v montiranem političnem procesu, v unitarizmu, centralizmu, socializmu trde roke in bede, v nepravnih državah... Prav pozivanje na brezpostojno zavzemanje za pravno državo je v razmerah, ko oblast krši lastne zakone (protizakonitost vojaškega dokumenta) in smo priča dvojni morali, precej hinavski nasveti, ki ga alternativa ne sprejema - tudi zato ne, ker je politika lahko tudi umazana igra in ker je zaradi takšne igre v zaporu Janša, pogled skozi rešetke v socializem po meri ljudi pa se obeta še trem. Čeprav je pondeljkovo zborovanje pokazalo prehodnost nekaterih idej in ujetost v lastno omejenost, je bilo osnovno sporočilo jasno in nedvoumno: ne gre le za usodo širih, temveč za slovensko pomlad, za suverenost naroda, za našo svobodo... Prav zato bi slovenska politika moralna bolj čutiti z lastnim narodom in mu bolj verjeti kot zvezni oblasti ter odločno in po moško reči - ne damo jih.

C. Zaplotnik

Deska preusmerila dotok vode

Zadušitev dveh ton šarenk

Bled, 11. maja — V noči na pondeljek se je v treh bazenih blejske ribogojnice zadušilo najmanj 2 tone šarenk. Katastrofa, za Zavod za ribištvo Ljubljana, ki ima v najemu ribogojnici v Zaki, je zjutraj opazil njihov delavec Marjan Bervars.

Milčniki z Bleda so skupaj z delavceroma oddelka za zatiranje kriminalitev UNZ Kranj ugotovili plehek vzrok zadušitev. Zunaj ograjene in varovane ribogojnice je ob potoku Mišča, ki napaja bazene, razbremenišnik. Najbrž nihče ne bo ugotovil, kako je deska v razbremenišniku preusmerila vodo v petek, namesto v strugo ribogojnice. Ker ni bilo svežega dotoka vode, so se šarenke začele dušiti in obračati na hrble. Škoda je ogromna, uničeno je osemnajstmesečno delo delavcev Zavoda za ribištvo. Ti bi vse te ribe zlahka prodali po 36 tisoč dinarjev za kilogram znanim kupcem. Že lani je zaradi majhnega dotoka vode poginile 80 kg potočnih postri.

Velika gneča na fakultetah

Škoda v največji meri nosili sami, saj z Zavarovalnico nimajo sklenjene ustrezne zavarovalne police. Pondeljkova nesreča pa

je najbrž zadosten vzvod, da bodo primerno uredili tudi zunanj razbremenišnik, da bi se izognili novim poginom.

Besedilo in slike: Mirko Kunšič

Letošnja druga prireditev

Kranj, 11. maja — Prihodnji teden v torek bodo v Kranju odprti drugo letosnjo specializirano sejemsko prireditve - 14. mednarodni sejem kooperacij, trgovine in drobnega gospodarstva. Čeprav na področju poslovnih kooperacij, edini tovrstni sejemske poslovni usmeritvi v državi, tudi tokratni čutiti še bistvenega napredka, pa prireditelji napovedujejo novosti, s katerimi se bodo na tem področju predstavile Slovenijales, Iskra, Merkur Kranj, Železarna Jesenice in Primex iz Nove Gorice. Novost je vsekakor nastop Stanovanjske zadruge Kranj z informacijskim sistemom in stiki z družniki. Strokovno usmerjen sejem, ki bo odprt do 19. maja, pa bodo dopolnjevale tudi nekatere razstave inovacij za stabilizacijo, livarne iz Varaždina, domače umetne obrti Kokre iz Kranja, likovnikov in kamnošteških izdelkov. Poslovni dan pa bosta pripravila Slovenijales in kranjski Merkur. Slednji bo predstavljal stroje za popravilo obutve, naprave za hladno spajanje in video igralne avtomate.

A. Ž.

Spisek fakultet, ki se jim zaradi prevelikega navala obeta omejitev vpisa, je tako obširen, da je bolje pogledati, kje sploh je še kaj prostora; vzgojitelj predšolskih otrok, gradbeništvo in kemija, glasbena pedagogika, živiloreja, geodezija, matematika, pedagoška fizika, politologija, filozofija, pedagogika, slovenski jezik in še peščica studijev.

H. J.

14. SEJEM

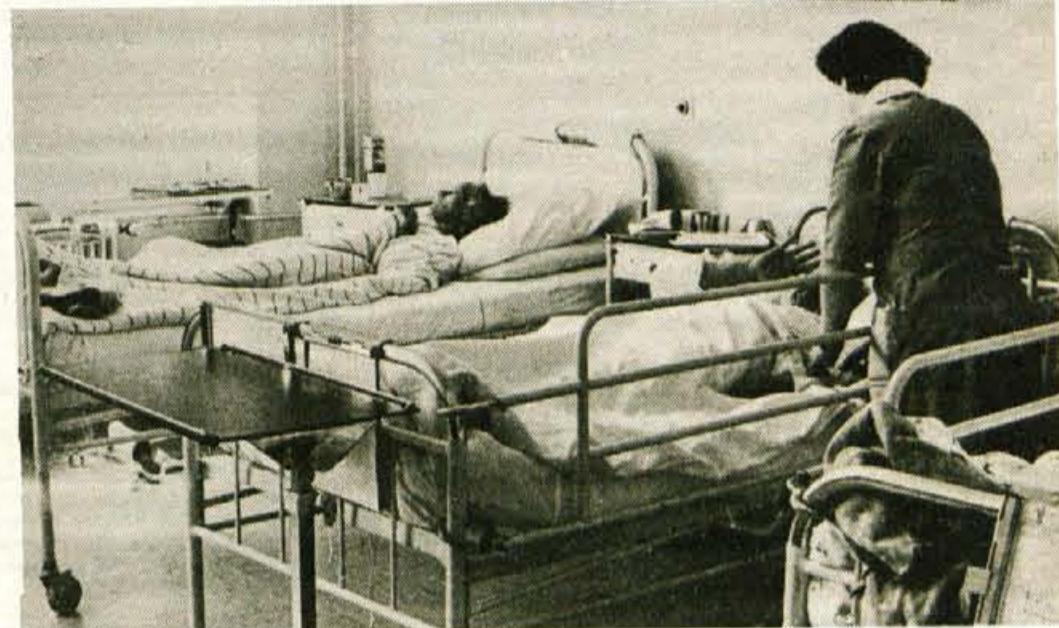
KOOPERACIJ INDUSTRIJE, TRGOVINE
IN DROBNEGA GOSPODARSTVA

- poslovno strokovno informativna prireditev
- razstava domače in umetne obrti
- področje stanovanjske izgradnje

KRANJ,

16. - 19. 5. 1989

Temeljna banka Gorenjske

Na Jesenicah so zaprli oddelek za ušesa, nos in grlo

Strokovna napaka, ki je zatrivala smrt 7-letne deklice po operaciji mandiljev in žrelnice na otolaringološkem oddelku jeseniške bolnišnice, je treba dokazati in kaznovati, ne pa zaradi nje zapirati bolniškega oddelka. Na Jesenicah trdijo, da smrt Maje Š. ni vzrok zaprtja omenjenega oddelka, pač pa globlji vzroki, med njimi tudi kadrovska zadrega: na oddelku dela en sam otolog, potrebovali pa bi vsaj tri. Zarato so se v bolnišnici že februarja odločili, da oddelek začasno zapro. Enaka odločitev republiške komiteja za zdravstveno varstvo po izrednem strokovnem pregledu na Jesenicah je prišla že post festum. Več o ozadju dogajanja na strani 8. - Foto: F. Perdan

Začetek javne razprave o spremembah slovenske ustave

Priložnost za sodobnejšo ustavo

Kranj, 11. maja - V Sloveniji bo do konca meseca javna razprava o osnutku dopolnil k slovenski ustavi. Gorenjska javna razprava se v bistvu začenja danes, 12. maja, ko bo v Kranju ob 16. uri o ustavnih dopolnilih govoril predsednik slovenske skupščine in ustavne komisije Miran Potrč.

V kranjskih občinih bo po krajevni skupnosti 11 razprav, razen tega pa bodo po tovarnah. Prve razprave po krajevni skupnosti bodo na sporednu v sredo, 17. maja. Ta dan bodo razprave v Cerkljah, Preddvoru in v Gorčah. 2. junija pa bo seja predsedstva občinske konference SZDL, na kateri bodo strnili javno razpravo.

Z Škofje Loke so sporočili, da bo razprava končana do konca maja, načrtujejo pa več specializiranih razprav. 22. maja bo o spremembah ustave govoril član republiške ustavne komisije dr. Ivan Kristan, v torek, 16. maja, pa bo ob 17. uri na Podnu javno tribuno, na kateri bo sodelovala članica republiške ustavne komisije Darja Lavtičar - Bebler.

Programe razprav pripravlja

družbenoekonomskih odnosov, za družbenopolitični sistem in za ustavnost, zakonitost ter pravosodje.

O ustavi bo govorila tudi v sredo, 17. maja, ob 16. uri na kranjski občini, kjer bosta sodelovala dr. Ciril Ribičič in dr. Zdravko Tomac.

J. Košnjek

Problemska konferenca SZDL Slovenije

Priprave na Evropo devetdesetih let

Kranj, maj - Republiška konferenca SZDL Slovenije je sklicala problemsko konferenco "Priprave na Evropo devetdesetih let", ki bo v Ljubljani potekala v torek, 23. maja. Uvodno poročilo bo imel Viktor Žakelj, predsednik problemske konference, skupaj z vabilom pa so razposlali nekaj zanimivih referatov, nekaj je še objavljenih, vse skupaj pa naj bi po problemski konferenci natisnili v brošuri. Že prvi del referatov obeta, da na problemski konferenci ne bodo spregovorili le o gospodarskih, temveč tudi o drugih razsežnostih sodelovanja in vključevanja v Evropo.

V ponedeljek je bila v Ljubljani namesto prepovedanega zborovanja v podporo Janši, Tasiču, Borštnerju in Zavrlu javna seja republiške konference ZSMS. Udeležilo se jo je več kot 20.000 ljudi. (Več na 8. strani). Foto: G. Šinik

Zakaj se slepimo?

Prostovoljno je - obvezno

Radovljica, 9. maja - Radovljiska občina, ki ni nobena izjema in tako kot vse druge na Gorenjskem in v Sloveniji prispeva denar za razvoj nerazviti delov države, je bila lani za povrh vsega še določena, da dolgoročno sodeluje z novoustanovljeno kosovsko občino Štrpce. Že to, da so jo za sodelovanje izbrali in določili drugi, je v radovljiski občini izvalo precej negodovanja.

Sedanji časi so namreč vendarle nekoliko drugačni kot tisti pred desetimi in dvajsetimi leti, ko so politični in drugi funkcionarji kar iz pisarn ukazovali, kdo bo s kom sodeloval in koliko ga bo to sodelovanje stalo, pa tudi gospodarska kriza je zdaj tako huda, da organizacije (tudi radovljiske) krvavo potrebujejo denar za rešitev razvojnih in drugih problemov.

Radovljiski izvršni svet je na seji v torku v četrti točki dnevnega reda obravnaval "zadevo" - prostovoljno zbiranje sredstev za dograditev doma kulture v občini Štrpce in v okviru te "zadeve" tudi dopis s stalne konference mest občin Jugoslavije, v katerem piše, da mora radovljiska občina prostovoljno zbrati za dom 24 milijonov dinarjev in jih do 1. junija letos nakazati na poseben žiro račun. V primeru, da sredstev ne bi poslali do tega roka, ji bodo znesek povečali z mesečno rastjo inflacije.

Ceprav odločitev predsedstva stalne konference mest in občin Jugoslavije, ki je prevzela pokroviteljstvo nad domom in začela zbiralno akcijo, ni obvezujoča v formalnopravnem smislu, se ni treba slepiti. V takšnih in podobnih primerih gre le na videz za prostovoljno zbiranje denarja, dejansko pa za obvezujoče, vendarne s pravnimi posledicami, ampak s političnimi, kar je v razmerah vzbujene narodnostne nestrpnosti še celo hujše. Ker se v radovljiski občini dobro zavedajo, da bi si v primeru, če bi rekli "ne", verjetno zaslužili v drugem delu države "etiketo" (kakšno, lahko le ugibamo), so na torkovi seji sklenili, da sekretariat za občo upravo in finance do konca maja prouči možnosti, kako zagotoviti denar (iz proračuna). Kot je dejal predsednik izvršnega sveta Pavel Žerovnik, zbiranje denarja po delovnih organizacijah (na podlagi razdelilnika) ne pride v poštev.

Ceprav oba, Marko Bezjak in Ratomir Kafol, ki sta obiskala Štrpce, poudarjata, da je stanje v tej občini izjemno težko (revščina, precejšnja brezposelnost, slabo razvito gospodarstvo), in četudi 24 milijonov dinarjev ni veliko, je bolj kot sama pomoč sporen način, kako se v državi lotevajo takšnih in podobnih zbiralnih akcij. Če jim politiki in drugi funkcionarji še pravijo prostovoljne, pa jih ljudje imenujejo drugače, z besedama, od katerih druga zveni nemško - kot "prostovoljni mus".

C. Zaplotnik

Odlagališče radioaktivnih odpadkov v rudniku urana?

Škofja Loka, 10. maja - Občinski izvršni svet je od republiškega komite za energetiko in uredništva Dnevnika, ki je v enem od člankov omenjal kot možno lokacijo za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov tudi Rudnik urana Žirovski vrh, zahteval podrobnejše pojasnilo.

Republiški komite je odgovoril, da je šlo za objavljeno poročilo s seje komiteje 21. aprila, kjer so med drugim obravnavali tudi informacijo o bodočem odlagališču nizko in srednje radioaktivnih odpadkov oziroma s strokovno metodo za izbiro najprimernejše lokacije. Metodo so pripravili strokovnjaki iz Instituta Jožeta Stefanja. Prof. dr. Peter Novak je v razpravi med drugim dejal, da pri izbiro lokacije ne bi smeli obiti tudi obstoječih objektov, jedrske elektrarne Krško in rudnika urana Žirovski vrh, kjer radioaktivni odpadki nastajajo.

V odgovoru škofjeloškemu izvršnemu svetu republiški komite za energetiko še pravi, da Novakova razprava ne more in ne bo vplivala na končno izbiro odlagališča. Izbiro bo opravljena samo na osnovi strokovne metode oziroma kriterijev in soglasja občine, kjer naj bi odlagališče bilo.

H. Jelovčan

Mandatar ne bo hitel z menjavami

Škofja Loka, 10. maja - Kandidat za predsednika škofjeloške vlade Brane Mohorič je na pondeljkovi seji predsedstva občinske konferenčne socialistične zveze razgrnil svoj predlog posadke izvršnega sveta.

Spoštovati namerava priporočilo občinske kandidacijske konference in obdržati šesterico članov, ki so prišli v izvršni svet šele pred nekaj meseci, prav tako pa ne namerava menjati pesčice starih članov, saj do konca mandata oziroma naslednjih skupščinskih volitev praktično ne manjka niti leto dni.

Brane Mohorič je previden tudi ob zahtevi kandidacijske konference, naj kot bodoči predsednik zagotovi boljše delo v občinskem komiteju za družbeno planiranje in varstvo okolja ter v Zavodu za družbeni razvoj. Problemov ne namerava reševati s preurjenimi menjavami odgovornih vodilnih ljudi, ki bi se kasneje morda pokazale kot slaba poteza, ampak hoče najprej spoznati srž problema.

Z njegovimi argumenti se je predsedstvo občinske konference socialistične zveze strinjalo. Priporočilo pa mu je, naj za podpredsednika izvršnega sveta predvidi sekretarja sekretariata za občo upravo ("pravilo" je nekoč veljalo) in nač zamena predsednika komiteja za družbeno planiranje in urejanje prostora se pred iztekom tega manda.

H. Jelovčan

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednički časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Len Mencinger (kulturna), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrično, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šnink (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Preve in Uroš Blazjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lekcioniranje).

Naročnina za II. trimesterje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefon: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomika propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnemu 421-1/72.

NOVICE IN DOGODKI

Vsaka kritična misel še ni napad na JLA

Žigosanje političnih razmer, ki nekaterim ne ustreza

Ljubljana, 10. maja - Časi, ko je bila JLA v marsičem domala nedotakljiva, so brčas minili. Politična in gospodarska kriza je skupaj z valom demokratizacije, ki je zajel najprej Slovenije, razbila celo vrsto stereotipov o vojski, tudi tistega o idiličnem sožitju med družbo in armado, in sprožila plaz vprašanj o vlogi in mestu JLA (in drugih delov oboroženih sil) v naši družbi in tudi zahteve po večjem nadzoru javnosti nad vojsko in vsemi državnimi organi. Vse nesporazume med Slovenijo oz. med nekaterimi skupinami in posamezniki v Sloveniji in JLA je zato mogoče obravnavati le v povezavi z družbenimi razmerami, s politično in gospodarsko krizo, z razbijanjem monopolov in stereotipov, odpravljanjem tabujev, s spuščanjem na realna tla...

Takšne in podobne misli je bilo pogosto slišati na seji predsedstva republiške konference SZDL, ki je v sredo v okviru že dolgo napovedane teme o sodelovanju in odnosih z JLA obravnavalo predvsem informacijo starega izvršnega sveta o bistvu, vzrokih in ocenah napadov na JLA, ki je v Sloveniji izvala ostro reakcijo in tudi užaljenost. Kot je menila večina razpravljalcev, ne gre za strokovno, ampak za politično oceno, katere

Viktor Žakelj se je vprašal, kje korenini napetost med družbo in JLA. Po njegovem mnenju v tem, da se je sedanji politični in gospodarski model izčrpal in da je kriza prizadela tudi JLA. Kje je rešitev? Del družbe misli, da v vračanju v realni socializem, del se zavzema za zmerni prehod v tržno gospodarstvo in v postopno pluralizacijo družbe, del pa za revolucionarne spremembe. Žakelj podpira drugo možnost in poudarja, da je vojska v vsaki družbi tudi ekonomski fenomen in da bi bili treba razmišljati o vlogi JLA v razmerah tržnega gospodarstva in političnega pluralizma. Skupščine bi morale dobiti več pristojnosti, v njen okvir bi morali med drugim prenesti tudi razprave o pravosodnem sistemu, o napisih na vojašnicah, o stanovanjski politiki v JLA - in podobno.

Dimitrij Rupec je dejal, da je v stališčih republiškega izvršnega sveta do informacije stare zvezne vlade o napadih na JLA preveč opravičevanja in da je v njej več nepreverjenih domnev. Je morda kdo preveril, ali so zahteve po republiški armadi res le zahteve posameznikov? Odnos Slovencev do JLA se slabša, kar se med drugim kaže tudi v majhnem zanimanju za študij obrablosvja na FSPN, vendar so negativna stališča predvsem posledica napadov vojske na našo republiko. Pri teh napadih pa gre za nekakšno usmerjeno dejavnost s točno določenimi cilji.

Razprava se je dotaknila tudi govoric, ki se v zadnjem času širijo v naši republiki, češ da se vse več slovenskih fanov vrača s služenja vojaškega roka v krstah. General Ivo Tominc je povedal, da letos na območju zagrebskega vojaškega območja, kjer je med vsemi 15 odstotkov slovenskih vojakov, ni bilo smrtnega primera, in da mora poveljnik vojaškega poveljstva ob smrti vsakega vojaka sprejeti njegove starše in jim povedati, zakaj in kako je prišlo do nesreč oz. samomora.

V razpravi je bilo izraženih več pobud. Predsednik republiške konference Jože Smole je ponovil zahtevo po pomilostivosti četverice, kar je predsedstvo SFRJ že dvakrat zavrnilo, in dejal, da zaplet s procesom najbolj obremenjuje odnose z JLA in da so se prav zaradi procesa ti odnosi precej poslabšali. Viktor Žakelj je predlagal, naj bi tudi Slovenija dobila vojaško akademijo, na kateri se ne bi šolali le Slovenci, ampak mladi iz vse države, in da bi ustanovili knjižnico, ki bi skrbela za razširjanje slovenske vojaške misli. Primož Hainz, Anton Bohinc in Veko-slav Grmič so se zavzeli za več verske svobode in predvsem zato, da bi vojaki lahko prebirali verski tisk ter obiskovali cerkve in morda tudi verske obrede. France Tomšič pa je zahteval, da mora Slovenija spet dobiti nazaj vojaško armadno območje.

cilj je žigosanje Slovenije in njenih političnih razmer, ki marsikom v državi očitno ne ustreza. Ker je JLA stopila v civilno življenje - to med drugim kaže tudi sodni proces proti četverici v Ljubljani - je razumljivo, da ne more ostati nedotakljiva in da je bilo o njej v Sloveniji v zadnjem času izrečenih in napisanih veliko besed. Razprava pa je opozorila na to, da vsaka kritična misel ali misel, ki je drugačna od uradnih stališč vojske in drugih državnih in političnih organov, se ni napad na JLA in na Jugoslavijo in da je prav zato treba enostransko in preslošno oceno, ki je tudi polna podstikanj in polresnično, dopolnitvijo z oceno, ki bi jo naredili v Sloveniji in pri kateri naj bi sodelovali tudi aktivni starešine.

C. Zaplotnik

V leški Verigi zaustavili slabšanje gospodarskih rezultatov

Sidrne verige le še do leta 1993?

Radovljica, 9. maja - Radovljiski izvršni svet je na torkovi seji obravnaval sanacijski program leške Verige. Direktor Vinko Marzidovšek, ki se je tudi udeležil seje, je pojasnil, da so v delovni organizaciji lani in uspeli zaustaviti slabšanje gospodarskih in poslovnih rezultatov.

To se med drugim kaže v tem, da so skupno in kratkoročno zadolžitev realno zmanjšali za 30 odstotkov, zaloge za 20 ter nadzorno in pogodbeno delo za 50 odstotkov. Izgubo, ki je ob polletju znašala 4,7 milijarde dinarjev, so do konca leta skoraj prepolovili. Število zaposlenih so zmanjšali s 1386 na sedanjih 1297. Ukinili so tozde ("To je bilo prav tako mukotropno kot tedaj, ko smo jih delali," je dejal Marzidovšek.) in začeli razvijati svoj informacijski sistem. Dela imajo trenutno dovolj, ne morejo pa

se tako kot nekdaj pohvaliti, da so "razprodani" do konca leta, pa tudi naročila so kolicišno manjša in s krajšimi dobavnimi roki. V letošnjih prvih štirih mesecih so na tuje prodali za 18,5 milijona nemških mark. To je sicer za 5 milijonov mark več kot lani, vendar je zmešnjava zdaj že tolikšna, da bi ga ukinili, in izdelavo strojev in orodij ne le za lastne potrebe, temveč tudi za druge organizacije. Velike spremembe se obetajo tudi v TIO, kjer bodo se naprej izdelovali pnevmatiko, cilindri in razvodnike, vendar tehnološko zahtevnejše in prilagojene evropskemu standardom. Do konca leta naj bi skupaj z nemškim partnerjem ustanovili skupno

la jo je z lastnimi rezervami in s pomočjo drugih delovnih organizacij, je po zakonu tudi letos pripravila sanacijski program. Njegova značilnost je v tem, da ne daje več poudkarja razvoju programa verig, ampak predvideva le kakovostno izboljšanje, sicer pa postavlja v ospredje vijačni program, za katerega so pred leti že razmišljali, da bi ga ukinili, in izdelavo strojev in orodij ne le za lastne potrebe, temveč tudi za druge organizacije. Velike spremembe se obetajo tudi v TIO, kjer bodo se naprej izdelovali pnevmatiko, cilindri in razvodnike, vendar tehnološko zahtevnejše in prilagojene evropskemu standardom. Do konca leta naj bi skupaj z nemškim partnerjem ustanovili skupno podjetje, konsignacijo in vse, kar sodi k takšnemu sodelovanju. V kratkem bodo dali na trg nekatere nove oz. tehnološko izboljšane izdelke: zaščitno verigo za delovne stroje, traktorsko in snežno verigo. Nedosnosne programe bodo opuščali postopno z izjemo sidrnih verig, ki naj bi jih povsem prenehali delati že čez štiri leta. Izdelovanje tovornih verig je po sedanjem postopku izjemno težko delo, posodobitev proizvodnje pa bi stala najmanj šest milijonov dolarjev. Vsi izračuni kažejo, da to ne bi bilo rentabilno, zato se v Verigi že celo pogovarjajo z bolgarskim podjetjem, da bi mu prodali opremo in tehnologijo.

C. Zaplotnik

Skupščinska komisija raziskuje Ciglerjevo pobudo in akcijo Mladost

Ali delegatom prisluškujejo

Ljubljana, 10. maja - Komisija za nadzorstvo nad zakonitostjo dela službe državne varnosti skupščine SR Slovenije je v sredo v delu seje, ki je bil odprt za javnost, obravnavala predvsem vprašanja delegata Željka Ciglerja, kdo, po čigavem nalogu in s kakšnim ciljem prisluškuje delegatom družbenopolitičnega zboru, pa tudi trditve nekaterih predstavnikov mladinske organizacije, da jih služba državne varnosti nadzoruje v okviru akcije Mladost.

Kot je dejal predsednik komisije Slavko Soršak, je komisija v zvezi s Ciglerjevo delegatsko pobudo proučila 52. sporočilo za javnost Odprtega za varstvo človekovih pravic in vse izjave, ki jih je za revijo Mladosti dal Roman Leljak. Posebej se je pogovarjala s Ciglerjem in se seznanila tudi s posebnim navodilom predsedstva SR Slovenije, ki izrecno prepoveduje službi državne varnosti kakovenskoli nadzor nad najvišjimi organi v republiki, kamor sodijo tudi vodstva družbenopolitičnih organizacij. Če bi kdo izmed delavcev službe državne varnosti samovoljno kršil navodilo, bi bil, kot zagotavljajo organi za notranje zadeve, to bud prekršek. Na seji smo slišali, da v zadnjih letih v državni varnosti, da bi se nanj nanašale vsebinske opredelitev.

In kaj je na podlagi nekaterih pričevan, po pregledu dokumentov in predvsem po zagotovilu republiškega sekretarja za notranje zadeve ugotovila skupščinska komisija? Najprej to, da v republi-</p

KRATKE Z GORENSKE

Mladi in tehnična kultura - Kot smo že poročali se je minulo soboto na šestem gorenjskem srečanju mladih tehnikov v Kranju. Pomerilo v 18 tekmovnih panogah kar 135 učencev osnovnih šol in prvih letnikov centrov srednjega usmerjenega izobraževanja. Med njimi je bilo tudi devet dekle. Skupna ocena je bila, da so mladi pod skrbnimi vodstvom mentorjev in na podlagi organiziranega dela v klubih in krožkih pokazali precejšnje znanje. Najboljši v posameznih panogah pa so bili: raziskovalne naloge - Matija Savnik in Gregor Flis (Domžale) ter Aleš Mlinarič (Jesenice), zagovor in predstavitev elektronskih naprav - Uroš Bergant in Janez Krč (Kranj), predstavitev in zagovor mikroracunalniških naprav - Tone Pirc (Kranj), učila in učni pomoči - Mitja Novak (Jesenice), spoznavanje proizvodnega procesa in konstrukcije s Fischer tehnik - Jaro Škantar (Kranj), izdelava iz lesa s pomočjo klip-klap - Boštjan Porenta in Tomaž Kržišnik (Kranj), avtomobilski modeli na električni pogon - Srečko Tolar (Škofja Loka), raketen modeli - Samo Gros (Kranj), izdelava in spuščanje deltoidnih zmajev - Jurij Drobne (Domžale), jadrilni modeli A-1 - Primož Kurent (Tržič), ladjasti modeli MČ-1 - Janez Šubic (Škofja Loka), dobro jutro elektronika - Gregor Bavdek (Kranj), radiogoniometrikanje - Marjeta Zajc (Domžale), mladi tehnični v obrambi in zaščiti - Simčič, Unk, Kumer (ekipa iz Kranja), lesko modelar - Jakob Grosar, fotografiranje - brata Skok (Domžale), nove dejavnosti - Mak in Urbana (Domžale), razstava izdelkov - Foto krožek OŠ Simona Jenka Kranj, predstavitev robotskega, merilnih in procesnih konstrukcij in računalniških programov - Gregor Verč (Domžale). Čestitke vsem, še posebno pa najboljšim. - A. Ž.

10-letnica zadruge

Kranj - Gorenjska obrtna zadruga v Kranju letos praznuje že 10-letnico obstoja. Jubilej bodo proslavili drevi (12. maja) ob 19. uri v hotelu Creina v Kranju, kjer bo hkrati tudi redni občni zbor članov in delavcev zadruge. Med drugim bodo pregledali dosedanje delo, na dnevnem redu pa imajo tudi gospodarski načrt za letos.

A. Ž.

Delavni upokojenci

Kranjska gora - Konec aprila je bila v Kranjski gori letna skupščina Društva upokojencev, ki ima 348 članov. Največ jih živi v Podkorenju in v Gozd Martuljku. Večina upokojencev si želi, da bi društvo še naprej delovalo tako uspešno. Lani so organizirali dva izleta in sicer v Belo Krajino in na avstrijsko Korosko. Precej časa so namenili športno rekreativno dejavnost. Sicer pa so člani aktivni tudi v svetu krajevne skupnosti, na kulturnem, športnem in družbenopolitičnem področju. Ob tednu upokojencev so organizirali tudi koncert mešanega pevskega zbora in moškega vokalnega oktet - oba iz Žirovnice. Za letos so se dogovorili, da bodo prav tako organizirali dva izleta, ob Novem letu pa bodo obdarili nad 75 let stare člane. Še naprej bodo nadaljevali s športno in rekreativno dejavnostjo. Ob tednu upokojencev pa bodo organizirali več prireditve. Vključili se bodo tudi v akcijo Čisto okolje v vseh naseljih v krajevni skupnosti Kranjska gora. (lk)

Maj - mesec gasilcev

Kranj - Prva leta po vojni so gorenjski gasilci zadnjo nedeljo v maju vedno praznovali. Takrat so imeli različna srečanja in športne tekmovanja. Tovrstnih praznovanj s povorkami zdaj sicer ni več, še vedno pa so maja na programu različna tekmovanja. In ker o gasilkah malokdaj kaj napisemo oziroma slišimo, je prav, da poudarim, da na teh majskeh tekmovanjih sodelujejo tudi gasilke iz prostovoljnih in industrijskih gasilskih društev na Gorenjskem. Tekmujejo v reševanju ponesrečev in prvi pomoči. (ip)

Kompassovo srečanje

Kranj - Dvakrat na leto Turistična agencija Kompass pripravi tako imenovano Kompassovo srečanje; enega za 1. maj, drugega pa za dan republike. Letošnje že devetnajsto prvomajsko Kompassovo srečanje je bilo v Novem Vinodolskem ob 29. aprila do 2. maja. Udeleženci srečanja so imeli v petdnevnom programu vsega na pretek; od športa, zabave, prijetnih izletov in večerov. Tako kot zadnja leta, se je tudi tega Kompassovega srečanja udeležilo precej Gorenjev. (ip)

Avtobusni (ne)red

Log pri Kranjski gori - Že kar precej časa je minilo, ko je bilo v Logu pri Kranjski gori na novi obveznici zgrajeno tudi avtobusno postajališče. Čeprav je lepo urejeno in tudi označeno, nekateri vozni avtobusov ustavlajo na tem postajališču, drugi pa ne. Ob negodovanju potnikov slednji namreč razlagajo, da to postajališče še nima obratovalnega dovoljenja. V Logu pa se sprašujejo, komu je to postajališče namenjeno in kam naj se obrnejo, da bi izvedeli, zakaj avtobusi ne ustavlajo. (lk)

Praznovanje 21. maja

Cerknje - V Cerknjih v kranjskih občinih se bodo v ponedeljek, 15. maja, začele prireditve ob praznovanju 21. maja-Dneva vojnega letalstva in protizračne obrambe ter 13. maja - Dneva varnosti. Trajale bodo cel teden, osem ekip pa se bo merilo v šahu, namiznem tenisu, streljanju s polautomatsko puško in v kugljanju. Najprej bo v ponedeljek ob 16. uri v zadržnem domu v Cerknjih hitropotniški šahovski turnir, v torek ob 15. uri pa se bo v osnovni šoli začelo tekmovanje v namiznem tenisu. Tekmovanje s polautomatsko puško bo na strelišču v Struževem v sredo, začelo pa se bo ob 13. uri. Na kugljišču pri Jančetu v Srednji vasi pa bo v četrtek kugljanje v borbenih igrah. V petek, 19. maja, ob 12. uri bodo učencem sedmega in osmoga razreda osnovne šole v Cerknjih predstavili poklic pilota. Osrednja svečanost pa bo v soboto, 20. maja, ko bo ob 10.30 na Brniku svečani zbor pripadnikov Jugoslovenskega vojnega letalstva in protizračne obrambe, varnosti, predstavnikov družbenopolitičnih skupnosti in delovnih organizacij. Po izletu v Begunje, Drago in Vrbo pa bo ob 18. uri v kinodvoran v Cerknjih osrednja pravljica z bogatim kulturnim programom. Po tem pa bo v zgornji dvorani družabno srečanje, kjer bo za ples igral ansambel JLA. (kj)

ureja ANDREJ ŽALAR

CORENJSKI KRAJI IN LJUDJE

Kritično ob prazniku krajevne skupnosti Kranjska gora

Za komunalo zmanjkuje sape

Kranjska gora, 11. maja - Razvoj krajevne skupnosti ne sme temeljiti na omejevanju in zmanjševanju kmetijske in vseh drugih dejavnosti, ki lahko dopolnjujejo oziroma se vključujejo v alpsko okolje. Za zdaj jim je recimo v krajevni skupnosti Kranjska gora v jeseniški občini to bolj ali manj uspevalo. Pravzaprav se je v zadnjem času na različnih področjih dejavnosti marsikaj spremeno in ponekod celo prehitelo usklajen in celovit razvoj. Morda je bilo včasih le premalo prisotno spoznanje, da je za takšen usklajen razvoj potrebno sodelovanje tako krajanov, turizma in celotne občine. Slednjega je bilo še največ; uresničevanja planov z denarjem širše skupnosti, kar pa je razumljivo, saj krajevna skupnost sama nima denarja. Vendar pa v vodstvu vedno bolj prevladuje tudi ocena, da se bo za nekatere stvari treba drugače sporazumeti skupaj s krajanimi.

V prihodnjih dneh oziroma natančneje 18. maja imajo v krajevni skupnosti Kranjska gora krajevni praznik v spomin na leto 1941, ko je bilo arretiranih 11 krajanov, padle pa so tudi prve žrtve. Posebnih prireditiv letos ne načrtujejo. Razširjena seja sveta krajevne skupnosti naj bi bila pravzaprav neke vrste priprava na okroglo mizo, ki bo v prihodnjih dneh skupaj z združenim delom. Na tej pa naj bi se dogovorili o samoupravnem sporazumu za uresničitev nekaterih programov na komunalnem področju. In zakaj tokrat sporazumevanje o reševanju komunalnih problemov? Na vseh ostalih področjih se je namreč v zadnjem času v krajevni skupnosti precej dogajalo in zgodi. Zgrajen je bil apartmaj Razor, hotel Špir, prvi del stanovanjsko-poslovnega centra, urejali so Zeleni, Petačev most in most pri Eriki, zgrajena so smučišča Podkoren, pokopališče z mrljiskimi vežicami, gradijo se male водne elektrarne, turistično društvo je dobilo nove prostore, dobili so apartmaje pri hotelu Alpina, graditi se poslovna zgradba tozda žičnice, letos naj bi bila zgrajena teniška dvorana, v delu je most v Jasni, predvidena je javna razsvetljava s pločnikom od Vršiške obvoznice do Jasne, ki naj bi se letos začela graditi, začela se je gradnja poslovno-prireditvenega centra in nadaljuje se druga faza stanovanjsko-poslovnega programa. Skratka, dolg in lep seznam, v katerem še zdaleč nismo našeli vsega.

»Mislim, da smo o tem, da se je v krajevni skupnosti nekaj ali precej naredilo, vsi enotnega mnenja,« ugotavlja predsednik sveta Slavko Miklič. »Vendar pa se zdaj kaže precejšen zastoj pri komunalni opremljenosti. Tu zdaj zmanjkuje sape. Po eni strani se bo treba lotiti vodo-

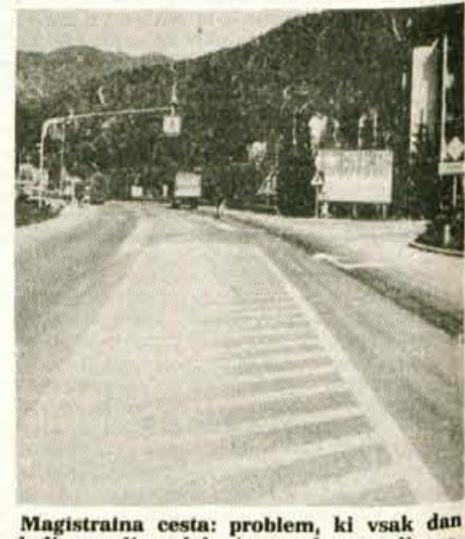
Slavko Miklič

vodne oskrbe in električnega omrežja, po drugi pa kanalizacije. Slednja bo nedvomno največji zalogaj. Hkrati z njo oziroma še prej pa cistilna naprava, za katero bi najbrž veljalo usmeriti razmišljjanja v širši prostor v dolini in ne le zgoraj za Kranjsko goro z dvema dodatnima za Podkoren in Gozd Martuljek.«

O tem naj bi se temeljito pogovorili že na bližnjem okrogli mizi, ki jo pripravljajo. Predvsem pa se bo najbrž moralno celotno gospodarstvo spopasti s tem programom, kajti sedanji komunalni dinar v občini je preveč siromašen. Čaka pa jih tudi dokončanje telefonske akcije, saj je v Gozd Martuljku, kjer je stanje najslabše, akcija začela. Pa tudi ceste, predvsem prečne, bi potrebovalo asfalt in predvsem Gozd Martuljek tudi javno razsvetljavo.

»Tu je potem še nekaj ključnih problemov, kot so trgovina in avtobusno postajališče v Podkorenu ter nevarno prečkanje na območju pred časom načrtovanega podhoda čez magistralsko cesto za Bezje,« opozarja Dušica Bratina, tajnik krajevne skupnosti. »Krajani pa so že nekaj časa nezadovoljni tudi zaradi neurejene stanovanjske gradnje zanje. Boli jih, da v krajevni skupnosti doslej ni bilo težav, če so se od zunaj odločali za gradnjo vikendov in počitniških prostorov, domačini za stanovanjsko gradnjo pa ga niso mogli dobiti. Mislim, da so to napake, ki jih ne bi smeli več ponavljati, pri čemer pa naj pomen, da jih v krajevni skupnosti nikdar nismo zagovarjali.« Najbrž so vprašanja, ki bi jih krajani radi razrešili in so že pred časom opozorili nanje in nekatera celo sprejeli kot programske naloge, zdaj res tista, ki se jih je treba lotiti, da se ne bi, kot ugotavljajo v

krajevni skupnosti, še naprej srečevali s svojevrstno mlačnostjo. Da ljudje radi sodelujejo, če vidijo, da s tem rešujejo svoje interese in probleme, imamo danes v gorenjskih krajevnih skupnostih res veliko potrditev.

Magistrala cesta: problem, ki vsak dan bolj razgalja nekdanjo napako zaradi nezgrajenega podhoda. Danes vsak dan prečka nevarno (in hitro) cesto 300 do 400 otrok...

Dušica Bratina

»Ob vseh različnih naporih, premikih in dosežkih res ne moremo biti neobjektivno kritični, da se ni delalo,« pravi predsednik krajevne konference socialistične zveze Anton Robnik.

»Vendar pa se vse ne uresničuje tako, kot so ljudje pred časom že zeleli. Zato se bomo morali tudi o tem pogovoriti na bližnjem srečanju, ki ga načrtujemo. Mislim pa, da smo se in se vedno vsi skupaj v krajevni skupnosti vendarle preveč zanašamo na to, da bo vse prinesen, da bomo v rešil turizem. Najbrž se bo treba vprašati in odločiti tudi za lastni prispevek, da bomo uveljavili tisto, kar vsi skupaj želimo.«

A. Žalar

Drugo »šolsko leto« je mimo

Kranj, maja - Pred dvema letoma so po vzoru Andragoškega društva Slovenije, ki je v Ljubljani osnovalo takoimenovano univerzo za tretje življensko obdobje, tudi pri kranjskem Rdečem križu nastali krožki za upokojence.

Pred časom je svoj začeti program dopolnil novinarski krožek, zdaj pa je mimo tudi drugo šolsko leto literarnega krožka, medtem ko je tretji, plesni, že na začetku obnemel. Manjkalo je namreč moških, ki bi se bili voljni odzvati tretji življenski univerzi. Vse kaže, da so ženske v pokolu bolj polne življenskih moči in ustvarjalnosti, med literati namreč ni bilo nobenega predstavnika močnejšega spola, pri novinarjih pa le mentor.

Sla in po književnem znanju druži deveterico upokojencev (štiri se vozijo celo iz Radovljice), nabirajo pa si ga ob prizadevni pomoči profesorce Slavice Žirkelbach. Zadnje šolsko leto so upokojence odstrelje tančico v književnosti 19. stoletja v Rusiji, Franciji, Angliji in na Norveskem, spoznale literarne smeri nove romantične. Zlasti sta se jim bila prikupila francoski pesnik Charles Baudelaire in ameriški pesnik Walt Whitman. Ena od slušateljic, Francka Tronkar, tudi sama ustvarjalna pesnica, zatrjuje, da krožek rade obiskuje.

Natančno tako so mislili tudi pri Rdečem križu, ko so pred dvema letoma začeli z aktivnostmi v univerzi za tretje življensko obdobje: če že namreč skribijo za bolne in onemogle, je prav, da nekaj dajo tudi tistim, ki so v pokolu še močni in voljni ustvarjati. Doslej je bilo tudi organizatorju laže, ker je prihajal denar od socialnega skrbstva, zdaj pa je finančni vir presahl in tečajniki si bodo morali pomagati sami. Kljub vsemu verjamejo, da upokojenk to ne bo odvrnilo od dejavnosti, ki so jo že dodača utrdile. Le kot drobno spodbudo jim nameravajo razdeliti nekakšne članske izkaznice, s katerimi lahko uveljavljajo popust pri obisku kulturnih predstav.

Na krožkih smo brale tudi svoja dela, saj so med nami tudi pesnice in pisateljice,« je zapisala pesnica Francka Tronkar. Pesni tudi Lucija Piškar, Joži Muhi Petrič pa v častitljivih letih

še vedno pisatelje. »Lucija Piškar je večkrat govorila o okulini psihologiji, Marta Kavčič o zdravstveni vzgoji, pa tudi druge smo prispevale k pestrosti in živosti pouka. Obravnavale smo tudi aktualna politična in kulturna dogajanja v družbi. Veliko smo se naučile v obnovbini svoje znanje, pohvalimo pa se lahko, da je skupina postala druščina enako čutečih žensk, ki se v tretjem življenskem obdobju nočijo zapreti v ograde in tarnati nad usodo.«

Natančno tako so mislili tudi pri Rdečem križu, ko so pred dvema letoma začeli z aktivnostmi v univerzi za tretje življensko obdobje: če že namreč skribijo za bolne in onemogle, je prav, da nekaj dajo tudi tistim, ki so v pokolu še močni in voljni ustvarjati. Doslej je bilo tudi organizatorju laže, ker je prihajal denar od socialnega skrbstva, zdaj pa je finančni vir presahl in tečajniki si bodo morali pomagati sami. Kljub vsemu verjamejo, da upokojenk to ne bo odvrnilo od dejavnosti, ki so jo že dodača utrdile. Le kot drobno spodbudo jim nameravajo razdeliti nekakšne članske izkaznice, s katerimi lahko uveljavljajo popust pri obisku kulturnih predstav.

D.Z.Žlebir

Odgovorno izigravanje

Imamo čudovit red, še boljši pa so strokovno usposobljeni poznavalci le-tega, ki se vključijo, če je treba nekaj logičnega in samoumevnega potem tudi drugače povedati. Seveda pojasnjevanje ni takšno, da bi neposredno povedalo, da je neumega pa lahko voditi za nos, pa je pa zelo blizu tisti ugotoviti, da je nevednežem lahko vladati. Pri tem se seveda usposobljeni poznavalci zavedajo, da je tovrstno izigravanje lahko tudi nevarno, vendar je kakršenkoli strah o neodgovornem ravnanju odveč, saj je kvečjemu njihova naloga, da v tem čudovitem redu poiščejo novo rešitev (luknjo), ki bo vse skupaj spet tako zameglila, da bo nekaj časa mir.

Večno nasprotnovanje tovrstnemu ravnanju je tisto, da gre osel samo enkrat na led. In ko se nevedni zave nazadnje tega oslovstva, se pri poročunu potem najraje zaplete, kajti enako napako je drugič težko spet podtakniti. In prav tega bi se morali zavedati tisti, ki na Bohinjski Beli lastnikom zemljišč še do danes, čeprav že nekaj let poteka promet po cesti, še vedno niso odsteli odškodnine, ki jim pripada. Pa ne samo zaradi Bohinjske Beli. So primeri, ko nekdanji lastniki zemljišč, ki so zemljo celo podarili ali pa na podoben način dobili odškodnino, še vedno plačujejo davek zanjo, čeprav po cesti na njej že dolgo vozijo avtomobile. Da ne govorimo, koliko prepričevanje je bilo marsikje treba, da so l

Miha Mazzini in njegove Godbe ali kako je treba napisati knjigo malce »zbrkastih» zgodb in jih ob vsem še dovolj očarljivo predstaviti javnosti

ZGODBE ZA VDIH IN IZDIH

Zaradi Mazzinijevega pisanja nihče ne bo sežigal Dostojevskega ali Shakespeara; če pa Mazzinija še kdo ni brai, potem je izpustil priložnost spoznati pisanje, ki se ga ne da stlačiti v noben sistem, pod nobeno tipiko. Kar so rekli doslej - nezateženo pisanje, rentabilna literatura, neizživeta puberteta in podobno - je premalo: če bi deli vse v en lonec, bi morda zadebi barvo, nianse pa ne. Mazzini je pač nekaj novega.

Treba je znati. Pa ne le napisati knjigo in jo prepustiti knjižnemu trgu. Pač pa jo je treba garnirati s propagandno akcijo, stopnjevati radovednost potencialnih bralcev in končno, ko knjiga javno zagleda belli dan, poznavalsko opraviti vse skupaj v petnajstih minutah. Kako vam to uspe?

Študiral sem sistemsko analizo, poznam marketing in propagando in kako se izdelki prodajajo. Knjiga je zame pač izdelek. Na enak način bi se lotil tudi prodaje recimo kumarice, česarkoli. Potrebna je pač propagandna akcija, dosta predstavitev in treba je seveda knjigo propagirati še kasneje.

Težko bi vam kdo verjel, da pri prodaji enačite knjige in recimo kumarice. Že res, da je oboje tržno blago, toda knjiga zraste vendarle nekaj bliže srcu, mar ne?

To je res, že. Blíže srcu so morda le tiste kumarice, ki se nam zataknijo v grlu. Je nekaj razlike. Zato seveda knjiga že zasluži dostojno reklamo, dosta predstavitev, drugače kot če bi reklamiral kumarice.

Osnovni namen pa je enak pri obeh - naj gre med ljudi, naj povrne osnovne stroške, je tako? Vašo novo knjigo ste izdali v samozaložbi; je to hud zalogaj?

Pri literaturi je pač tako, kakega zalažba verjetno ne bo, računam na pozitivno ničlo, kot se reče. Četudi prodam vse knjige takoj v knjigarnah, bo denar prišel naokoli v moj žep čez dva, tri mesece, lepo ga bo obrala tisočmestna mesečna inflacija. No, zadovoljen bom, da so le stroški pokriti.

Pa boste knjige prodajali v knjigarnah?

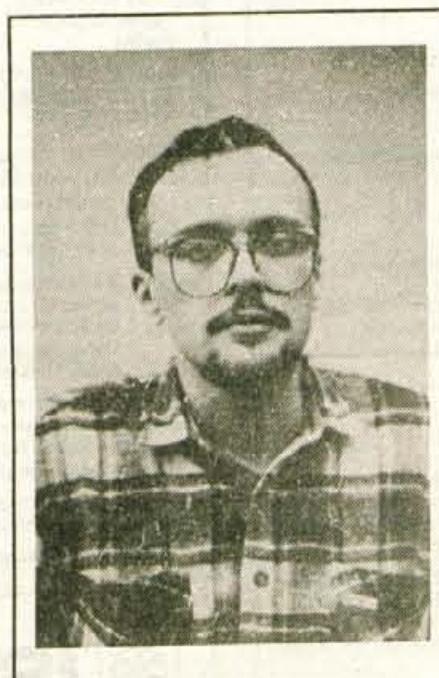
Nekaj malega že. Sicer pa tudi preko učilnih kolporterjev, po povzetju tudi. No, za tiste, ki bodo knjige dobili po pošti, pripravljam presenečenje: dobili bodo knjigo z bonusom.

Spet kakšen marketinski prijem?

Tako je. Naročniki bodo prejeli še enačto zgodbo, te v knjigi ni. Če pa jim je dovolj godbe v taki obliki in obsegu, kot pač je - tudi na ploščo gre navadno po deset pesmi, pa bodo lahko izbrali čokoladico. Prodajam pač, tako kot se prodajajo pralni praški.

Vaše strokovna zaloge je neizčrpna. Je enačta zgodba že napisana?

Ne, ta dodatna sodi pač med zgodbe, ki sem jih doslej napisal. Po blažjih kriterijih sem od kakih tridesetih zgodb odbral pet najstaj za objavo, po strožjih pa jih je ostalo

deset. No, med 'odklonjenimi' je pač še nekaj takih, ki so mi zelo pri srcu, rad bi, da bi jih ljudje prebrali. Skratka, ponujam jim nekaj mojih 'greatest hits'.

Kakšna godba zazveni bralcu, ko se loti vase Godbe?

Vsakršna, vsaka druga je hitra, če govorim v glasbenem stilu, vsaka prva pa je recimo 'sentis'. Da bi rekel, kakšen stil prevladuje - ne morem. Recimo, da so to zgodbe brez žanra. Če bi ga ravno iskali, potem je vsaka v drugem stilu: recimo road movie, pa tudi ena ljubezenska zgodba je vmes, pa žanr banalnosti... No, to bodo dokončno ugotavljalci bralci, če se mi je kaj posrečilo.

Zgodbe za knjige Godbe so delo zadnjih let?

Ja, lahko bi tako rekel. Pisateljevanje je čudna reč. Ko si mlad, imas imenitne ideje, toda ne poznaš še pisateljske obrti, ne znaš zgodbe dobro napisati, stvari ne znaš izpeljati kot zasluži.

Za seboj imate že kar lepo pisateljsko zgodovino. Najbolj so si vas vsi zapomnili po Drobtinicah, ki so izšle pri Prešernovi družbi, pa knjiga Clipper je bila uspešna - tako je, kot da ni več težav s 'poznavanjem obrti'?

Da ni več težav? Hja, obrti se naučiš tu di s branjem, veliko je treba brati. Toda po drugi strani lahko na ta način dosežeš le stopnjo butalskega kovača - ta je, kot vemo, samo gledal, kako se kuje. No, pisal sem anonimne ljubezenske zgodbe za Anteno, skratka učil sem se.

To se zdi podobno tunelu, skozi katerega se mukoma prebija začetnik, ven pa privide obetavni pisatelj?

Treba je pisati, pisati, pisati. Že zaradi tega, da misli raje pridejo v besede, skratka obrt, rutina.

Zgodba Godbe bi lahko bila zbirka žanrov, nekaterih doslej celo nismo poznali pri nas.

Res je. Najbolj se mi zdi dolgočasno brati zgodbe, po prvi že vem, kakšne bodo ostale. V moji knjigi ni tega dolgčasa. Mislim pa, da so moja tema, ki ji ostajam zvest, sanje. Tako je bilo tudi v Drobtinicah. Zgodbe so zbrane skupaj zato, da so različne, da zbujujo radovednost.

Pa ne gre spet za vašo novo obrtniško vajo, za preskus nečesa nowega?

Način pisanja imam malce drugačen kot drugi. Zgodbe si ne zmišljam sproti, pač pa jo nosim v sebi, dokler ni celovita. Zgodba mora biti kot vic, mora biti učinkovita, povedana na mah, samo še vrst, način izberem, kako jo bom povedal in napisal. Rasel sem ob ameriških filmih, ob šund literaturi, tu sem kot doma.

Vendar vaša pisanje ni brez humorja?

Ni, sploh ne. Čeprav gre menda pri mojem pisanju za surrealističen humor, kot so ga označili kritiki antologije mlade proze, ki je izšla v Bolgini, v njej pa je tudi moja zgodba. Res pa je, da nisem sposoben narediti totalno resne stvari, nagibam se pač k tragikomicnemu pisanju.

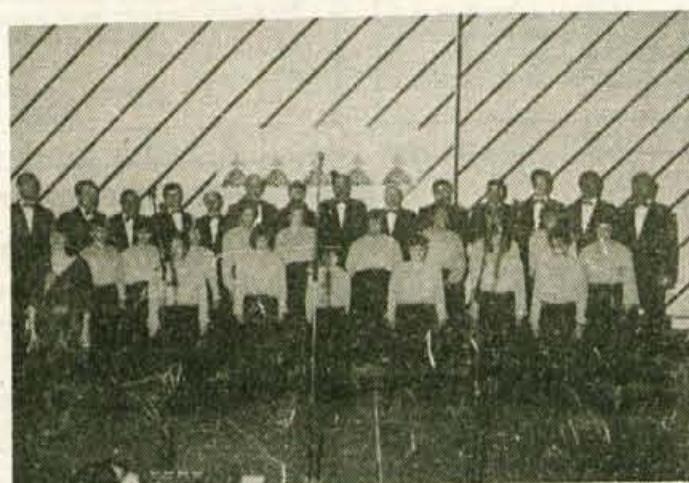
Pa načrti?

V mislih imam horor, grozljivka ni ravnogljivo posrečen prevod. Po mojem scenariju nameravajo pri ŠKUC posneti film. Tudi na ljubljanski televiziji nameravajo posneti film po mojih Drobtinicah. Bomo videli.

Lea Mencinger

Pevski jubilej na Visokem

DESETLETNICA ZBOROVSKEGA PETJA

Mešani pevski zbor KUD Valentin Kokalj Visoko

Deset let obstajanja mešanega pevskega zborna KUD Valentin Kokalj na Visokem še ne pomeni, da je pevska tradicija v tem kraju samo toliko stara. Sploh ne, vendar pa so zbori nastajali, pa tudi prenehali obstajati. Sedanji pevski zbor, ki ga vodi zborovodkinja Marija Kos, pa je očitno prebrodil vse težave, zaradi katerih lahko utihne zborovsko petje. Zato bo slavnostni koncert, ki ga pripravljajo jutri zvečer ob 20. uri na Visokem, izvenel kot potrditev in nadaljevanje visoške pevske tradicije, obenem pa tudi kot zagotovilo, da bo pevska skupina obstajala še naprej.

Pevski zbor na Visokem ima 37 članov. Vendar pa je bolj kot število pevcev zanimivo to, da skupina, v kateri kar štirinajst pevcev poje že deset let, prihaja

povedala zborovodkinja Marija Kosova. Kosova vodi zbor skoraj deset let, ob ustanovitvi pa je s pevci nekaj mesecov delala Rezka Cuderman s Primskovo.

Tudi zato ni veliko fluktuacije v zboru. Pred dvema letoma smo uspeli dobiti tudi nekaj mlajših pevcev.

Pevski zbor je navadno najpomembnejša kulturna skupina v krajevni skupnosti, tudi Visoko ni izjema. Ni prireditve, kjer ne bi nastopil njihov pevski zbor.

Če so pred leti, ko so bili še razmeroma mlada pevska skupina, bolj posegali po slovenskih narodnih, pa so z leti zelo razširili svoj pevski program. Značilno za visoške pevce je tudi prirejanje stilno obavarljivih koncertov, s čimer so se izognili stereotipnosti zborovskega nastopanja. Svojo pesem so seveda ponesli tudi na najrazličnejša gostovanja tako v kranjski občini kot tudi po vsej Sloveniji, Jugoslaviji, pa tudi v zamejstvo.

Jubilejni koncert je seveda nekaj posebnega, zato smo že laži izbrali program. Odločili smo se, da naš jubilej povežemo z jubilej dveh slovenskih glasbenih ustvarjalcev - Pavla Kernjaka, katerega desetletnica smrti je letos in Radovana Gobca, ki naslednji mesec praznuje 80 - letnico. Svoj jubilej bo tako praznoval najprej z nami, tudi kot poslušalec, je razložila jubilejni program Marija Kosova.

Resta po uvodna pesem znamena in staru ljudska koroška pesem o rojstvu, ves ostali program pa je sestavljen tako, da bodo poslušalci spoznali tudi malo znane pesmi obeh skladateljev. Pevci so se še posebej potrudili, predstavili bodo trinajst novih pesmi, ki so jih neutrudno vadili vso sezono in zato tudi nekaj manj nastopali na koncertih, kot so sicer prejšnja leta.

Besedilo in foto: L. M.

PRVI BIENALE SLOVENSKE GRAFIKE

Novo mesto - Konec maja, točneje od 25. maja do 30. junija bo v Novem mestu pomembna kulturna prireditve. Ob 90-letnici Božidarja Jakca se bodo srečali slovenski grafični, obenem pa bo to tudi spodbuda za grafično likovno ustvarjanje pri nas. Osrednja prireditve 1. bienala bo razstava izbranih grafičnih listov avtorjev, ki so se odzvali na razpis. Strokovna komisija pod vodstvom prof. Bogdana Borčiča je za razstavo odbrala 92 grafičnih listov 45 avtorjev. Razstava bo v hotelu Garni na Otočku in delno tudi v gradu.

Mednarodna žirija bo podelila šest nagrad - ob Grand Prix Otočec še pet enakovrednih nagrad Novega mesta za grafično. Imena nagrabitv bodo objavili na otvoritveni slovesnosti, na kateri bo slavnostni govornik predsednik republike komiteja za kulturo Vladimir Kavčič. Bienala bo spremljala tudi ved drugih prireditev. Bienale so omogočile slovenske delovne organizacije: Krka, Tiskarna, Pionir, IMV, Novoles (vsi Novo mesto), Grafika Slovenska Bistrica, Mladinska knjiga Ljubljana, Papirnica Videm - Krško, Gorenjski tisk Kranj, Papirnica Vevče, Smelt, Gradis, Skupščina občine Novo mesto ter še več kot 30 drugih organizacij združenega dela.

Zborovodkinja Marija Kos

KULTURNI KOLEDAR

Kranj - V Prešernovi hiši je odprta razstava linorezov *Maksima Se-deja* in bakrorezov *Williama Hogartha*. V kleti iste hiše razstavlja *Jiri Kočica*. V galeriji Mestne hiše je na ogled *I. ciklus slik in plastik gorenjskih likovnikov iz muzejskih zbirk*.

VISOKO - Jutri, v soboto, ob 20. uri bo v dvorani kulturnega doma *jubilejni koncert* Mešanega pevskega zborna KUD Valentin Kokalj Visoko.

DUPLJE - V avli osnovne šole Tine Teran v Dupljah bo jutri, v soboto, ob 19.30 *koncert* Mešanega pevskega zborna Rudi Rožanc Zdole in Moškega pevskega zborna KUD Triglav Duplje.

JESENICE - V Kosovu graščini je na ogled razstava *Jesenice nekdaj in danes*. V razstavnem salonu Dolik razstavlja *učenci* osnovnih šol jesenske občine.

RADOVLJICA - V avli osnovne šole A. T. Linhart bo danes, v petek, ob 12. uri *koncert*. Nastopajo otroški pevski zbori zunanjih enot Begunje, Ljubno, Mošnje in OS A. T. Linhart.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše bo danes, ob 18. uri otvoritev razstave akad. slikarja *Toneta Lapajneta - ciklus Barjanska zemlja*.

LESCE - V kampu šobec bo danes, v petek, ob 16. uri *srečanje otroških folklornih skupin Gorenjske*.

VRBNA - Prešernova hiša je odprta vsak dan razen pondeljka od 8. do 16. ure (tel. 80-115).

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta vsak dan razen sobote od 8.30 do 15. ure, ob nedeljah od 12. do 16. ure (tel. 80-411).

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija (etnografski muzej) je odprta v torek, četrtek in sobotu ob 12. do 19. ure.

SKOFJA LOKA - Na Loškem odru bo danes, v petek, ob 20. uri gostovalo Gledališča Tone Čufar Jesenice z *Moliverovim Sganarem ali Na-mišljennim rogonosecem*.

V galeriji Loškega gradu razstavlja akad. slikar *Ivan Seljak - Čop-pič*.

ZIRI - V galeriji DPD Svoboda bo danes, v petek, ob 20. uri *Vlastja Simončič* mednarodni mojster fotografije in mentor razstavljalcev predaval o zgodovini fotografije.

TRŽIČ - Danes, v petek, ob 17. uri odpirajo v Paviljonu NOB razstavo akad. slikarja *Janeza Lenassi - Clovek in kamen*. Ob otvoritvi nastopa trio Terlep, Omrzel in Zaglar.

V Kurnikovi hiši je na ogled razstava *Lendavsko lončarstvo in likarstvo*.

ŠKOFJELOŠKO PEVSKO SREČANJE

Škofja Loka - Zveza kulturnih organizacij Škofja Loka prireja jutri, v soboto, 13. maja, ob 19. uri petnajsto občinsko pevsko srečanje. Prireditve bo ob 19. uri na osnovni šoli Ivana Groharja v Škofijski Loki. Na prireditvi nastopajo: Moški pevski zbor Alpina Žiri, Moški pevski zbor KUD Janko Krmelj Reteče, Moški pevski zbor Ivan Cankar Virmaše - Sv. Duh, Komorni moški pevski zbor LTH Škofja Loka, Moški pevski zbor Niko Železniki, Moški pevski zbor Društva upokojencev Škofja Loka, Moški pevski zbor Uranar Gorjeni vas, Ženski pevski zbor DPD Svoboda Žiri, Mešani pevski zbor Iskra Železniki, Komorni pevski zbor Loka Škofja Loka, Mešani pevski zbor Lubnik Škofja Loka.

V nedeljo, 28. maja, ob 17. uri pa bodo na prireditvi v dvorani Zadružnega doma v Šorici nastopile male vokalne skupine.

MANDRAGOLA V JESENIŠKEM GLEDALIŠČU

Jesenice - V sredo in četrtek, 17. in 18. maja, bo v Gledališču Žiri, Čufarji gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice s predstavo *Mandragola Niccolaja Machiavellija*. To bo zadnja gledališčna predstava v okviru gledališkega ab

PODLISTEK, OGLASI

DOMPLAN KRAJN
64000 KRAJN

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge
VODENJE OBRAČUNA STANARIN IN NAJEMNIN
ZA NEDOLOČEN ČAS

pogoji: končana V. stopnja zahtevnosti ekonomske smeri (finančni ali ekonomska tehnik) 3 leta delovnih izkušenj v knjigovodstvu

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov DOMPLAN Kranj, Cesta JLA 14.

stavbno pohištvo
mizarstvo Radovljica

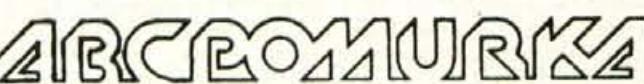
Razpisuje dela in naloge

TEHNOLOGA KALKULANTA ZA STAVBNO POHIŠTVO

POGOJI: V. stopnja strokovne izobrazbe lesne ali gradbene smeri dve leta delovnih izkušenj pri opravljanju del iz stroke.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pisne vloge pošljejo najkasneje v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

64220 ŠKOFJA LOKA

Po sklepu delavskega sveta z dne 25. 4. 1989 objavljam proda telefonske centrale ISKRA EP ABX 16

Izhodiščna cena je 5.000.000 din.

Interesenti naj pošljejo pisne ponudbe z navedbo kupnine v 8 dneh po objavi na naslov: LOKA, TOZD PEKS, Škofja Loka, Kidričeva c. 53.

Podrobnejša pojasnila dobite po telefonu št.: 632-541.

Centralo si lahko ogledate v dopoldanskem času.

GRADBINEC KRAJN 64000 KRAJN

vabi k sodelovanju

DIPLOMIRANE GRADBENE INŽENIRJE

DIPLOMIRANE EKONOMISTE in

GRADBENE INŽENIRJE

za zanimiva dela v gradbeni operativi, razvoju in komerciali, zlasti za inženiring posle doma in v inozemstvu.

Želimo mlade, iniciativne in prodorne sodelavce.

Prijave zbira kadrovska služba SGP Gradbinec v Kranju, Nazorjeva 1, tel.: 064/26-361, ki daje vse potrebne informacije v zvezi s tem razpisom.

ISKRA KIBERNETIKA
TOVARNA MERILNIH INSTRUMENTOV
OTOČE

Po sklepu delavskega sveta objavljamo

JAVNO DRAŽBO

ki bo v torek, 16. maja 1989, ob 11. uri na tovarniškem dvorišču.

Prodali bomo rabljena osnovna sredstva:

1. Osebni avto Z 101, 1 kos, izklicna cena din 5.000.000

2. Pomivalni stroj, 1 kos, izklicna cena din 750.000

Ogled je mogoč isti dan od 7. ure dalje.

Interesenti morajo plačati polog v višini 10 % od izklicne cene in oddati svoje ponudbe v zaprti ovojnici.

V izklicni ceni ni vračunan prometni davek in ga poravnava kupec.

Pravico do udeležbe imajo vse pravne in fizične osebe.

Dražba bo opravljena po sistemu »ogledano - kupljeno«, zato poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

GLASBENA ŠOLA KRAJN, p.o.
Trubarjev tr 3, 64000 KRAJN

Glasbena šola Kranj obveča, da bo sprejemni preizkus za nove učence za šolsko leto 1989/90 v petek, 19. 5. 1989 ob 15.00 uri in v soboto, 20. 5. 1989, ob 8.00 uri v prostorih Glasbene šole Kranj. Vpisovali bomo na naslednje oddelke:

KLAVIR, VIOLINA, SOLO PETJE, VIOLONČELO, KLJUNASTA IN PREČNA FLAVTA, OBOA, KLARINET, FAGOT, TROBENTA, ROG, KITARA, ter v malo glasbeno šolo oz. priravnico (predšolska glasbena vzgoja za otroke, rojene v letih 1982 in 83).

Število učencev je omejeno! Vse dodatne informacije dobite po telefonu št. 21-159.

PLANIKA

Industrijski obrat Planika Kranj
DS TOZD Tovarna obutve Kranj in
DS DSSS

Razpisujeta dela in naloge:

1. VODENJE TOZD TOVARNA OBUTVE KRAJN

2. VODENJE PODROČJA TEHNIČNIH ZADEV

Za opravljanje navedenih del in nalog se zahteva:

1.

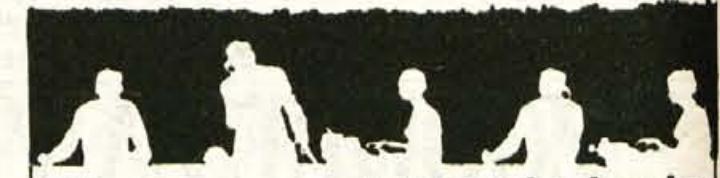
- srednja čevljarska ali višja šola za organizacijo dela, ekonomska ali druga ustrezna tehnična šola,
- 3 leta delovnih izkušenj
- znanje nemškega ali angleškega jezika.

pod 2.: visoka ali višja strokovna izobrazba čevljarske, organizacijske ali ustrezne tehnične smeri,
5 let delovnih izkušenj,
sposobnost koordiniranja,
detajlno poznavanje čevljarske tehnologije,
znanje enega tujega jezika.

Dela in naloge so s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.
Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Pisne ponudbe sprejema kadrovska oddelek Industrijskega kombinata Planika Kranj, Savska loka 21, 64000 Kranj, v 8 dneh po objavi v zaprti kuverti z oznako »Vodenje TOZD Tovarna obutve Kranj« ali »Vodenje področja tehničnih zadev«.

14

ljubljanska banka

Temeljni banka Gorenjske Kranj

Delovna skupnost Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske Kranj na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja z dne 25. 4. 1989 objavlja dela in naloge

PRIPRAVNIKA Z VISOKOŠOLSKO IZOBRAZBO za čas usposabljanja za samostojno delo v okviru sektorja splošnih poslov

2. NAČRTOVANJE OSNOVNIH SREDSTEV IN IZVAJANJE INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA V SEKTORU SPLOŠNIH POSLOV

POGOJI:

Ad 1.: VII. zahtevnostna stopnja sociološke, kadrovske ali druge ustrezne smeri
Delovno razmerje sklenemo za določen čas, za čas usposabljanja za samostojno delo - 12 mesecev.

Ad 2.: VI. zahtevnostna stopnja gradbene, elektro ali druge ustrezne smeri,
tri leta delovnih izkušenj
Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s trimesечnim poskusnim delom.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev objave pošljite v osmih dneh po objavi na naslov: Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske Kranj, Cesta JLA 1, oddelek kadrovsko socialnih poslov.

O izbiri bomo kandidate obvestili pisno v 30 dneh po zaključenem zbiranju prijav.

ISKRA UniTEL
Podjetje telekomunikacij,
računalništva in elektronike, p.o.
64273 Blejska Dobrava 124

V skladu s sklepom delavskega sveta podjetja ISKRA UniTEL z dne 26. 4. 1989 objavljam prosta dela in naloge:

1. VODJA RACUNOVODSTVA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja šola ekonomsko-komercialne smeri
- zaželene delovne izkušnje od 3 do 5 let

2. VODJA KADROVSKEGA ODDELKA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka šola organizacijsko-kadrovske smeri, politološke in druge ustrezne smeri
- zaželene delovne izkušnje.

3. ORODJARJA - za dela na vzdrževanju orodij za brizganje plastike in ostalih orodij

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- IV. stopnja izobrazbe, oz. poklicna šola ustrezne smeri
- zaželene delovne izkušnje na enakih, oz. sorodnih delih

Kandidati bodo imeli možnost za dodatno izobraževanje.

Kandidati naj za prosta dela in naloge pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh od objave na naslov: ISKRA UniTEL, Podjetje telekomunikacij, računalništva in elektronike, p.o., 64273 Blejska Dobrava 124, kadrovska oddelek.

IZBRALI SO ZA VAS

MERKUR KRAJN

V MERKURJEVI prodajalni v GLOBUSU na oddelku akustike so vam pripravili veliko izbiro TV anten priznanega proizvajalca GORENJE - ELRAD. Posebnost ponudbe je svetovanje pri nakupu. Ugodnost, ki pa je ne kaže zamuditi, je popust pri govorinskem plačilu, ali plačilo na več obrokov.

Sergej Nikitič Hruščov

UPOKOJENEC ZVEZNEGA RAZREDA

Prevedla S. P. in E. T.

Tako ko so prepoznali Hruščova, so začeli ploskati in ga pozdravljati. Ignatov je vse to opazil in ko sva, spremljajoč Hruščova v zanj pripravljeno rezidenco, sedla v njeni avto, je zadovoljno pripomnil:

»Ne marajo ga. Si videl, kako slab so ga pričakali?«

Posvetovanje je bilo burno. Na njem niso bili samo Voronežani, pač pa tudi funkcionarji iz sedanjih regij. Nikita Sergejevič je često prekinjal referente, izrekal ostre kritične pripombe. Ostali so izvleklki debelejši konec, Voroneško regijo pa je celo pohvalil.

V odmoru, ko je Ignatov odšel iz sobe prezida, sem pozdravil:

»Čestitam, Nikolaj Grigorjevič. Nikita Sergejevič je samo nas pozval.«

»Pa kaj, sem mar vložil malo truda?« je izrazilno odgovoril Ignatov.

»Zgodi se, da delaš, delaš, ne obžaluješ napora, pa pride predpostavljeni in na koščke razbij.«

»Hm, naj samo poskusi. Jaz bi ga sam dal v red...« je odgovoril in odšel.

Ali ko smo še isto jesen kot ponavadi počitnivali v Sociji. Zvedel sem, da na oddih prihaja Hruščov. Od tem sem obvestil Ignatova in predlagal, da se odpeljeva v Adler na letališče in ga pričakava.

Ignatov se mi je posmehnil:

»Hrušč? Pojdti ti z njim... Če hočeš, ga pojdi čakat sam.«

TV SPORED

PETEK

12. maja:

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
11.00 Slovenci v zamejstvu
11.30 J. A. Lacour: Kajnov nasmeh, francoska nadaljevanja

12.25 Video strani
16.20 Video strani
18.30 TV dnevnik 1
18.45 Tednik, ponovitev
17.35 Slovenci v zamejstvu
18.10 Video strani

18.15 Propagandna oddaja, Video strani, Spored za otroke in mlade

18.30 Safari, češkoslovaška nadaljevanja
19.00 Risanka

19.10 TV okno
19.14 Naše akcije
19.24 Propagandna oddaja

19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Podvalna odkritija, angleška dokumentarna serija

20.55 Propagandna oddaja
21.00 Detektiva iz Miamija, ameriška nanizanka

21.50 TV dnevnik 3
22.00 Vročica beli črte, ameriški film
20.30 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi

18.00 Beograjski TV program

19.00 Videomeh

19.30 TV dnevnik

19.55 Propagandna oddaja

20.00 Žarišče

20.35 Virtuoza, II

21.25 Skupščinska kronika

22.45 En avtor, en film

22.05 Satelitski programi - poskusni prenos

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila

8.20 TV koledar

8.30 Oddaja za otroke

9.00 TV v šoli

10.30 Poročila

10.35 TV v šoli

12.30 Poročila

12.40 Prezrili ste - poglejte

14.45 Izobraževalna oddaja

15.15 Nočni program, ponovitev

20.00 Žarišče

20.35 Zdravo

23.15 Video strani

SOBOTA

13. maja:

21.00 TV poster, zabavnoglasbeni oddaja
21.30 TV dnevnik 3
21.50 Oddaja iz kulture
22.50 Nočni program
0.50 Poročila

22.00 Video strani
8.10 Otroška matineja: Radovedni Taček: Kobilice
8.25 M. Čanak: Čirule čarule
8.30 Očala tete Bajavaje
8.45 Vprašanja iz TV klobuka
9.15 Pogledi

10.45 Majskie igre, 2. del oddaja TV Novi Sad
11.15 Slovenski ljudski plesi: Notranjska - Vzhodna Primorska in Ljubljansko predmestje, ponovitev
11.45 Izbor tedenske programske tvornosti

13.45 Video strani
15.35 Video strani
15.45 »Tigrax, rockovska nagrada 88, ponovitev
16.25 Propagandna oddaja
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Slovenski ljudski plesi, ponovitev
17.15 Ciklus filmov Busterja Keatona Polet na mesec, ameriški film

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

NEDELJA

14. maja:

9.10 Video strani; Otroška matineja
9.25 Živ žav
10.10 Safari, češkoslovaška nadaljevanja

10.40 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja
11.30 Domači ansambli: Celjski instrumentalni kvintet

12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Video strani
14.15 Veliki valček, ameriški film
16.25 Propagandna oddaja
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Krila orlov, španski film
18.30 Plesne domislice: Packa iz Celja

18.45 Risanka
18.55 EP, video strani
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.20 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanja

21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.15 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.25 Video strani
18.30 Naš edini svet angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka

19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk,

Namesto prepovedanega protestnega zborovanja javne seje mladinske organizacije in političnih zvez

Ne damo jih, ker so del slovenske pomladi, naše suverenosti in svobode

Ljubljana, 8. maja - Na Trgu osvoboditve v Ljubljani bi moralo biti v ponedeljek protestno zborovanje z naslovom Svoboda četverice - naša svoboda, na katerem bi državljani Slovenije, kot je na začetku dejal predsednik slovenske mladinske organizacije Jože Školč, "izrazili svoje nestrinjanje, nezadovoljstvo in ogroženost zaradi nezaslušane ignorante in prezira, s katerim so najvišji državni in sodni organi prezrli vse dokaze, pritožbo in zahteve v zvezi s politično-sodnim škandalom, ki mu pravimo ljubljanski proces, proces proti četverici". Protestnega zborovanja ni bilo. "Ne smo, da so ga prepovedali in s tem poskušali - na dan osvoboditve Ljubljane in dvesto let po francoski revoluciji - ljudem odvzeti besedo. Zgodilo se je že več: Janez Janša je bil odveden v zapor." Mladinska organizacija je zato na Trgu osvoboditve sklical javno sejo predsedstva.

"S tem ne izražamo naše državljanske nepokorščine, temveč nasprotno - našo državljansko pokorščino. Pokoravamo se našemu načelu in dolžnosti: zagotoviti ljudem osnovne državljanske pravice, pokoravamo se ustavnim pravicам do svobode mišljenja in zborovanja, navsezadnje se pokoravamo tudi tisti Voltairovski maksimi, s katero se je na svojem začetku díl Zeleni Jurij demokratične slovenske pomladi: "Če se teboj ne strinjam v vsem, pa bom storil vse - tudi dal svoje življenje - da bi ti omogočil svobodno povedati, kaj misliš." Za nas to ni prazna parola, mi te besede jemljemo zares."

je dejal Jože Školč in v nadaljevanju podaril, da mladinska organizacija ne bo dopustila, da bi se slovenska pomlad končala kar tako. Kot se brez nje sploh ne bi začela, tako se brez nje pravilno tudi ne more končati ali zaustaviti na pol poti. "Nihče - pa naj si bo v Sloveniji ali zunanj nje - nima pravice samovoljno odrejeti naše prihodnosti," je dejal Školč in označil prepoved zborovanja kot pristajanje na izredne razmere in način političnega dela, proti kateremu se so domala vsi družbeni in politični subjekti s plebiscitarno izjavo izrekli na zborovanju v Cankarjevem domu.

Roman Lavtar, član predsedstva RK ZSMS, je vse, kar je storila mladinska organizacija v času od priprave Janeza Janše in ostalih treh do danes - in storila je veliko, ocenil kot "grenak poraz". "Kakor koli smo že izvajali pritisk, da do priprave ne bi prišlo, ni bilo dovolj moči, ki bi preprečila tragičen epilog. Tragičen zato, ker mislimo, da je šel v zapor nedolžen človek," je dejal Lavtar in nato nanič prizadevanja mladinske organizacije, da se za mladino največjemu povojnemu sodnemu ekscesu pride do dna: mladina je opozorila na pravne zmote v procesu, podprla Bavčarjev odbor, zahtevala, da se ustanovi posebna skupščinska komisija za proučitev okoliščin in posledic procesa, dala pobudo za ustanovitev skupščinske komisije za nadzor delovanja službe državne varnosti, sprejela oceno, da ne gre za sodni, temveč za politični proces...

Dimitrij Rupel, predsednik slovenske demokratične zveze, zameri slovenski oblasti, da je žrtvala državljane in zaprla Janšo, namesto da bi se spopadla s svojim nasprotnikom - centralizmom in jugoslovenarstvom. Podpiramo slovensko politiko, kadar se iskreno prizadeva za obrambo narodnih interesov, vendar naj se jasno opredeli, ali bo odločno uveljavljala izraženo voljo slovenskega naroda do samobitnosti in suverenosti, ali pa se bo na račun suverenosti sporazumevala z uni-

la, da bo povedala jasno besedo o zakonitosti procesa, se nato vprašal, zakaj še nihče ni reagiral na skupščinsko stališče o protizakonitosti dveh točk vojaškega povejja, in nazadnje prebral skupno izjava "zoper izrabljanie prava za sredstvo političnih obračunov, ki so v bistvu uperjeni proti svobodi in suverenosti državljanov Slovenije." Tako imenovana združena slovenska opozicija zahteva, da zvezno sodišče pol leta po pravnomočnosti sodbe končno že obravnava zahtev za izreden preskus sodbe, da se proces obnovi, da skupščina pospeši delo "Ravnikarjeve komisije" in da skladno z njenimi ugovoritvami ustrezno ukrepa, da slovenska oblast pove jasno besedo o zakonitosti procesa in da zagotovi javen nadzor nad delom tajnih policijskih in vojaških varnostnih služb in neodvisnost sodstva...

Javni seji mladinskega predsedstva in pienarnemu zasedanju Odборa za varstvo človekovih pravic so sledile seje političnih zvez.

France Tomšič je v imenu socialdemokratov povzel dogajanje v povojnem času in opozoril na kršenja človekovih pravic, na večje in na manjše povojne dachauske procese in tudi na to, kako so "tovariši na oblasti" verjeli v kolhoze in nezakonito in prisilno odvezali zemljo kmetom. Socializem je še danes precej neopredeljen pojem, je dejal, saj za Kučana pomeni eno, za Miloševiča drugo in za Ceausescu tretje. Federacije, v kakršno se je izrodila naša, ne rabimo, edino upanje je nova ustava in nova, tretja Jugoslavija. Popolnoma se strinjam z Veljkom Rusom, ki pravi, da bo Jugoslavija konfederacija ali pa je ne bo. Kakšna je dejanska suverenost Slovenije, je Tomšič ponazoril s tem, da slovenski narod ne odloča ne o uporabi puške, ne palice in pasa, ne denarja. To je ponazoril s tem, da se mimo slovenske volje osoja državljane Slovenije, pošilja vojaške rezerviste in milicike na Kosovo in odloča o tem, koliko denarja mora dati. "Prav zato, ker Slovenija ne razpolaga z osnovnimi atributi državnosti, se lahko Kučan, Stanovnik in Smole v Beogradu postavljajo na glavo, pa ne dosežejo niti tega, da bi obnovili zmanipulirani politični proces," je dejal Tomšič in poudaril, da bi lahko Slovenci dobro, predvsem pa mirno živel, tudi v okviru evropske skupnosti.

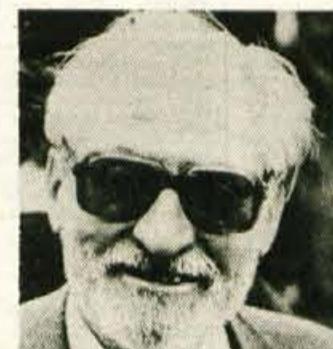

C. Zaplotnik, predstavnik slovenske demokratične zveze, zameri slovenski oblasti, da je žrtvala državljane in zaprla Janšo, namesto da bi se spopadla s svojim nasprotnikom - centralizmom in jugoslovenarstvom. Podpiramo slovensko politiko, kadar se iskreno prizadeva za obrambo narodnih interesov, vendar naj se jasno opredeli, ali bo odločno uveljavljala izraženo voljo slovenskega naroda do samobitnosti in suverenosti, ali pa se bo na račun suverenosti sporazumevala z uni-

Viktor Blažič je dejal, da namesto obžalovanja, da se politični procesi dogajajo v času vsesloškega mirovnega osveščanja, poslušamo hinavsko sklicevanje na pravno državo, ki je ni. Ko je lani napisal Milanu Kučanu proročno za revizijo vseh političnih zapornikov v državi, ni dobil niti od-

govora. Vladimir Šekš, ki je govoril v imenu odbora za varstvo človekovih pravic na Kosovu, je zapisal, če lahko govorji srbohrvaško in nato dejal, da bi tudi vojaško sodišče, ki je sedilo v neslovenskem jeziku, moral prosi za takšno dovoljenje. Oblast je na prve korenine demokracije reagirala z zaprtjem četverice, represija pa se nadaljuje. Na Kosovu je tekla

kri nedolžnih. Tone Pavček, ki je govoril zadnji, je dejal, da je bilo o roški temi in slovenski pomladi povedano že veliko, a da je še najmanj povedalo slovensko politično vodstvo, ki je poklicano, da na glas zavesti besedo za suverenost slovenske države in za svoboščine vsakega posameznika. Spodbujalo bi se in bilo pošteno, da bi vodstvo odločno in po moško reklo za "četverico": "Ne damo jih!". Ne damo, ker so neločljivi del slovenske pomladi, naše prostosti, naše svobode in suverenosti. Tajni proces, tajni dokumenti in tajne skrivnosti imajo od nekdaj isti javni skupni imenovalec - za vsako ceno pokazati moč in zastrašiti drugače misleče, je dejal Pavček in nato v imenu političnih zvez prebral Majniško deklaracijo 1989, v kateri podpisniki izjavljajo, da hočejo živeti v suvereni državi in kot suverena država samostojno odločati o povezavah z južnoslovenskimi in drugimi narodi v okviru prenobljene Evrope.

C. Zaplotnik
slike: G. Šink

Zakaj so zaprli otolaringoški oddelki v jeseniški bolnišnici

Tragični »primer« je izbil sodu dno

Jesenice, maja - Smrt Maje Š. po operaciji žrelnice in mandljev na oddelku za ušesa, nos in groljeniške bolnišnice in zaprtje tega oddelka, ki jo je bolnišnici naložil republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo pred prvomajskimi prazniki, sta nam iz javnih občil že znana. Ni pa se pribito, ali je ukinitev oddelka neposredno povezana s tragičnim primerom. Komisija, ki je v jeseniški bolnišnici opravila strokovni pregled, trdi, da sta slaba organizacija dela in neustreznost kadrovskih zasedb pripeljali do tragične smrti male paciente, zaradi česar so se tudi odločili oddelek zapreti. V jeseniški bolnišnici pa zahtujejo, da ni tako. Že februarja so namreč na delavskem svetu bolnišnice sklenili, da oddelek začasno zapro, ker jim je manjkalo denarja za posodobitev, pa tudi kadrovsko so ostali na cedilu. Sicer pa je misel o ukiniti otolaringoškega oddelka starata že dve desetletji, vendar so ji s strokovnimi in ekonomskimi argumenti vsa leta uspešno kljubovali. Zdaj tudi sami priznavajo, da v kadrovsko osiromašenem oddelku ne zmorejo več in dokler ne bodo spet zmogli, na Jesenicah ne bo tovrstnih operacij.

Na operacijo v Ljubljano

Otolaringološki oddelek jeseniške bolnišnice je torej ena od žrtev zadnja leta aktualne racionalizacije v zdravstvu, ko prizadevanja za zmanjšanje zdravstvenih zmogljivosti zadeva zlasti regijske ustanove. Oddelek na Jesenicah je resda zaprt začasno, dokler »ne izpolni strokovno-organizacijskih, kadrovskih ter higieno-tehničnih pogojev glede prostorov in opreme, ki zagotavlja varnost izvajalcu in uporabnikov«. Tja do konca leta bo oddelek nedvomno ostal zaprt, saj še ni znano, kako ga sanirati. Vsaj kadrovsko bo to trd oreh, dokler bo nad njim visel Damoklejev meč ukinitev. O končni usodi oddelka pa bo sklepalo gorenjsko zdravstvo: od njega je odvisno, ali bo eden najdonosnejših oddelkov bolnišnice z okoli 800 operacijami letno ostal doma, ali pa se mu piše konec, bolniki pa bodo morali takoj kot letos na operacije v Ljubljano. Na Jesenicah (in v Kranju) bosta dodelj le ambulanti.

»Obstoj tega oddelka na Gorenjskem je vprašljiv že domala dve desetletji,« sega v ozadje nedavnih dogodkov Slavko Osredkar. »Univerzitetni klinični center je imel že ves čas odklonilen odnos do njegovega obstoja, češ naj se na Gorenjskem raje oprimo ambulantnega zdravljenja tistih bolezni. Toda medicinski svet pri Gorenjskem zdravstvenem centru, ki je s strokovne plati presojal smiselnost obstoja takšnega oddelka v domači regiji, se je vselej odločil, da ga potrebujemo. Na kliniki v Ljubljani, kjer so se ponujali, da prevzamejo vse naše hospitalne primere, je bila občutna čakalna doba, operacije in oskrba pa se vedno bistveno dražje kot doma. Ko leta 1988 zakon ni več dopuščal obstoju bolniških oddelkov pri zdravstvenih domovih (dotlej je otolski oddelki namreč delovali v kranjskem zdravstvenem domu), je klinika znova dvignila glas zoper gorenjski oddelki, vendar so ga strokovnjaki ubranili s pravimi argumenti. Kolektiv tega oddelka pa je bil stalno pod pritiskom, ali bo obstal ali ne, kar je vplivalo tudi na zadostno kadrovsko zasedbo. Ti problemi se vlečejo še danes, ko imamo na oddelku enega samega specialista otologa.« Še lani sta delala dva specialista in specialisti, vendar sta jih dva strokovnjaka zapustila, dobrohotne kadrovsko pomoči od klinike pa si ne obetajo, saj tam ves čas namigujejo, naj Jesenice oddelku raje zapro, paciente pa pošiljajo njim.

Tako je otolski oddelek prišel v položaj, ko ni več izpolnil pogojev za normalno delo. Zato so se februarja (se pravi dva meseca pred odločitvijo republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo) na delavskem svetu bolnišnice odločili, da vrata oddelka začasno zapro. Prihodnosti pa so prepustili, ali ga bodo sanirali ali pa je smotrnejše, da ostane zaprt, pacienti pa odtajajo na bolniščno zdravljenje v Ljubljano.

»Mišljena je kadrovska sanacija, saj bomo na oddelku potrebovali vsaj tri in ne le enega otologa,« je poudaril tudi dr. Jernej Markež, direktorjev strokovni pomočnik za medicinska vprašanja. »Seveda je mišljena tudi prostorska posodobitev, vendar sodim, da je komisija po strokovnem pregledu pretirano poudarila neprimernost prostorov.

O smrti 7-letne Maje Š. je slovensko časopisje že obsežno pisalo. Nakratko obnovimo, kako je prišlo do tragičnega primera: 18. avgusta lani so mali pacientki operirali mandlje in žrelnico. Po operaciji deklica razen malce po višane temperature prva dva dneva po posegu ni imela težav. 24. avgusta so jo odpustili iz bolnišnice, staršem pa izročili pismena navodila »Navodilo za paciente, ki so bili operirani za tonzile oziroma žrelnico«. Še istega dne so starši deklico zaradi krvavitve iz ust vnovič pripeljali v bolnišnico, kjer je sprejela le medicinska sestra, ki je po telefonu obvestila zdravnika. Ta je dal sestri navodila, pacientke pa ni prišel pogledat, niti ni naročil, naj jo pogleda dežurni pediatr (čeravno v bolnišnici velja dogovor, da se z otolskimi primeri ob odsotnosti specialista ukvarja bodisi kirurg bodisi dežurni pediatr). Pri ponovni hospitalizaciji (24. do 26. avgusta) pri deklici niso ugotovili nobenih posebnosti. Deklico so vnovič odpustili, čež tri dni pa je spet zakrvavela iz ust in izgubila zavest, zato so jo od doma z osebnim avtom nemudoma odpeljali v bolnišnico. Tam so nesrečno deklico skušali oživiti, vendar je bilo že prepozno.

Komisija jeseniški bolnišnici očita, da je bila ob ponovnem sprejemu pacientke v bolnišnico navzoča le medicinska sestra in ne zdravnik, da bi razrešil pooperativni zatelet. Tudi navodila za paciente, ki jih ob odpustu dajo staršem, so pomanjkljiva, saj ne vsebujejo navodil, kako ravnati v primeru hude krvavitve. Ta naj bi zdaj dopolnil. Ugotavlja tudi, da je deklica med prevozom v bolnišnico umrla zaradi zadušitve s krvjo, kar bi lahko preprečili, če bi med prevozom z bolnicami pravilno ravnali. In poslednja ugotovitev: organizacija dela in kadrovská zasedba na otolaringoškem oddelku jeseniške bolnišnice, zlasti z zagotavljanjem neprekinitnega zdravstvenega varstva ni bila ustrezna.

D. Z. Žleb

Na poti k drugemu srečanju

Mene so zaprli, Miha ne bodo...

Besnica, maja - France Okorn - Mežnarjevata iz Besnice je najstarejši že nekaj časa v tem delu kranjske občine. 6. aprila letos so ga obiskali predstavniki krajevne skupnosti in mu podarili sliko za 95. rojstni dan.

Prejšnji četrtek, dober mesec po tem, ko so doma skupaj z domačini proslavili njegov rojstni dan, sva ga z Miho Sušnikom, sedanjim predsednikom sveta krajevne skupnosti Besnica, obiskala. Bil je kar malce nestrpen, sicer pa dobre volje, kot vedno. Pričakoval naju je prej, saj je bil proti večeru namenjen v cerkev, kjer je zdaj od časa do časa »pomagač«, kot pravi, včasih pa je bil 30 let mežnar.

»Besnica je bila nekdaj čisto drugačna,« je pripovedoval. »Namesto asfalta je bila prepedena s kolovožnimi potmi. Tudi ljudi ni bilo toliko. Na Pešnici ni bilo nobene hiše. Doma je bilo sedem otrok in France se je v Judenburgu izučil za čevljarija. «Pa nisem bil dolgo »šoštur«. Nekaj čevljev sem naredil, potem pa sem šel k žezeznici, kjer sem delal do 1920. leta, ko smo štrajkali zaradi premajhnih plač. Proglasili so nas za komuniste, pa še vedeli nismo, kaj to pomeni, in smo bili ob službo.«

Pokojnino je France 1950. leta dočakal in prislužil potem v Inteksu v Kranju. Pove-

dai je, da so ga med vojno v Besnici postavili za župana. »Tako kot je zdaj Miha Sušnik, s katerim sva danes prišla k vam,« v šali pripomnim. »Ja, samo, da so mene takrat

potem kmalu zaprli, Miha pa ne bodo. Včasih so bili hudi časi; pa tudi danes je draginja vedno večja in ljudje so spet nezadovoljni. 1. maja pa takrat nismo smeli praznovati.« Kljub 95 letom France danes še hodočasno in butare dela. Tudi v Kranju se še z avtobusom zapelje, nazaj pa gre potem kar peš. Hec in dobra volja sta najbolj pomembna za dolgo življenje. Želodec si je pozdravil z jedilno sodo. Kar precej in dolgo je tudi kolid, zadnjih petnajst let pa ne več, »ker so se te razvade že ženske navzle. Sicer pa o ženskah vse dobro. Če sem že hud, sem na kure, ki jih moram loviti, ker k sosedu uidejo,« hudomušno pristavi.

Ponosen je na medaljo zasluga za narod, ki jo je dobil 1962. leta in na srebrno spominsko značko OF iz 1983. leta. Zdaj pa so mu v krajevni skupnosti podarili še sliko. »Saj zdaj bolj »fejst« zgledate, kot pred petimi leti, ko je bilo 90 let,« pristavi Miha Sušnik. Pa mu France hitro odvrne: »Ko jih bo sto, bom pa še bolj »fejst«.«

Zakaj pa ne, saj bo takrat šele drugo srečanje z Abrahomom. Pa tista naj velja do takrat: hec in dobra volja, ne pa kure in jenza. Mar ne, France!«

A. Žalar

Žalost se je naselila na Setničarjevo domačijo

Za Mirom še tečejo solze

Bukov vrh, 9. maja - Kmetija je ostala brez naslednika, domačija in skupno 36 hektarov zemlje pa je ostalo izključno breme staršev, 61-letnega Alojza Setničarja in mame, 60-letne Marie Setničar. Pomagajo jima, kolikor je v njihovi moči, hčerke in zeče in sorodniki. Vendar rana, ki jo je globoko zarezala Mirova nesrečna smrt, ostaja nezacetljena.

Korak je zastajal, ko sva se s fotoreporterjem bližala k domačiji na dnu globeli v Bukovem vrhu nad Visokim v Poljanski dolini, 700 metrov visoko. Ni namreč prijetno, čeprav človek doživi v življenju marsikaj, stopiti k hiši, ki jo je doletela nesreča. In Setničarjeve je to doletočno. Sin Miro je umrl na jugoslovansko bolgarski meji, poneseči ustreljen, kot pravijo v poročilu. To se je zgodilo 19. aprila zvezcer, ko se je Miro vracal s patroljo ob meji. Zadnjič, ne samo zaradi smrti, ampak tudi zato, ker bi bil pokojni Miro prav na danšnji dan, 9. maja, že doma z odsluženja vojaškega roka.

Se je kdo od enote, kjer je služil Miro, se kdaj oglasil. Imate mogočnost kaj vesti, kaj je z Mirovimi tovarišem, ki je usodno sprožil puško? Ste kdaj pomisili, da bi se sinu kdaj kaj takšnega zgodilo, sprašujemo očeta.

»Nikdar se nisem bal, da ne bi prišel domov. Rekel sem si: še sreča, da ni šel na Kosovo, kjer bi bil v večji nevarnosti. Tu na meji je

res, da nameravamo sedaj sina odkopati in ponovno ugotavljati vzrok smrti. Tega nočemo. Hotela pa sem ga videti v krsti, kar so nam prepovedali. Saj sem vendor njegova mama in imam pravico videti svojega sina...«

Se je kdo od enote, kjer je služil Miro, se kdaj oglasil. Imate mogočnost kaj vesti, kaj je z Mirovimi tovarišem, ki je usodno sprožil puško? Ste kdaj pomisili, da bi se sinu kdaj kaj takšnega zgodilo, sprašujemo očeta.

»Nikdar se nisem bal, da ne bi prišel domov. Rekel sem si: še sreča, da ni šel na Kosovo, kjer bi bil v večji nevarnosti. Tu na meji je

Se hodil v službo (bil je avtomehanik pri Paulusu v Škofjelu), potem pa bi ostal doma. Vsakič, ko je prišel iz službe, je takoj poprijel za delo. Tudi zadnjič, ko je odhaljal, name je rekel: samo zdrava bodita, saj bom kmalu doma! Vse svoje prihranke je vlagal v kmetijo. Večino strojev imamo. Tudi težji traktor smo kupili, da bi lahko delali tudi v grapah. Mladi so priročnejši za stroje. Jaz sem vedno starejši in zadnjič bi se kmalu s samonakladalno prikolico prevrnil. Upali smo v sina, na njem gradili, sedaj pa se nam je vse skupaj podrla. Življenje, ko odide, se ne vrne in nobena stvar, noben denar, življenja ne vrne. Prav ukleto vse skupaj. Prvi otrok, ki se nama je rodil, je bil fant in je umrl. Miro pa je bil najmlajši, pri mu tudi ni bilo usojeno živeti,« pravita Setničarjeva mama in oče, ki jima je tragedija tako hudo zagrenila življenje.

J. Košnjek,
slike: F. Perdan

»To je nekaj groznega, z besedami se ne da opisati. Ne verjamem, da ga ni več, pa tudi nihče doslej me še ni popolnoma prepričal, da je bila res nesreča. Miro je bil pred tem en teden na nagradnem dopustu in 10. aprila se je posloval. 16. aprila nam je zadnjič pisal in dejal, da se ima sedaj boljše, da mora še redno hoditi na stražo in da ima sedaj več miru. 19. aprila se je pripetila nesreča. Naslednji dan smo zvedeli za smrt. Miličnik nam je prišel povedat in pokazal nam je telegram. Prav tisti hip, ko smo zvedeli za to novico, sem brašla njegovo zadnje pismo. Z možem sva šla potem v škofjeloško vojašnico, kjer so naju že pričakovali. Komandan je bil zelo prijažen, sel nama je na roke, klical v Mirovo enoto. Prisili so tudi na sinov pogreb. Tudi dva vojaka iz Bosiligrada, kjer je Miro služil vojsko, pa en oficir, in predstavniki škofjeloške občine. Pa kaj to pomaga. Sina nama ne more nihče več vriniti,« je pripovedovala mama. »Ni

bolj varen. Za tovarša iz enote, ki je sprožil puško, pa niti ne vem, kako mu je ime in kje je sedaj. Tukrat so nam rekli, da je v priporoči.«

»Ni me strah, groza me je. Ko sem zadnjič slišala pok, me je kar streslo. Še med vojno, ko so nam nad glavo živilge krogle, me ni bilo takoj groza. Ker je mož ponocen v službi, je vratar na loški klavniči, hčerke poskrbijo, da ponocni nisem sama,« pravi mama.

Kdo bo sedaj prevzel domačijo, ko Mira ni več?

»Same bova skušala peljati kmetijo naprej. Skušala bova zdržati in čkatiti, da bi mogoče kdo od vnučkov poprijel za delo. Imava sicer še tri hčerke, vendor so vse že poročene. Jaz grem 29. junija v penzion in malo lažje bo šlo na kmetijo. Pogrešamo Mira, njegovih rok in volje. Ko je odhaljal od doma, je dejal, da bomo junija začeli popravljati hišo. Skoraj ves material imamo že skupaj. Dokler bi bila še midva pri moči, bi Miro

Begunje, 9. maja - Najboljši alpski in nordijski smučarji, ki tekmujejo na smučnih begunjskih tovarnah, so bili ves teden gostje Elana. V torek je bila v tovarni krajša slovesnost, na kateri so Ingemar Stenmark izročili na koncu športne poti in za dolgoletno zvestobo Elanu lepo spominsko darilo. Sicer pa so si smučarji, med katerimi so bili tudi Bittner, Furuseth in naši z Matejo Svet na čelu, ogledali Gorenjsko in si dneve Elanovega tabora popestrili z različnimi športnimi tekmovanji in obveznostmi, ki jih imajo do tovarne. Predvsem pa je bilo to Elanovo darilo za njihove uspehe v minuli sezoni.

Foto: Gorazd Šinik

Predsednik delavskega sveta Elana Vinko Selčan izroča Stenmarku spominsko darilo.

Zahodnonemški smučar Armin Bittner podpisuje plakat delavkam Elana.

PETKOV PORTRET

Ivan Petrič

Kdor se vrsto let razdaja v društveni in družbenopolitični dejavnosti, je vajen prejemati tudi priznanja, ki so poleg zadoščanja nemara edina nagrada. Toda troje priznani v pol leta in še četrto na obzorju so vendarle veliko presečenje celo za prekaljenega in prednega aktivista, kakršen je Ivan Petrič. Letos so se mu z zlato plaketo Turistične zveze Slovenije oddolžili za dolga leta dela v turistični dejavnosti. Dobil je tudi zlati znak Rdečega križa, za delo v domačem kraju so mu pred kratkim prisodili plaket.

svetov krajevnih skupnosti pod Krvavcem. Četrto priznanje prihaja za dolgoletno sindikalno delo. Ivan Petrič, zdaj zaposen na Zavodu za socialno medicino in higieno, del v sindikatu domala od prvega dne zaposlitve, izvršnem odborom, je predsednikoval četrto stoletje. Za sindikat kot da je rojen - kadarkoli je menjal službo, vselej so ga v novem kolektivu odkrili in ga predlagali v sindikalne organe. Donedavna je bilo v tej organizaciji še prijetno delati: delavci so ji zaupali, celo mladi ljudje so radi sprejemali zadolžitve, zdaj pa ji spritojoditvije in neučinkovitosti obračajo hrbet.

Ivan Petrič je še sindikalist starega kova, ki denimo ne verjame v danes učinkovito sindikalno orožje - štrajk, saj je prepričan, da se da o plačah, standardu, odnosih tudi drugače pogovarjati. Hkrati pa prekaljeni sindikalist tudi priznava, da v današnjih inflacijskih okoliščinah sindikat lahko kaj malo storiti za boljše delavske plače. »Za večji vpliv in zaupanje, ki bi ga moral zbuditi zlasti pri mlajših delavcih, ki prevzemajo krmilo, se organizacija mora prenoviti,« zatrjuje sobesednik. »Sindikat se ne bi smel batiti več odgovornosti in vodilne vloge v delovnih organizacijah, vendar bi si moral naložiti pomembnejše načuge, kot so izleti in rekreacija. Poglabil naj bi se v delovna razmerja, biti odgovornejši pri zaposlovanju in slediti delo vseh organov v delovnih organizacijah.«

Ivan Petrič pomni boljše sindikalne čase, ko so ljudje v njem še z veseljem delali. Rad se spominja tudi nekdanjih sindikalnih srečanj, ki so družila delavce in jim omogočala izmenjavo različnih mnenj, in pravomajskih slavij, ki so bila nekdaj resničen simbol delavstva. »Zame je prvi maj to še vedno,« pravi sogovornik. »Osebno ga praznujem na paradni vožnji AMD v Cerkljah, letos pa sem se udeležil slavlja na Joštu. Tudi do priznanj imam spoštujiv odnos, saj zaokružujejo neko delovno obdobje ne le posameznika, vsega kolektiva, hkrati pa spodbujajo, da še ne izprežeš. Sindikatu zdaj resa ne predsedujem več, ker sem prevzel dolžnosti v koordinaciji Gorenjskega zdravstva, še vedno pa rad sodelujem, pomagam, svetujem, če je kateremu mlajših sindikalnih aktivistov do mojih izkušenj.«

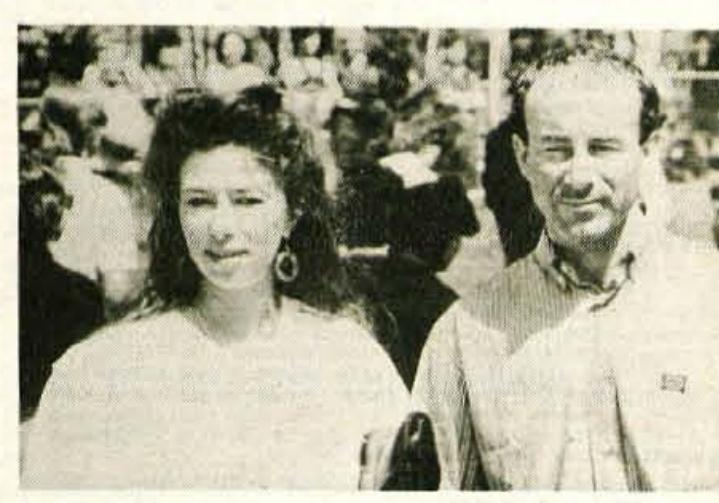
Mladim Petrič zaupa, da bodo našli pot... Neobremenjeni so, nepokvarjeni, zdravega razmišljanja, morda jih le ne znamo prav spodbuditi. Svoja otroka je sobesednik znaš usmeriti na pot, ki jo je sam hodil več kot 30 let, čeprav je šlo veliko prostega časa za neskončne sestanke, čeprav so ure, prebete pri delu za skupnost, brezplačne. Moralna priznanja na eni strani in zadoščanje, če skupnost nekaj koristnega doseže, sta edini plačili.

D. Z. Žlebir

Elanovi smučarji v Begunjah

Mateja Svet, Camila Nilsson, Grega Grile in Sašo Robič, del udeležencev Elanovega tabora, med ogledom proizvodnje plovil v begunjski tovarni.

Ingemar Stenmark s svojo novo izvoljenko.

SREDNJA GRADBENA ŠOLA KRANJ, Cankarjeva 2

Srednja gradbena šola Kranj, vabi k sodelovanju

1. DIPLOMIRANEGA GRADBENEGA INŽENIRJA predavanje strok. gradb. predmetov

2. UČITELJA TELESNE VZGOJE v povezavi z obrambo in zaščito

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom oziroma po pogodbi.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Srednja gradbena šola Kranj, Cankarjeva 2.

Alpinistični biseri

V pičlih štirinajstih dneh trije vrhunski alpinistični biseri, ki so jih dosegli slovenski oziroma jugoslovanski alpinisti. Kranjčan Tomo Cesen je na dušek, v alpskem stilu, sam, odvisen sam od sebe, preplezal prvenstveno smer v severni steni Jannuja, kar doslej še ni uspel nobenemu alpinistu. S tem se je Tomo uvrstil in tudi uvrstil med najbolj znanimi imeni svetovnega alpinizma. Viki Grošlja in Stipe Božič sta Česnovemu biseru dodala še dva osovojila sta Lhotse in nato še najvišjo goro sveta Mount Everest. Himalaja je ponovno klonila pred Jugoslavami, o dosežkih Česna, Grošlja in Božiča pa piše svetovni alpinistični tisk.

Zal imajo tudi ti najnovejši jugoslovanski alpinistični biseri tudi globoko senčno plat. Čeprav so naši alpinisti resnični vrhunski športniki in je prvenstvena smer v Himalaji ali stopinja na vrh osemisočaka enako kolajni na svetovnem prvenstvu ali olimpijskih igrah, se tega, žal tudi v telesnokulturni politiki, ne zavedamo. Naši alpinisti odhajajo v Himalajo borno opremljeni, z napršenim denarjem ali na kredit. Denarja res ni za vse dovolj, vendar vrhunski alpinisti v vrhunskimi cilji teh problemov ne bi smeli imeti. Poudarjam: vrhunski alpinisti z vrhunskimi cilji. Ne more namreč vsak v Himalajo, nima pravice vsak do denarja in dragih in množičnih odprav, ne more biti nereda, vendar bi morali dobiti vrhunski alpinisti za vrhunske vzpone več denarja. Tu bi kazalo narediti več reda v korist dobrih, potezam in potem, od katerih pa naš alpinizem v svetovni kakovosti ne napreduje, pa bi se morali odreči.

J. Košnjek

Član kolesarske ekipe Save Marko Polanc

Uvrstitev v reprezentanco za svetovno prvenstvo

Kötschach, 8. maja — Aleš Pagon, Aleš Tahmajster, Tadej in Benjamin Žumer, Aleš Kalan in petindvajsetletni Marko Polanc, ki je po rojen sedemnajst dni, član kolesarske ekipe kolesarskega kluba Sava iz Kranja, nastopajo na letošnji že triindvajset let mednarodni kolesarski dirki Alpe—Jadran. Marko Polanc je bil v peti etapi od Borovelj do Kötschacha tretji na cilju, kar ga je v skupni uvrstitev posameznikov pripeljalo na sedemnajsto mesto. Njegov zaostanek za vodilnim Rogovcem je bil 1,28 minute.

Tvoji največji uspehi doslej v tej desetletni kolesarski karieri? Vlanski kolesarski sezoni je bil moj največji uspeh drugo mesto v skupni razvrstitvi na mednarodni kolesarski dirki Alpe—Jadran. Za dvanajst sekund sem zaostal za zmagovalcem Italijanom Tonettijem. Tonetti je v letošnji sezoni prišel v vrste poklicnih kolesarjev. Od leta 1982 naprej sem državni reprezentant. Bil sem na dveh svetovnih kolesarskih prvenstvih. Leta 1986 v Coloradu Springsu in leta 1987 v Beljaku.

Za letošnjo sezono smo imeli priprave že po ustaljenem vrstnem redu. Vadili smo na Pokljuki skupaj s Španci, bili teden dni na pripravah na Hvaru, tri tedne pa smo bili gostje španskih kolesarjev. Na teh pripravah smo se udeležili tudi enodnevnih mednarodnih dirk po Španiji in Franciji. Doma sem nastopal na Dirki HTP Poreč in na Jadranški magistrali, kjer sem bil tretji v skupni razvrstitvi posameznikov. Bil sem tudi na dirki po Normandiji, v Avstriji in Italiji. V Italiji sem nastopil kot jugoslovanski reprezentant. Na tej dirki je nastopilo deset poklicnih ekip in 150 sotekmovalcev iz štirinajstih držav. Bil sem najboljši med našimi na štirindvajsetem mestu v skupni razvrstitvi. Doma sem zmagovalec kriterija na Ptiju, na dveh dirkah v Avstriji pa petti in šesti. Nato je prišla letošnja dirka Alpe—Jadran in v peti etapi v Kötschachu sem bil tretji na cilju.

Tvoji načrti za to sezono?

Na vseh dirkah, na katerih bom tekmoval, je moja želja čim boljša uvrstitev. Dobre uvrstitev naj bi me pripeljale v jugoslovansko reprezentanco, ki bo nastopila na letošnjem svetovnem prvenstvu v Franciji.

Drago Frelih: od tekmovalca do mehanika

Med spremljevalcetočnje mednarodne kolesarske dirke Alpe—Jadran so skoraj gonilna sile prav kolesarski mehaniki, ki so vedno na nogah in avtomobilih za pripravo koles in pripravljeni odpraviti okvare na dirkalnih kolesih. To opravijo v nekaj sekundah med dirko. Med kolesarji Save je mehanik na tej dirki Drago Frelih, bivši odlični vrhunski kolesarski tekmovalec kranjske Save.

—Leta 1983 sem se po dvajstih letih dirkanja poslovil. V spominu mi je za vedno ostala moja etapna zmaga na največji mednarodni amaterski dirki Praga — Berlin — Varšava. Ta zmaga mi bo vedno ostala v srcu kot moj največji uspeh. Sicer so bile še zmage in tudi državna prvenstva in seveda vsi nastopi za državno reprezentanco, ki sem jih bil zvest deset let.

Tvoje sedanje delo?

—Sedaj sem v klubu mehanik. To je poklic, ki ga opravljaš normalno. Skupaj s Slavkom Zagarijem sva v klubu mehanik. Eden ali drugi sva eden na dirkah z našimi klubskimi tekmovalci. Na dirkah si za vse. Zjutraj jih pripraviš kolesa, med dirko si tisti, ki odpravlja vse okvare. Po dirki pa si spet tisti, ki prvi vzame v roki kolesa. Treba jih je temeljito oprati, namazati, zamenjati kolesa in vse tisto, kar je potrebno narediti za kolo. Na startu pred dirko mora biti kot iz »škatljice«.

Prejeli smo:

D. Humer

Nismo za sistem preštevanja

Kranj — Na letnem zboru predstavnikov gorenjskih smučarskih skakalnih klubov, ki je bil v petek v Kranju, so med ostalim obravnavali predlog sestave državnih članskih in mladiških selekcij ter strokovno vodstvo ekip. Pri tem so ugotovili naslednje:

1. Sestava reprezentanc in strokovno vodstvo je soglasno potrdil razširjeni strokovni svet in od tega predloga gorenjski klub ne odstopa.

2. Čudimo se, da se SSK Elektrotehna — Ilirija zdaj ne strinja z vodstvom, čeprav so bili vsi predstavniki tega kluba za predlagano seštevko. Vsekakor menimo, da je to poskus vsiljevanja neke politike, s katero se nihče, razen nekaterih v SSK El. Ilirija, ne strinja. Po enaki metodi bi lahko tudi ID Triglav zahteval, da ima svojega trenerja v mladiški reprezentanci, saj ima v ekipo več kot polovico tekmovalcev, ekipo bi treniral Luka Koprivšek, član SSK El. Ilirija.

3. V selekcijah je 27. skakalcev, od tega ima Gorenjska 17 (ID Triglav 10), Ljubljana 8 (od tega El. Ilirija) in Stajerska dva.

4. SSK Elektrotehna — Ilirija ni najmočnejši klub v državi. V letu 1989 je naslov ekipnega državnega prvaka osvojil SK Iskra Delta Triglav iz Kranja. V 25 letih, ko SZJ uradno razglasila najboljši klub v državi na osnovi sprejetih kriterijev v organih ZSJ in SZS, je bil ID Triglav 18-krat prvi. El. Ilirija 5 in Jesenice dvakrat ekipni državni prvaci.

5. Če bi šli na sistem preštevanja, potem bi gorenjska regija, ki ima 60 odstotkov vseh skakalcev v Jugoslaviji in 63 odstotkov v reprezentancah, lahko še bolj upravičeno krojila strokovno vodstvo jugoslovanskega skakalnega športa, kot to stalno poskuša SSK El. Ilirija.

6. Nismo za sistem preštevanja in za vsiljevanje neke politike enega kluba, pač pa smo za zdravo športno-strokovno politiko vodenja najboljših skakalcev. Zaradi osvetlitve realne slike moči posameznih klubov in regij pa smo morali navesti nekaj števil, da bi bili prijatelji smučarskih skokov pravilno obveščeni.

ODBOR GORENJSKE REGIJE
ZA SKOKE

ureja JOŽE KOŠNJEK

Triindvajseta mednarodna kolesarska dirka Alpe — Jadran

Dimitrij Pianik končni zmagovalec

Ljubljana, 10. maja — Bilo bi pravzaprav čudno, če si po štirih osvojenih etapah, ki jih je dobil Dimitrij Pianik, mladi kolesar iz SZ, načancje in Kazahstanske SSR, ne bi že na predzadnjem etapi izbojeval končne zmage in po šestih etapi ne nosil rumene majice do končnega cilja v Ljubljani. To mu je seveda uspelo in zmagal je tudi v Ljubljani, kjer je s tretjim mestom svoje pokazal tudi Savčan Marko Polanc, ki je bil kar dvakrat tretji.

Sama 145 km dolga zadnja etapa ni prinesla razplet, da bi Penko postal še končni zmagovalec. Reprezentantje SZ so spet prekosili vse ostale in Rogovcem ter ostalim niso dovolili, da bi na primer Penko ali Bonča vzela Pianiku končne zmage. Ta jo je dosegel še s peto etapno zmago v Ljubljani. Karavana je krenila iz Tržiča do mejnega prehoda v Opčinah in nato nadaljevala po kraških cestah. Najtežji vzpon je bil Col. Premagati je bilo treba 650 m visoki prelaz, nato pa so nadaljevali po ravinskem delu vse do Ljubljane. V tej etapi so se vrstili množični pobegi, ki pa so bili kaj kmalu zatrli. Col je dobil gorski voznik, Idrisjan Valter Bonča, tesno za petami so mu bili tudi vsi Savčani. Še najbolj razveseljivo je bilo to, da je na cilj kot tretji v Ljubljano prevozel Savčan Marko Polanc. Odlikoval se je tudi najmlajši med njimi, to je bil prvo sezono v članski vrsti Tadej Žumer, ki je v petih dneh dirke pokazal, da se bo razvil v dobrega kolesarskega tekmovalca.

Rezultati 145 km dolge etape, povprečna hitrost 41,528 : 1. Pianik 3:22:15, 2. Čiriavski (oba SZ), 3. Polanc (Sava), 4. Hechenberger, 5. Lamer (oba Avstrija), 6. Pagon (Sava) vsi v času zmagovalca, 33. T. Žumer, 37. Tahmajster, 38. B. Žumer, 7. Kalan (vsi Sava); končni vrstni red — posamezniki — 1. Pianik (SZ) 22:37:36, 2. Penko (Rog) — 0,9, 15. Pagon, 16. Polanc (oba Sava) — 0,34 in — 0,36, 30. Žumer, 31. Tahmajster, 61. B.

Aleš Pagon zmagovalec Tržiča

Tržič, 9. maja — Prav neverjetno je bilo na cilju v Tržiču. Na dan zmage druge svetovne vojne je šesto etapo od Kötschacha do Tržiča dobil dvaindvajsetletni član kolesarskega kluba Sava Aleš Pagon. Hkrati je bila to prva jugoslovanska zmaga v teh italijanskih mestih. Vse doslej so bile etapne zmage rezervirane za tekmovalce ekip Italije.

»Končno se je tudi meni nasmehnila sreča, da sem prav v naši šibki točki, v sprintu velike skupine, osvojil etapno zmago v finišu. Za etapno zmago smo se fantje v ekipi naprezzali že od Zagreba, od starta naprej. Na zadnjem je uspel ta podvig. Blizu uspeha smo bili že v Borovljah, kjer sem bil na krožni, četrti, etapi po ulicah tega mesta sam tretji. Blizu zmage je bil tudi naš Marko Polanc v peti etapi od Borovelj do Kötschacha. Tu

je zmago dobil reprezentant SZ Pianik, Marko pa je bil tretji, kar nam je vilo novih moči. Že za to, ker je bila to edina jugoslovanska zmaga v Tržiču, kjer smo ponavadi ostali prazni rok. Tega uspeha sem bil tako skupaj z vsemi našimi sotekmovalci še posebej vesel,« je dejal na cilju Aleš Pagon.

je zmago dobil reprezentant SZ Pianik, Marko pa je bil tretji, kar nam je vilo novih moči. Že za to, ker je bila to edina jugoslovanska zmaga v Tržiču, kjer smo ponavadi ostali prazni rok. Tega uspeha sem bil tako skupaj z vsemi našimi sotekmovalci še posebej vesel,« je dejal na cilju Aleš Pagon.

Sicer je ta etapa, ki je bila res dobra za vse kolesarje, prevoziti so morali takoj od starta avstrijsko — italijansko mejo 1360 m visoki prelaz Plöckenpass, dobljaj je kolesarji drveli po ridah navzdol v dolino Julijske Krajine — Furlanije. Vrstili so se posegi, kar za več kot minuto pred ostalo vedno skupino. A vedno so jih ostali ujeti. Drugi gorski cilj na Doberdoru, deset kilometrov pred ciljem, je spet dobljaj Bonča. Tu je kaj kmalu napravil napako. Zavil je v gozd, padel in komaj se je na cilju priključil osta-

lim. V tej etapi so dobro vozili vsi Savčani, saj so bili na cilju v strjeni skupini, ki so prišli med prvimi v cilj.

Rezultati šeste etape 175 km, povprečna hitrost 41,235 km — 1. Pagon (Sava 4:15:13, 2. Šebenik (Krka), 3. Rnjakovčič (Rog), 12. Tahmajster, 13. Polanc, 21. T. Žumer (vsi Sava) v času zmagovalca, 59. B. Žumer, 77. Kalan (oba Sava), končni vrstni red — 1. Pianik (SZ) 19:15:28, 2. Penko (Rog) — 0,1, 3. Čopek (Poljska) — 0,3, 16. Pagon — 1,26, 20. Polanc — 1,29, 28. Tahmajster 29. T. Žumer — oba — 3,43, 89. B. Žumer — 24,52, 79. Kalan (vsi Sava) — 35,31, ekipo 1. Rog, 2. SZ, 3. Avstrija, 4. Krka, 5. Sava.

Savčan Polanc tretji v Kötschachu

Kötschach, 8. maja — Peti etapo od Borovelj do Kötschacha je v sprintu po ulicah tega mesta pripadla reprezentantu SZ Sergeju Čiriavskemu, ki je bil le za nekaj centimetrov hitrejši od rojaka Pianika in Savčana Marka Polanca. To je bilo že drugo tretje mesto Savčana. V Borovljah je bil tretji Pagon. Aleš Pagon je bil petnajsti, Tadej Žumer pa šestnajsti. Benjamín Žumer je bil v tej razgibanii in dokaj hitri etapi devetnajsti Alep Tahmajster petindvajseti, Aleš Kalan pa dvainsedemdeset.

Končni vrstni red — posamezniki — 1. Penko (Rog) 15:016, 2. Pianik (SZ) — 0,2, 3. Čopek (Poljska) — 0,2, 17. Polanc, 18. Pagon oba — 1,28, 30. T. Žumer, 33. Tahmajster oba — 3,42, ekipo — 1. Rog, 2. SZ, 3. Avstrija, 4. Krka, 5. Sava.

D. Humer

Košarka

Mladinci Triglava upajo na finale

Kranj, 10. maja — Mladinci Košarkarskega kluba Triglav iz Kranja so odšli na polfinale državnega prvenstva v Virovitico, ki bo trajalo do 14. maja. Igrali bodo v skupini skupaj s Cibono iz Zagreba, Dubravo iz Zagreba in Sarajevom. Kranjčani upajo na uspeh in na uvrstitev v finale.

Konec preteklega tedna pa je Košarkarski klub Triglav iz Kranja organiziral vikend priprave državne kadetske reprezentance, ki se pod vodstvom Janeza Drvariča pripravlja na evropsko prvenstvo, ki bo med 19. in 25. avgustom v Španiji. V igri za reprezentanco je 18 mladih košarkarjev, med njimi dva iz Šmelte Olimpije iz Ljubljane: Peterlin in Vranc. Odigrana je bila trening tekma med Triglavom in kadetsko reprezentanco SFRJ. Slednja je zmagala s 83 : 80. Kakovostno tekmo je gledalo okrog 600 gledalcev, sodila sta Kovačič iz Kranja in Geltar iz Radovljice, kože za Triglav pa so dosegli Ferjančič 4, Horvat 19, Jolič 6, Samar 4, Lučev 29, Nerat 10, Jeras 6 in Mali 2.

J. K.

V Kranju

Slovensko prvenstvo v mnogoboru

Kranj, 10. maja — V soboto in nedeljo, 13. in 14. maja bo na stadionu Stanka Mlakarja v Kranju odprt republiško prvenstvo v atletskem mnogoboru. Prvenstvo ima značaj odprtga zato, da bi se ga udeležilo čim več mnogoborcev, ne le iz Slovenije, ampak tudi iz drugih republik. Člani in starejši mladičini bodo tekmovali v deseteroboju, članice in starejše mladičnice pa v sedmeroboju. Prvenstvo organizira Atletski klub Triglav iz Kranja.

J. K.

Odločilna tekma Triglava doma

Kranj, 10. maja — Marsikdo je upal, da bodo vaterpolisti kranjskega Triglava že v kolu konec preteklega tedna, sicer v igri z v

KOVIN TEHNA
blagovnica FUŽINAR
Jesenice
Na zalogi imamo
veliko izbiro
**NERJAVEČE
POSODE**

(uvoz iz Italije)

6 mesečni
brezobrestni kredit

20 % popust, pri plačilu z gotovino

NEMOGOČE JE MOGOČE, NEMOGOČE JE MOGOČE,

lesnina

V salonu Lesnine v Kranju so pripravili izredno prodajo toplih podov z manjšimi tovarniškimi napakami. Nakup je zelo ugoden, sa je cena za kvadratni meter samo **29.616 din.**

Zaloge so omejene, zato v Lesnini svetujejo, seveda če potrebujete topli pod, da jih takoj obiščete.

Vabi vas salon pohištva na Primskovem.

murka**STARO
ZA NOVO**ocenjevanje starih
vozil v LESCAH
od 15. do 18. ure

RENAULT

**Naš ključ -
vaša
rešitev**BOGATA IZBIRA
STAVBNEGA POHIŠTVA

- okno INO-M
- okno VO
- polkna GN
- izolacijske omarice z roleto IROS
- garažna vrata, dvižna (daljinsko upravljanje)
- nadsvetlobe in stranske svetlobe
- mreža proti insektom
- sobna vrata, masivna
- sobna vrata, vezana
- vhodna vrata MD
- garažna vrata MD, dvokrilna

inles · RIBNICA61310 RIBNICA
Tel.: (061) 861-411. Teleks: 31-262 yu
Telefaks: (061) 861-603

NOVO

Bogata izbira najnovejših modelov ženskih čevljev iz spomladanske in poletne kolekcije, različne barvne kombinacije, nizke, srednje in visoke pete v prodajalnah ALPINE

NE ZAMUDITE POSEBNE UGODNOSTI –
možnost nakupa na tri obroke brez obresti

IZDELovanje
IGRAČ
OLGA BREZAR

BRTOF 112/a, Kranj tel.: 064/36-092

KLJUČAVNIČARSTVO
Gorenjska c. 19/a
64240 RADOVLJICA

Komisija za medsebojna delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

RAČUNOVODJA

pOGOJI: končana ekonomska srednja šola (V. zahtevnostna stopnja), 4 leta delovnih izkušenj v stroki in 80 - dnevno poskusno delo.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po poteku razpisa.

20 % POPUST

za gotovinsko
plačilo

6 mesečni

KREDIT

BREZPLAČNI PREVOZ
za večje nakupe

IZREDNO
GOTOVINSKI
POPUST
35 %
za standardna vhodna
in garažna vrata

- okna TERMOTON in JELOBOR SU
- notranja, vhodna in garažna vrata
- polkna, rolete, žaluzije
- montažne stene
- lesene obloge
- vrtne garniture
- dopolnilni program

JELOVICA

Lesna industrija, Škofja Loka, tel.. 064/631-241
telex: 34579 yu IJLJEL, telefax: 064/632-261

**KUPUJETE V CELOVCU
Z DOBIČKOM?**

ANKERST

POVRNITE SI NAPRIMER POTNE STROŠKE!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO NAŠ

BON ZA DOBIČEK,

KI VAM OMOGOČI ŠE DODATEN POPUST!

NASLOV: Fa. B. Ankerst, 64243 Brezje, P. P. 2

**VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA
64240 RADOVLJICA**

Vzgojnovarstvena organizacija Radovljica obvešča vse starše na območju občine Radovljica, da bo vpis otrok za sprejem v otroške vrtce za šolsko leto 1989/90 15. in 16. maja v času od 7. do 16. ure v prostorih otroških vrtcev: Begunje, Bled, Boh. Bela, Boh. Bistrica, Gorje, Kamna gorica, Kropa, Lesce, Radovljica in Srednja vas. Vpis v vrtec na Posavcu bo v popoldanskem času od 13. do 16. ure.

Vpisani bodo predšolski otroci v starosti od 2. do 7. leta in otroci, rojeni leta 1983 in 1984 (do meseca marca in pogojno do meseca septembra), ki bodo v šolskem letu 1989/90 obiskovali malo šolo.

O dokončnem sprejemu bo odločala komisija.

Iskra

ISKRA UniTEL
Podjetje telekomunikacij,
računalništva in elektronike, p.o.
64273 Blejska Dobrava 124

V skladu s sklepom delavskega sveta podjetja ISKRA UniTEL, z dne 26. 4. 1989, razpisna komisija za imenovanje direktorja podjetja objavlja:

RAZPIS ZA IMENOVANJE DIREKTORJA PODJETJA

Za direktorja podjetja ISKRA UniTEL mora kandidat poleg splošnih pogojev, predpisanih z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. da ima visoko izobrazbo
2. da ima najmanj pet let delovnih izkušenj
3. da aktivno obvlada angleški ali nemški jezik
4. da predloži program dela za 4-letno obdobje.

Kandidati so dolžni predložiti dokaze, da izpolnjujejo pogoje določene z razpisom.

Prijava na razpis s potrebnimi dokazili kandidati lahko vložijo v roku 15 dni od objave razpisa na naslov: ISKRA UniTEL, Podjetje telekomunikacij, računalništva in elektronike, p.o., 64273 Blejska Dobrava 124, z oznako »Razpis za direktorja podjetja«.

MURKA SPOROČA SVOJIM KUPCEM:

Vaše okno v svet za
2.067.170 din ceneje ob
TAKOJŠNJEM PLAČILU,
to je barvni TV ITT
NOKIA. Možnost nakupa
tudi na trimesečno
brezobrestno posojilo.

Murka vabi v poslovalnico
Supermarket Jesenice in Elgo
Lesce.

KOVINSKA BLED
Bled Seliška c. 4/b

Objavlja prosta dela in naloge:

1. STROJNI INŽENIR na področju razvoja in organizacije poslovanja
2. KV REZKALEC
3. KV KLJUČAVNIČAR - 2 delavca

Poleg splošnih pogojev se za sprejem zahteva še:

Pod 1.: VI. ali VII. stopnja strokovne izobrazbe, nekaj let delovnih izkušenj na zahtevanih delih.

Pod 2.: primerna strokovna izobrazba in 4 leta delovnih izkušenj.

Pod 3.: primerna strokovna izobrazba in 1 leta delovnih izkušenj.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov KOVINSKA BLED, Seliška c. 4/b, Bled.

RAZPISI OSNOVNIH ŠOL OBČINE KRANJ

Komisije za delovna razmerja osnovnih šol občine Kranj

razpisujejo

prosta dela in naloge, naštete v nadaljevanju razpisa. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o osnovni šoli, za učitelja morajo imeti visoko ali višjo izobrazbo ustrezne pedagoške smeri. Prijava z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov šole, v kateri želijo skleniti delovno razmerje, z oznako — za razpis.

O izbiro bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

I. OSNOVNA ŠOLA FRANCE PREŠEREN, KRANJ,
Kidričeva 49

1. Za nedoločen čas, od 1. 9. 1989 dalje

- 1 učitelja glasbene vzgoje
- 1 učitelja fizike in matematike

2. Za določen čas, od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990

- 1 učitelja gospodinjstva
- 1 učitelja glasbene vzgoje s polovičnim delovnim časom

II. OSNOVNA ŠOLA SIMON JENKO KRANJ,
Ul. XXXI. divizije 7/a

1. Za nedoločen čas, od 1. 9. 1989 dalje

- 1 učitelja glasbene vzgoje

2. Za določen čas, od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990

- 1 učitelja telesne vzgoje
- 1 učitelja matematike in fizike s polovičnim delovnim časom, 10 ur tedensko

III. OSNOVNA ŠOLA STANE ŽAGAR, KRANJ,
C. 1. maja 10/a

1. Za določen čas

- 1 učitelja likovne vzgoje od 1. 9. 1989 do aprila 1990
- 1 učitelja zemljepisa in zgodovine od 1. 9. 1989 do maja 1990
- 1 učitelja razrednega pouka od 1. 9. 1989 do oktobra 1989

IV. OSNOVNA ŠOLA BRATSTVO IN ENOTNOST KRANJ, Tončka Dežmana 1

1. Za nedoločen čas, od 1. 9. 1989 dalje

- 1 učitelja matematike in tehnične vzgoje
- 1 učitelja tehnične vzgoje in likovne vzgoje

2. Za določen čas, od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990

- 2 učitelja razrednega pouka

V. OSNOVNA ŠOLA DAVORIN JENKO CERKLJE,
Krvavška cesta 4

1. Za določen čas

- 2 učitelja razrednega pouka od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990
- 1 učitelja biologije in gospodinjstva od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990
- 1 učitelja telesne vzgoje s skrajšanim delovnim časom od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990
- 1 učitelja razrednega pouka od 1. 9. 1989 do 12. 8. 1990
- 1 učitelja razrednega pouka od 1. 9. 1989 do 15. 1. 1990

2. Za nedoločen čas, od 1. 9. 1989 dalje

- 1 snažilke s končano osnovno šolo.

Poskusno delo traja 1 mesec.

VI. OSNOVNA ŠOLA MATIJA ČOP KRANJ, Tuga Vidmarja 1

1. Za nedoločen čas od 1. 9. 1989 dalje

- 1 učitelja tehnične vzgoje in fizike

VII. OSNOVNA ŠOLA LUCIJAN SELJAK KRANJ, Šolska ulica 3

1. Za nedoločen čas od 1. 9. 1989 dalje

- 1 učitelja likovne vzgoje

2. Za določen čas

- 2 učitelja razrednega pouka od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990
- 1 učitelja matematike in fizike od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990
- 1 učitelja matematike in fizike od 1. 9. 1989 do 19. 1. 1990
- 1 učitelja slovenskega jezika s polovičnim delovnim časom od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990
- 1 učitelja telesne vzgoje od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990

VIII. OSNOVNA ŠOLA MATIJA VALJAVEC PREDDVOR, Preddvor 95

1. Za določen čas od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990

- 1 učitelja nemškega jezika
- 1 učitelja tehnične in likovne vzgoje s skrajšanim delovnim časom

Svet šole Matija Valjavec razpisuje dela in naloge

— RAVNATELJA in

— POMOČNIKA RAVNATELJA

oba za mandatno obdobje 4 let.

Kandidati morajo imeti ustrezno pedagoško izobrazbo, najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu ter ustrezne organizacijske sposobnosti. Izpolnjevati mora še druge pogoje iz Zakona o osnovni šoli in Družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini Kranj.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpisno komisijo«.

O izidu izbire bodo vsi prijavljeni kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

POČITNICE '89

- DOMOVINA

KOMPASOV KATALOG POČITNICE '89 - DOMOVINA SKUPAJ S CENIKOM IN URICO VAŠEGA ČASA JE PRAVI RECEPT, PO KATEREM BOSTE PRIŠLI DO PRAVEGA ODGOVORA NA Vprašanje, KI SI GA ZASTAVLJATE: kam na počitnice v letu 1989?

S KOMPASOM NA KONCERTE

MÜNCHEN:

- 14.5.89 - LINTON KWESI JOHNSON, 1 dan, 165.000 din
- 16.5.89 - skupina SIMPLY RED, 1 dan, 165.000 din
- 21.5.89 - BEE GEES, 1 dan, 165.000 din
- 21.5.89 - TOM JONES, 2 dni, 185.000 din
- 21.5.89 - THE TUBES, 1 dan, 165.000 din

STUTTGART:

- 25.6.89 - PINK FLOYD - open air 89

**POSEBNA PONUDBA
IZLETOV ZA SINDIKALNE SKUPINE:**

KORNATI, 3 dni; MEDJIMURJE, 2 dni; GRADEC-RADENCI, 2 dni; HRVATSKO-ZAGORJE, 1 in 2 dni; MAKEDONIJA - OHRID, 4 in 5 dni; VIS, 3 in 4 dni; HVAR, 3 dni; ČRNA GORA, 3 dni; SARAJEVO-MOSTAR-DUBROVNIK, 3 dni; IZLETI K SODEDOM (Avstrijska Koroška, Italija), 1 dan; VIPAVSKA DOLINA IN GORIŠKA BRDA, 1 dan; VIPAVSKA DOLINA IN REZIJA, 2 dni; MÜNCHEN, 1 dan; VOJVODINA - gurmanska tura, 3 dni; PLITVIČKA JEZERA, 2 dni; KOPAČKI RIT, 3 dni; BRIONI, 1 in 2 dni; S KATAMARANOM V BENETKE, 3 dni; MINI KRIŽARjenje - ISTRA, 3 dni; S ČOLNI PO KANJONU TARE, 4 dni; DUBROVNIK, 3 dni; DUBROVNIK-BUDVA, 3 dni; PESTRA IZBIRA IZLETOV ZA MATORANTE ZA VSE LJUBELJE TELENZA.

POČITNICE '89 - TUJINA

KOMPAŠOVE CENE SO NAJNIZJE!

● GRČIJA ● ŠPANIJA ●

VSAK PONEDELJEK Z ADRIJE AIRWAYS
UGODNI PLAČILNI POGOJI - POPUSTI!
PRIMERJAJTE CENE IN PRIHRANITE DENARI!

POTOVANJA V TUJINO

- BENETKE, 1 dan, 13.5.
- LONDON, poslovna potovanja, 3-8 dni, IZREDNO UGODNO!
- PARIZ, 4 dni, 20.5., 27.5., 3.6.
- MOSKVA-LENINGRAD, 8 dni, 26.5.
- SAMARKAND-BUHARA, 10 dni, 17.8.
- SIBIRJA, 9 dni, 14.7., 18.8.
- SINGAPUR, 11 dni, 25.5., 29.6., 3.8.
- BANGKOK-SINGAPUR, 11 dni, 4.6.
- TAJSKA-MALEZIJA-SINGAPUR, 11 dni, 4.6.
- PEKING, 8 dni, 15.6., 13.7.
- VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, 11.6., 24.7.
- EGIPT, 9 dni, 21.5., 25.

MALI OGLASI

27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam KOSILNICO bucher z obračnikom in grebenom. 50-554 7087

Prodam barvni prenosni TV orion, ekran 35 cm. 34-328 7100

Malo rabljen PRALNI STROJ 804, ugodno prodam. 34-489 7105

Prodam rabljen ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) iskra corona. Cena 3 mio. 620-362 7116

Ugodno prodam rabljen PRALNI STROJ. 23-939 7125

Prodam barvni TV gorenje color za 150 SM. 65-128 7128

Prodam VIDEOREKORDER philips. Cena 900 DEM. Jakič, Tovarniška 16/a, Lesce 7133

Prodam RAČUNALNIK komodore 64, novejši model. 67-294 7135

Prodam barvni TV gorenje. Zupan, Lihartov trg 5, Radovljica 7141

Barvni TV iskra, ekran 56 cm, star 3 leta, dobro ohranjen, prodam. 25-990 7129

Prodam 210-litrsko zamrzovalno SKRINNO gorenje kerting. Oman, M. Pijade 17, Kranj 7167

Prodam TROSILEC umetnega gnoja in dvorazredni PLUG. Črče 29, Kranj 7178

Prodam KOSILNICO za traktor tomo vinkovič. Zalog 63, Cerkle 7185

Prodam barvni TV iskra. 38-953 7202

Prodam rabljeni zamrzovalni OMA-RO gorenje. 28-330 7205

Prodam KROŽNO ŽAGO (cirkular) za robiljenje desk, motor 5,5 kW. Mizarstvo Alojz Ovsenik 7206

CISTERNO, 2.000-litrsko, za kurilno olje, prodam. Predosje 60/a, Kranj 7210

Barvni TV gorenje kerting, star 4 leta, prodam. Bajrič, Podlubnik 158, Škofja Loka 7227

Prodam TRAKTOR tomo vinkovič 420, brako PRIKOLICO in ŠIVALNI STROJ. Ljubno 87, Podnart 7241

VIDOREKORDER hitachi, star 8 mesecov, prodam za 400 SM. Dušan Kogoj, Tomšičeva 98/a, Jesenice 7250

VITLO iglan, dvobebenska, ohranena, prodam. 50-008, zvečer 7261

Barvni TV philips, 55 cm, vrhunski VIDOREKORDER sharp, RADIOPRIMERKO sharp in ZVOČNIKE Fischer, prodam. 22-586 7270

Ugodno prodam HLADILNIK. Urh. Šolska 4/a, Kranj - Stražišče 7292

Prodam MOTOKULTURATOR honda F 600, s kosišilico in dodatnimi kolesi. Jama 32, Mavčiče, 40-156 7298

Prodam PRIKOLICO za manjši traktor, Virnik, Rupa 25, Kranj 7302

Ugodno prodam rotacijsko KOSILNICO 135. Jože Kuralt, Zg. Senica 4/a, Medvode, 061/611-132 7315

Prodam 170-litrski HLADILNIK gorenje. Gros, Štefetova 8, Kranj - Miaka, 27-107 7329

Prodam enobraznini obračalni PLUG in AVTOPRIKOLICO. Prevč, Dražgoše 6, Železniki, 68-931 7330

Ugodno prodam PRALNI STROJ. Senične 7, Tržič, 57-874, popoldne 7331

Prodam novo REZIRKO Black. Dekker, 2.000 W, 8.000 obratov na minuto, 60 SM cene. Belehraveva 47, Šenčur 7336

Prodam KOSILNICO gorenje muta. Informacije na 66-414, po 19. urji 7339

GRAMOFON lenco L 500, zelo ugodno prodam. 51-588 7354

Prodam 1 leto star HLADILNIK in ŠTEDILNIK. 24-383, dopoldne ali 21-709, popoldne 7365

Prodam OBRAČALNIK za seno favorit 220. Breg ob Kokri 16, Predvor 7375

Prodam dve barvni TV, ena nova z deklaracijo, ekran 51, druga stara dve leti, ekran 56. Šrimpt. Deteljica 5, Tržič, 51-251 7376

Prodam PUHALNIK eola (z noži) in SLAMOREZNICO tempo s puhalnim. Vse v dobrem stanju. Šenturška gora 8, Cerkle 7384

Ugodno prodam VIDEOREKORDER toshiba. Bohinc, Podbrezje 32, Duplje 7416

Prodam KOSILNICO BCS. Globočnik, Pšata 9, Cerkle, 42-371 7424

OVERLOK industrijski šivalni stroj, dvoigleni, prodam. 21-980 7439

GRADBENI MATERIAL

Zelo poceni prodam RABLJENE SALONITKE 60 x 40 cm. Podlubnik 86, Škofja Loka 7030

Prodam dve OKN inles ino 14 - 12, z roletama. Trboje 9, 49-152 7018

Prodam borovo stropno OBLOGO, pričerno za kmečko sobo. 64-256 7027

Prodam rabljen ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) iskra corona. Cena 3 mio. 620-362 7116

Ugodno prodam rabljen PRALNI STROJ. 23-939 7125

Prodam 900 kosov POROLITA, deb. 12 cm. Černivec 19, Brezje, 79-919 7109

Prodam suhe smrekove PLOHE, deb. 5 cm, COLARICE in smrekov. OPA- 83-944 7114

Prodam nov betonski MEŠALEC, 25 odstotkov ceneje, 200 kosov betonskih KVADROV, dim. 20 x 30 x 40, 700 kosov dim. 20 x 20 x 40 in 8.000 kosov rabljenih zidnih OPEK ter gradbeni LES (lega, deske, plohe). Perger, Savska c. 2, Lesce 7129

Prodam CEMENT, APNO v vrečah in hrastova DRVA. Luže 38, Šenčur 7156

Prodam 2 kub. m. COLARIC in PLOHOV. Boh. Bela 6 7164

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam terenski avto ARO 104, šest mesecev star. Preddvor 45 7112

Prodam AUDI 60, registriran celo leto. 51-439, po 14. uri 7115

Prodam karamboliran R 4, letnik 1987. 46-030 7116

Prodam terenski avto ARO 104, šest mesecev star. Preddvor 45 7117

Prodam AUDI 60, registriran celo leto. 51-439, po 14. uri 7118

Prodam karamboliran R 4, letnik 1987. 46-030 7119

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA, šir. 5 cm in OKNO jelovica, dim. 100 x 120. Robert Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 7159

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerkle 7200

Aluminijasta PLATIŠČA in digitalni AVTORADIO, prodam. ☎ 51-057 7324
 Prodam FIAT 126 PGL, letnik 1988, star 10 mesecev. ☎ 39-657 7326
 Prodam PEUGEOT 204, letnik 1970, vozni, celega ali po delih. Dašnica 93, Železniki. ☎ 67-068 7327
 Prodam Z 101, letnik 1984. Duško Stojakovič, J. Gabrovska 30, Kranj - Planina 7322
 Prodam nov 126 P. Dorfarje 31, Žabnica 7334
 Prodam zelo dobro ohranjeno Z 1300 in otroško POSTELJICO. ☎ 26-328 7335
 Prodam sprednje vetrobransko STEKLO in sedežne prevleke za Lado 1500. Grohar, Vincarie 16, Škofja Loka 7338
 Prodam LADO 1300 karavan, letnik avgust 1986, prevoženih 37.000 km. Podnart 41 7342
 Prodam OPEL KADETT tip D, letnik 1981. ☎ 68-640 7343

gostilna sejern

KRANJ, tel.: 21-890

Cenjene goste obveščamo, da zopet strežemo TOPLE MALICE vsak dan med tednom od 9. do 11.30

Dnevno vam nudimo morske jedi, divjačino in ostale dobre. Pripravljamo poročna kosila in večerje, obletnice, svečana kosila, ipd.

Ob sobotah nudimo DRUŽINSKA KOSILA Z 10 % popustom (mln. 3 os.)

Gostilna je odprta med tednom od 9. do 22. ure, ob sobotah od 11. do 14. in od 19. do 23. ure ter ob nedeljah od 7. do 12. ure.

SE PRIPOROČAMO!

Nujno prodam AVTOPRIKOLICO, polnoma nova, močnejša izvedba. ☎ 68-266 7346

Prodam Z 128, letnik 1985, registrirana do maja 1990. ☎ 35-624 7347

R 4 TLS, letnik 1978, prenovljen, ugodno prodam. Anton Gaber, C. na Svetje 76, Medvode 7348

Zelo ugodno prodam Z 101 mediteran, letnik aprila 1981. Ogledi v petek, po 16. uri in soboto. Rovšek, Otoče 28, Podnart 7352

Nujno prodam GOLF, letnik 1982, Z 750, letnik 1981 in motor MZ 250, letnik 1988. ☎ 723-45, od 14. do 17. ure 7357

Ugodno prodam R 4 GTL, letnik 1987. ☎ 28-861, int. 27-45 ali 45-194, popoldne 7358

Prodam WARTBURG, letnik 1978, neregistriran. Cena 14. mio in KOMBIMV, letnik 1981, neregistriran. Cena po dogovoru. Rajko Andrejašič, Klovodovska 7, Kranj 7353

Prodam OPEL KADETT, letnik 1977. ☎ 35-386, Sedlarevič 7360

Ugodno prodam lepo ohranjen in dobro opremljen MZ 250 ETZ, letnik 1984. Predosije 57/a, Kranj 7363

Prodam Z 750 SC, letnik 1979. Ivan Bolka, Grad 44, Cerknje 7368

Zelo poceni prodam TOVORNI AVTO 8 t. ☎ 80-607 ali 80-134 7371

Prodam Z 101 konfort, letnik 1980. Ogled vsak dan popoldne. Jani Švab, Alpska 1, Lesce 7373

OPEL KADETT 1.3 S limuzina, letnik 1988, dobro ohranjen, garažiran, prodam. ☎ 23-612 7379

R 18, letnik maj 1985 in otroški AVTOSEDEŽ s H pasovi, prodam. Velesovska c. 77, Šenčur 7381

KOLO, moško, Rog senior, 10 prestav, prodam. ☎ 51-575 7382

UNO 60 S, letnik 1986, prodam. ☎ 35-304, do 16. ure 7388

LADO 1300 S, rdeča barve, letnik 1984, nujno prodam. Ogled petek popoldne in soboto. Partizanska 29/a, Kranj 7392

Prodam Z 1.1 GX, letnik maj 1987, 18.000 km. Cankar, Štefetova 28/c, Šenčur 7394

Prodam JUGO 45 AX, letnik oktober 1987, 10.000 km. ☎ 73-745 7395

Prodam Z 128, letnik 1985. Dvorska vas 4, Begunje, ☎ 73-503 7399

Prodam R 4 TLS, letnik december 1978. ☎ 50-343 7400

Z 850, letnik december 1985, prevoženih 25.000 km, izredno ohranjena, ugodno prodam. ☎ 51-624, po 14. uri 7401

Prodam moped APN 6, letnik 1988. ☎ 621-128 7402

Prodam 126 P, letnik 1982, registriran do marca 1990. ☎ 51-311 7406

Ugodno prodam dodatno opremljen GOLF, letnik 1980, registriran do februarja 1990. Ogled v soboto. Bevkova 25, Radovljica 7409

Prodam dobro ohranjeno Z 850, letnik 1985. Informacije na ☎ 83-166 7411

GOLF JGL, letnik 1982, 64.000 km, odlično ohranjeno, prodam ali zamenjam za GOLF JX diesel, letnik 1985/86. ☎ 68-568 7412

Z 101, letnik 1978, obnovljena, garažana, prodam. Prisan, Mlakarjeva 22, Kranj. ☎ 22-230 7414

Prodam JUGO 45, letnik 1985, dobro ohranjeno, garažiran. ☎ 83-313 7419

Prodam Z 850, letnik 1985. Informacije na ☎ 73-012 7420

Prodam Z 750 LE, letnik 1984. Informacije na ☎ 77-825 7421

MALI OGLASI, OSMRTRNICE

Prodam GOLF, letnik 1982. ☎ 24-635 7422
 Prodam Z 750. Pilar, Weingerlova 12, Šenčur 7423
 Prodam Z 128, letnik oktober 1986. Globočnik, Pšata 9, Cerknje. ☎ 42-371 7425
 Prodam MOTOR avtomatik MS 3. ☎ 48-700 7426
 Prodam R 4, letnik 1980. ☎ 37-817 7428

FORD ESCORT 1100, letnik 1974, prodam. Lahko za rezervne dele, manjša okvara na motorju. Cena 250 SM. Bečaj, Planina 6, Kranj 7429

Ugodno prodam BMW 1800, letnik 1971, 1. registracija 1981, obnovljen, neregistriran, v vozem stanju in Z 750 LC, letnik 1979, registriran do aprila 1990. ☎ 74-736 7430

LADO rivo 1500, letnik 6/1987, 26.000 km, prodam. ☎ 25-697 7431

Z 101, letnik 1981, prodam za 19. mio. ☎ 26-203 7433

Ugodno prodam dobro ohranjen GOLF, letnik 1979. Ogled v petek in soboto popoldne. Mozetič, Šiškovo nas. 35, Kranj 7434

Prodam PUJSKE, težke 20 kg. Trboje 30 7435

Prodam R 4, letnik april 1987. Informacije na ☎ 58-670 7443

Ugodno prodam R 4, letnik 1981, registriran do 7. maja 1990. Ogled vsak dan. Finžgarjev 28, Lesce. ☎ 73-264 7444

Prodam KOMBI MERCEDES 207 s sedeži, s pogodbennim delom ali brez. Hrastje 39, Kranj 7445

ZAPOSLITVE

Tako zaposljam mlajšo upokojenko za dopoldansko čiščenje gostilne. ☎ 46-030

Potrebujem sodelavca za prodajo izdelkov. ☎ 37-553

Zaposlimo POTNIKA za prodajo VODNIKA NARAVNE MEDICINE in ostalih priročnikov DZS. ☎ 35-060 6910

Za delo v KOZMETIČNEM SALONU in DROGERIJI v novem trgovsko-gostinskom centru v Kranjski gori iščemo komunikativno, urejeno intelektualno z znanjem dveh tujih jezikov. Informacije na ☎ 88-397 ali 0601/23-803, zvečer. ☎ 7019 7446

Prodam TELICO simentalko in črno-belega BIKCA, težkega od 120 do 130 kg. Zgošča 47/a, Begunje 7194
 JARKICE, rjave, stare 10 tednov in PE-TELINČKE za pleme, prodajam od 14. maja dalje. Zgošča 47/a, Begunje 7195
 Prodam BIKCA, starega 2 meseca. Žeje 15, Duplje 7198
 Prodam TELICO simentalko, brejo 4 mesece. Zaletel, Trnje 4, Škofja Loka 7208

Prodam TELICO simentalko v 9. mesecu brejosti. Fister, Češnjica 10, Podnart. ☎ 70-402 7233

Prodam TELICO za pleme. Cvenkelj, Zgošča 41, Begunje. ☎ 73-185 7257

Prodam 1 mesec staro TELICO simentalko. Kuralt, Žabnica 51 7260

Prodam mlado KRAVO po drugem letu. Šenturška gora 12, Cerknje. ☎ 42-874 7279

Prodam 10 dni staro TELICO simentalko. ☎ 51-559 7284

Solanec nemškega OVČARJA, starega 6 let, z rodovnikom in PSIČKO, stare 5 mesecov, brez rodovnika, pasme pudelj, ugodno prodam. ☎ 48-576 7286

Prodam PUJSKE, težke 20 kg. Trboje 30 7287

Prodam dva BIKCA, stara 7 dni. Letenje 7. golnik. ☎ 46-370 7344

BIKCA, stara 10 dni in 3 mesece, prodam. Stružev 9, Kranj 7353

Prodam 9 mesecev brejo TELICO simentalko. Zg. Bela 27, Preddvor 7356

Prodam nemške čistokrvne TERIERJE, brez rodovnika. ☎ 67-117 7366

Prodam 30 kg težkega PRAŠIČKA, Pivka 7, Naklo 7378

PSICO, staro 10 mesecev, irski seter, zelo lepa, poceni prodam. ☎ 28-533 7408

Prodam BICA simentalca, starega 10 mesecov, težak 350 kg. Ciril Praprotnik, Ljubno 130, Podnart 7415

Prodam TELETA, težkega 120 kg in PRAŠIČKA, težkega 100 kg. Kern, Pšata 2, Cerknje 7418

Harmonikar in KLARINETIST - BOBNAR nudijo glasbo in humor za zabavo raznih skupin: ohceti, izleti, zaključene družbe ipd. Prosenc, ☎ 42-827 ali 47-122, int. 316 7448

Prodam SLOMAREZNICO z dvižnim krovom. ☎ 48-019 7211

Prodam KOSILNICO BCS ali njej podobno in SAMONAKLADALKO sip 15 ali 17. Dolinar, Višeljica, Zg. Goričke. ☎ 42-751 7221

Prodam dve rabljeni OMARI in KAVC. ☎ 622-631 7249

Prodam mladega, sivega ZAJČKA. ☎ 21-830 ali 21-835

Prodam motor za R 4. ☎ 25-118

Prodam SLAMOREZNICO z dvižnim krovom. ☎ 48-019 7211

Prodam KOSILNICO BCS ali njej podobno in SAMONAKLADALKO sip 15 ali 17. Dolinar, Višeljica, Zg. Goričke. ☎ 42-751 7221

Prodam dve rabljeni OMARI in KAVC. ☎ 622-631 7249

PRIREDITVE

HARMONIKAR in KLARINETIST - BOBNAR nudijo glasbo in humor za zabavo raznih skupin: ohceti, izleti, zaključene družbe ipd. Prosenc, ☎ 42-827 ali 47-122, int. 316 7448

Prodam SLOMAREZNICO z dvižnim krovom. ☎ 48-019 7211

Prodam KOSILNICO BCS ali njej podobno in SAMONAKLADALKO sip 15 ali 17. Dolinar, Višeljica, Zg. Goričke. ☎ 42-751 7221

Prodam dve rabljeni OMARI in KAVC. ☎ 622-631 7249

Prodam mladega, sivega ZAJČKA. ☎ 21-830 ali 21-835

Prodam motor za R 4. ☎ 25-118

Prodam SLAMOREZNICO z dvižnim krovom. ☎ 48-019 7211

Prodam KOSILNICO BCS ali njej podobno in SAMONAKLADALKO sip 15 ali 17. Dolinar, Višeljica, Zg. Goričke. ☎ 42-751 7221

Prodam dve rabljeni OMARI in KAVC. ☎ 622-631 7249

Prodam mladega, sivega ZAJČKA. ☎ 21-830 ali 21-835

Prodam motor za R 4. ☎ 25-118

Prodam SLAMOREZNICO z dvižnim krovom. ☎ 48-019 7211

Prodam KOSILNICO BCS ali njej podobno in SAMONAKLADALKO sip 15 ali 17. Dolinar,

Bohinj razmišlja o telefoniji

Bohinjska Bistrica, 10. maja - Predstavniki vseh treh krajevnih skupnosti v Bohinju, žal pa ne vsi predstavniki bohinjskega združenega dela, so se v sredo sestali v Domu Joža Ažmmana, da se skupaj s predsednikom občinskega izvršnega sveta in predstavniki Podjetja za PTT promet Kranj dogovorijo, kako bi ob sedanjih pripravah za izgradnjo telefonije to sivo liso v doglednem času v celoti odpravili. Z razširitvijo centrale v Bohinjski Bistrici in izgradnjo omrežja v delu te krajevne skupnosti, ostaja namreč dobrošen del tako spodnje, v celoti pa zgornja Bohinjska dolina, še vedno brez nujnih telefonskih zvez. Rešitev, ki jo ponuja Iskra Blejska Dobrava, pa ne le da časovno problem v celotnem Bohinju zelo skrajšuje, marveč je tudi ekonomsko gledano klubok dojamnu zalogajo najbrž ta trenutek še vedno manj negotova, kot će

bi jo odlagali na boljše (gospodarske) čase. Podjetje za PTT promet Kranj ima namreč že polovico (vrednostno) opreme za razširitev končne avtomatske telefonske centrale Bohinj-jezero. Če pa bi se bohinjsko združeno delo še ta mesec spoznamo, da zagotovi denar še za preostalo polovico opreme, bi bila centrala gotova in postavljena še letos. Časa ni veliko (predvsem zaradi stroškov, ki nenehno naraščajo). Zato se se na sestanku v sredo sporazumeli, da bo Podjetje za PTT promet Kranj že prihodnjem teden poslalo vsem organizacijam združenega dela v Bohinju osnutek samoupravnega sporazuma s kriteriji za uresničitev tega projekta. S podpisom sporazuma in zagotovitvijo denarja pa bi stekla lahko tudi akcija v krajevnih skupnostih v Bohinju.

A. Žalar

Avtomobilska cesta na Gorenjskem

Ali predor uhaja?

Kranj, 11. maja - Vprašanje v zvezi z današnjo sejo sveta gorenjskih občin, na katero je kot prvo in najpomembnejšo točko predsednik sveta Ivan Kapel uvrstil na dnevni red. Ocenje poteka priprav na izgradnjo avtomobilske ceste na Gorenjskem, se vsiljuje samo po sebi že zaradi vseh dosedanjih ocen in ugotovitev. Odbor za spremljanje izvajanja dogovora o skupnih temeljnih planov gorenjskih občin glede izgradnje avtomobilske ceste na Gorenjskem je namreč pred dobrimi tremi tedni ugotovljal, da v vseh treh občinah priprave na gradnjo ne potekajo časovno tako, da bi sledile gradnji oziroma dinamiki Karavanškega predora. Dokončanje predora brez ceste pa bi povzročilo hude prometne zapletne in težave na nekaterih najbolj kritičnih odsekih bodoče ceste na Gorenjskem. Ugotovitev velja predvsem za jesenško občino, precejšnji odmiki od želene dinamike priprav oziroma gradnje pa se kažejo tudi v radovljški in kranjski občini. O ocenah in stališčih sveta gorenjskih občin pa več v prihodnji številki Gorenjskega glasa.

A. Ž.

Madžarski sindikalisti na Gorenjskem

Radovljica, Škofja Loka, 10. maja - Na povabilu republiškega odbora sindikata delavcev prometa in zvez se je v Sloveniji tri dni mudila delegacija sindikalnega sveta Železne županije z Madžarske. Z gostitelji so se pogovarjali o nalogah obeh sindikatov, dejavnosti in medsebojnem sodelovanju, gostje pa so obiskali tudi nekaj slovenskih delovnih organizacij. V sredo so bili tudi na Gorenjskem. Obiskali so Sindikalni izobraževalni center v Radovljici, v Škofji Loki pa prevozniško delovno organizacijo Alpetour.

Planinski izlet na Golico

Sekcija za planinske izlete in pohode pri Društvu upokojencev Kranj prireja v četrtek, 18. maja, planinski izlet na Golico. Zbor udeležencev je ob 7. uri zjutraj na kranjski avtobusni postaji, od koder se bodo odpeljali na Jesenice, zatem pa z lokalnim avtobusom do Planine pod Golico. Vrnili se bodo v poldanskih urah. Oprema naj bo planinska in primerna vremenu.

Odbojka v Žireh

V sklopu prireditve ob mesecu mladosti bo v soboto, 13. maja, s pričetkom ob 9. uri v teleovadnici osnovne šole v Žireh »Mix turnir v odbojki«. Ekipa bodo štele po šest igrateljev in sicer po tri moške in tri predstavnice nežnegoga spola. Igrali bodo na dva dobljena seta, zmagovalne ekipe pa čakajo tudi nagrade. V OO ZSMS Selo, ki je organizator turnirja, je že prispele nekaj prijav, zamudniki pa se bodo lahko prijavili tudi pred samim začetkom turnirja.

Igor Kavčič

Jubilejno Srečanje tovarniških novinarjev

Gozd Martuljek, maja - Sekcija novinarjev in organizatorjev obveščanja v delovnih organizacijah, ki deluje pri Društvu novinarjev Slovenije, in gorenjski aktiv tovarniških novinarjev sta prireditelja jubilejnega, desetege srečanja novinarjev v združenem delu, ki bo 26. in 27. maja v hotelu Špik v Gozd Martuljku.

Novinarji in organizatorji obveščanja v združenem delu delajo vsak v svojem delovnem okolju, pa vendar z zelo podobnimi težavami, ki so v težkih časih velike. Na vsakoletnih srečanjih, ki služijo kot izobraževanje in družbeni dogodek, se pogovarjajo tudi o teh.

Letos bodo na dnevne srečanje pretresli družbeni in gospodarski položaj ter svojo vlogo v njem - k sodelovanju so povabili Janeza Stanovnika, predsednika predsedstva SRS. Pogovarjali se bodo o svojem izobraževanju in možnosti, da dajo bolje. O tej tematiki bo beseda s predstavniki Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo, Fakultete političnih ved iz Zagreba in Inštituta pri Zvezni novinarjev Jugoslavije. Govorili bodo tudi o novem zakonu o obveščanju, v pogovoru bo sodeloval dr. Andrej Berden, strokovnjak s področja družbenega sistema obveščanja in obveščanja v združenem delu. Tega dne bodo slovenski delovalci Voljčeve nagrade, prireditve pa nadaljevali z »Gorenjskim večerom«. V soboto pa bodo s pravnimi strokovnjaki razglabljeni o danes sila aktualnem vprašanju: ali nas lahko zapro. Slovenske novinarjev in obveščevalcev v združenem delu so tudi povabili, naj si ogledajo gradbišče Karavanškega predora.

D. Ž.

Priznanja ob dnevu varnosti

Kranj, 12. maja - Danes ob 11. uri v stavbi kranjske skupščine pripeljajo slovesnost ob 13. maju, dnevnu varnosti. Podeliti bodo tudi priznanja organov za notranje zadeve njihovim delavcem in zunanjim sodelavcem. Trije Gorenčci ob tej priložnosti prejmejo tudi državna odlikovanja, in sicer Ivan Demšar, dobitnik reda dela s srebrnim vencem, ter Jože Mencin in Marjan Šrečnik, ki prejmeta medalji zasluga za narod. Med priznanimi ONZ dvojica prejme plaketo

varnosti: **Henrik Peternell**, predsednik kranjskega izvršnega sveta, in posmrtno **Ivan Gubina**. Med zunanjimi sodelavci prejmejo zlati znak zasluga za varnost: **AMZS Tehnična baza v Kranju, Stane Božič** z Zavarovalnico skupnosti Triglav, **Gospodarsko društvo Škofja Loka, Alojz Marolt**, vodja preiskovalnega oddelka Temeljnega sodišča v Kranju, in **Andrej Polak** s Temeljnega javnega tožilstva. Srebrnega dodeljujejo novinarjem Dušanu Dragojeviču z Radija Jese-

nice in Mirku Kunštu z dopisništvom Dela, ter vodji Železniške postaje na Jesenicah **Janezu Medji**. Od delavcev ONZ si je srebrni znak prislužil **Zivko Drekonja**. Bronasti prejema 11 tamkajšnjih delavcev in trije zunanjih sodelavcev, pismeno pa so odlikovali 17 delavcev. Tudi letos podeljujejo znak »hrabro dejanje«, in sicer **Igorju Potocniku**, ki se je odlikoval pri reševanju iz požara na Jelenkamu nad Jesenicami.

D. Ž.

Spet za skupno mizo

Ljubljana, 11. maja - Skupščinska skupina delegatov za celovito proučitev okoliščin in posledic sodnega procesa proti četverici v Ljubljani je včeraj, že na svoji šestnajsti seji, obravnavala, kako se je proces začel.

Skupini sta pričala in odgovarjala na njena vprašanja delavca organov za notranje zadeve Miran Frumen in Drago Isajlovič, ki sta imela glavno besedo pri preiskavi Janševih delovnih prostorov v Mikroradi. 31. maja lani, ter priče preiskave Igor Omerza, Bojan Korzik in Igor Bavčar ter kajpuk tudi Janez Janša, ki je na sejo prišel naravnost iz zapora na Dobu. Člani skupine delegatov so si najprej ogledali video posnetek preiskave v Mikroradi, ta posnetek pa smo potem videli tudi novinarji, ki smo spremajali delo skupine. Iz posnetka je razvidno, da so delavci organov za notranje zadeve potem, ko so pregledali mizo, prešli v predale, kjer so našli dokument, ki so ga iskal. Janez Janša je povedal, da sta ga tistega majskega dne doleteli dve preiskavi. Prva tako, da je delavec organov za notranje zadeve stopil zjutraj v njegovo spalnico in zahteval od njega, naj mu izroči nek vojaški dokument, druga kasneje v Mikroradi, kjer je hotel med potekom preiskave poklicati po telefonu svojega odvetnika, vendar so mu to preprečili. Korziki, ki je bil pri-

ča, pa so celo zagrozili, da ga bodo zamenjali, če bo še naprej vztrajal po zahtevi po advokatu. "Vsa preiskava in aretacija je bila izvedena brez sodnega naloga, nihče se tudi ni nikomur predstavljal," je dejal Janša.

Ceprav sta Frumen in Isajlovič zatrtila, da je preiskava potekala "fair", pa se priče s tem niso povsem strinjale. Igor Bavčar je, denimo, povedal, da je imel kar precej težav, da so prisile v zapisnik besede, da na vojaškem dokumentu ni nobene označbe stroga zapnjo ali tajno. "Ko sem vprašal, kdo vodi preiskavo, je bilo vprašanje prešlišano," je dejal Bavčar, ki je tudi poudaril, da je bila bržas vsa preiskava posneta z videokamerom in da posnetek ni popoln. Preiskava je trajala skoraj pet ur, posnetek pa je dolg le tri ure. Bojan Korzika je dejal, da je snemalec zamenjal najmanj tri video-kasete. Kot smo slišali iz "navzkrižnega ognja" članov skupine delegatov in delavcev organov za notranje zadeve, je ovadbo zoper Janšo spisal Isajlovič, ki Janšo pozna že nekaj let in je tudi občasno bral njegove članke. Frumen pa je izjavil, da Janševih člankov niti nikoli bral.

V času, ko je nastajal tale zapis, je sej se tra-

C. Zaplotnik

NOVICE IN DOGODKI

GLASOVNA ANKETA

Štipendisti so neprestano brez denarja

Za upokojenci in delavci so povečanje svojih prejemkov učakali tudi študentje in dijaki, ki se jim to med letom primeri redkeje kot poprejšnjim. Tudi po povečanju zneski ne bodo posebej veliki, a kaže, da je psihoza spriznjenosti z nizkimi prejemki za delavci in upokojenci začela obhajati tudi šolajočo se mladino. Večina naših sobesednikov se ni pritožila, čeprav hkrati priznavajo, da stroškov šolanja, prevozov, prehrane (kaj še bivanja v študentskih domovih) s štipendijo seveda ne zmorejo.

Tatjana Bradač, dijakinja ekonomske šole:

»Nimam štipendije, pač pa jo ves čas vztrajno iščem. Ne verjamem, da bom dobila kadrovsko štipendijo, za moj profil šolanja jih je izredno malo na voljo. Pravijo pa, da so kadrovski štipendije večinoma dobre, medtem ko so one iz zdrženih sredstev bolj skromne. Vsi štipendisti po vrsti pa se neprestano pritožujejo, da so brez denarja. Jaz si svojo žepino služim z delom prek študentskega servisa.«

Zdenka Tonja, dijakinja ekonomske šole:

»Prejemam štipendijo iz zdrženih sredstev, vendar je bolj simbolična. Zadnja je znašala borih 200 tisoč dinarjev. Vozim se iz Škofje Loke, karta je draža, mala je tudi, tako da teh nekaj tisočakov hitro pojde. Bliža se tudi maturski ples in niti misliti ni, da bi si ga lahko privoščil le s štipendijo. Na kadrovsko štipendijo se nisem vezala, ker nameravam študirati naprej.«

Tadej Knific, študent elektrotehnike:

»V Iskri Telematiki sem dobil kadrovsko štipendijo. Ni ravno velika, nazadnje je znašala 420 tisoč dinarjev. Vendar sem doslej kar zmagoval stroške: karto, študijsko literaturo, tudi zabavo. Kaj hočem, štipendije so vseporovsod nizke, na to pač ne morem vplivati. Le z uspenejšim študijem si lahko izboljšam prejemke.«

D. Z. Žlebir

Dorica Batagel, študentka VŠOD:

»Iz domače občine, Gorice, dobivam štipendijo iz zdrženih sredstev. Moja je kar dobra, z zadnjim povečanjem bo znesla okoli 900 tisočakov, tako da za nekaj časa zadošča. Kadrovski štipendije imajo tudi dodatek za oddaljenost bivanja, v moji ga mislim, ni. Štipendija ni odvisna le od hitrosti študija in dobrih ocen, temveč tudi od občine, ki ti jo dodeljuje.«

H. Jelovčan

Kranj gostitelj srečanja osnovnih šol Bratstvo in enotnost

Žive naj vsi narodi

Kranj, 11. maja - Besede iz Prešernove Zdravljice, ki so ga Kranjčani vzelci za moto tokratnega, že 21. po vrsti, srečanja osnovnih šol iz vse Jugoslavije, ki nosijo naziv Bratstvo in enotnost, imajo dvojni simbol: da je Kranj Presernovo mesto in, kar je v teh časih še zlasti aktualno, da velja negovati velike pridobitve revolucije, enakopravnost in prijateljstvo med vsemi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi. Srečanje, ki se ga kranjska šola s Planine udeležuje od 1983. leta, bo naslednji konec tedna, 19. in 20. maja.

V skupnosti šol Bratstvo in enotnost je vključenih 88 šol iz vseh delov Jugoslavije. Udeležbo na letošnjem srečanju je navedeno 66 šol (stevilo je približno enako vsa leta). V četrtek, ki velja za dan prihoda, torej Kranj pričakuje 242 učencev od desete do osmega razreda in

143 učiteljev. Otroke bodo prijazno sprejeli na svoje domove vrstniki iz osnovnih šol Matije Čopja, Bratstva in enotnosti in Stanete Žagarja s Planine.

Glavno dogajanje srečanja bo v petek, 19. maja, ko bodo v šoli Bratstvo in enotnost na Planini odprli razstavo likovnih in foto-

grafskega del učencev iz istoimenskih šol, po "paradi" skozi mesto bo v dvorani kina Center svečana otvoritev srečanja s kulturno-umetniškim programom, ki ga pripravljajo gostitelji, gosti se bodo zatem ogledali prozvodnjo v kranjskih tovarnah, poletne pa bosta še skupščini skupnosti osnovnih šol ter skupnosti učencev osnovnih šol Bratstvo in enotnost. Dan bodo sklenili s kulturno-zabavnim večerom. Naslednji dan, v soboto, bo karavana prijateljstva krenila na izlet po Gorenjski; med drugim se bo ustavila v Vrbi, na Polkjuki in Bledu.

H. Jelovčan

Sladkorni bolniki bodo zborovali

Kranj, 12. maja - Društvo za boj proti sladkorni bolezni iz Kranja vabi sladkorne bolnike in njihove svojce na letni občinski zbor, ki bo v četrtek, 18. maja, ob 17. uri, v dvorani doma JLA v Kranju. Sladkorne bolnike tare kopica nevščnosti, družno jih lahko rešijo, zato so povabljeni na zbor, kjer o njih lahko odkrito spregovorijo. Zbor bodo sklenili s strokovnim predavanjem dr. Ande Kalan o posledicah sladkorne bolezni in njenem vplivu na oči.

Javni tribuni o osnutku ustave

Škof

DEMOKRACIJA

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani drugič odpiramo prispevkom slovenske alternative pod skupnim naslovom Demokracija. Posebej opozarjam na Majniško deklaracijo (v imenu podpisnikov jo je na javni seji RK ZSMS v ponedeljek v Ljubljani prebral pesnik Tone Pavček), intervju z Janezom Janšo, podlistek Tarasa Kermamura Programske analitične osnove slovenske nacionalne države in civilne družbe ter prispevke Dimitrija Rupla, OF, SZDL, SZDL in alternativa, Franceta Bučarja Pred konfrontacijo, Rajka

Pirnata Ali smo pred novo ustavno prevaro, Toneta Peršaka Amandma za političnimi pluralizem in še veliko drugega zanimivega branja.

Zelimo, da bi tudi današnje Odprte strani, cenjeni bralci, vzeli z veseljem v roke, nas pa bo veselilo, če se boste oglastili s svojimi mnenji.

Prihodnji teden bo v okviru Odprtih strani izšla kulturna priloga Snovanja s prispevki o Valvazorju in sodobnem času.

Leopoldina Bogataj

Odprte strani

Intervju z Janezom Janšo

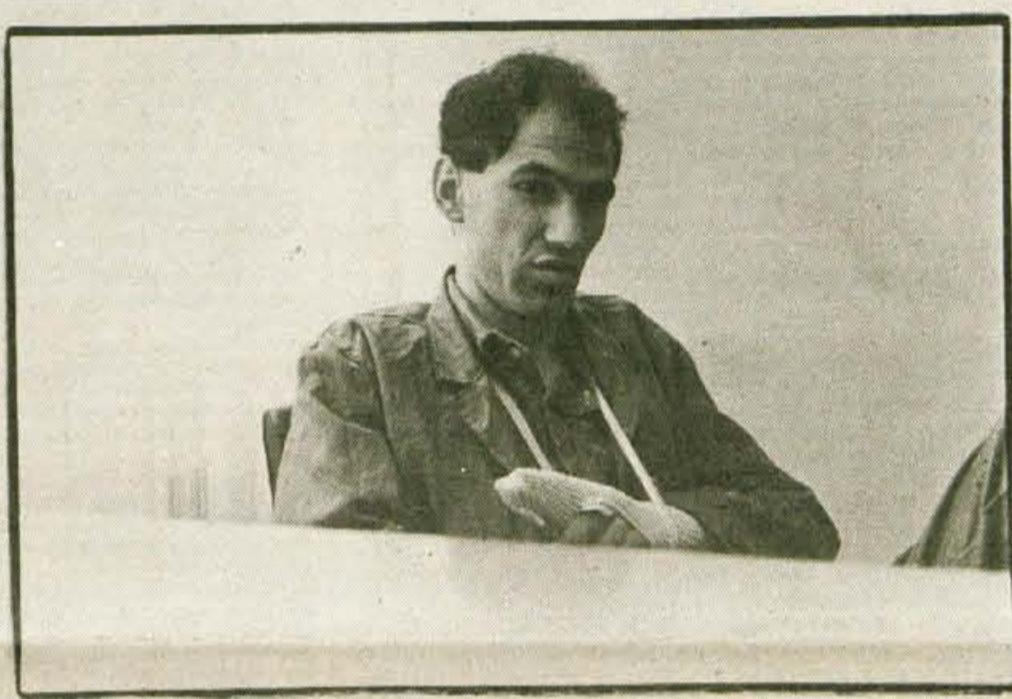

Foto: Tone Stojko

Foto: Gorazd Šink

VPR.: ČEPRAV TE SLOVENSKA JAVNOST DOVOLJ DOBRO POZNA, JE MORDA PRAV, DA ZA ZAČETEK POVEŠ, OD KDAJ SI TAK, KOT TE POZNAMO IN KATERI DOGO-DEK (OSEBA, POJAV) JE BIL TISTI, KI TE JE DOKONČNO USMERIL V SEDANJO POLITIČNO VLOGO?

ODG. Moje osebno, predvsem pa politično zorenje je v grobem doseglo sedanjo stopnjo pred kakimi petimi, šestimi leti, ko sem vsakodnevno od blizu videl, kako ozek krog ideološko omejenih in nesposobnih ljudi odloča o usodnih vprašanjih stotisočev. prej si ni sem mogel predstavljati, da je vsa politična nadstavba, toliko opevani delegatski sistem, samoupravljanje ter združeno delo en sam utopični eksperiment peščice ideologov in podpornega aparata. Da so napake, to je očitno, toda do tega, da je zgredjena osnova, se moja študentска generacija za razliko od današnje še ni zavedala. Bili smo pač produkt kulturne revolucije in ideološke šole. Mislili smo, da se da stvari spremeni na bolje znotraj. In smo z mnogo volje in vztrajnosti poskusili. Leta 1982 sem sprejel profesionalno funkcijo v predsedstvu RK ZSMS. Tako so se začeli konflikti. Delal sem na SLO-ju, kjer takrat ni bil dovoljen niti najmanjši dvom, kaj šele kritika. Ko smo leta 1983 začeli pripravljati problemsko konferenco o varnosti in obrambi, smo koncept SLO in DS radikalizirali do konca. Nekateri politiki so bili tako šokirani, da enostavno niso verjeli, da je vse skupaj res. V celotnem gradivu ni bilo niti enega stavka, ki bi mu lahko rekli npr. protisocialističen, prej nasprotno. Kljub temu pa je bilo nekaj vprašanj, kot npr. šikaniranje vojakov ali izvoz orozja problematiziranih in to je bilo dovolj. Sledil je tak napad, da je bilo vse skupaj že smešno. Kot da bi s tankovsko brigado napadel otroke s fračami. Sestajali so se komiteji in partijski aktivni, padale so politične kazni, zahtevali so odstope.

Nismo popustili in kritiki na področju SLO je sledilo še nekaj prebojev v smislu večje samostojnosti ZSMS, potem pa je bilo mandata konec. Proti moji ponovni kandidaturi jeseni 1984, potem ko sem bil evidentiran v 40 občinah, je nastopila celotna politična garnitura Slovenije. Prepričevali so me na vse načine, naj sam odstopim, črtali so me iz ZK, ponujali so mi »dobro službo«, na različne načine grozili meni in članom predsedstva. To zadnje je naredilo svoje, dosegli so razkol v mladinskom predsedstvu, mnogo ljudi se je zlomilo. Kljub temu pa so morali zaradi tega, ker formalno nisem odstopil, javno nastopiti na volilni konferenci ter iti v odkrit spopad.

Umagzano delo je opravil Franc Šetinc, mislim, da ne preveč rad.

Prva seja konference je propadla, na drugi pa so me umaknili s kandidatne liste. Toda to je bilo v povojni zgodovini na republiški ravni najbrž prvič, da je moralna partija odkrito pred javnostjo nastopiti proti nekemu kandidatu, ki je imel podporo v organizaciji. Vsi podobni primeri čistk so se vse do tedaj po pravilu končali že v zakulisju, na tajnih sejah, ko so kandidati spoznali nesmisel upiranja brez upov na zmago ter sami odstopili. Moj namen takrat ni bil zmagati, saj sem vedel, da partija obvladuje kadrovsko politiko vse do rabiških društev. Hotel pa sem, da se ti mehanizmi razgalijo. Če sem malo neškoren, lahko rečem, da mi je to uspelo in tega mi marsikdo iz te danje in sedanje politične garniture ni pozabil. Ob vsem tem sem prišel tudi do lastnih spoznanj, natančno poznam delovanje partijskih mehanizmov, pa tudi ZSMS se je takrat otrešla iluzij o svojem položaju v družbi, kar ji je omogočilo oblikovanje novih konceptov, ki so prišli do izraza na Krškem kongresu.

VPR.: KAJ TE JE PRIPELJALO V SDZ?

ODG.: Prepričan sem bil, da bo slovenske pomladni hitro konec, če se politični prostor, ki ga je razširilo predvsem gibanje javnosti ob ljubljanskem procesu, ne bo napolnil z organiziranimi političnimi subjekti. Odbor za varstvo človekovih pravic ni ne mogel ne hotel prevzeti te vloge. Poleg tega pa do trenutku, ko bodo stranke in parlamentarni sistem realnost, ne visim smisla v izrazitejšem političnem diferencirjanju demokratičnega loka. Zato se populoma strinjam s ključno programsko osnovo SDZ, ki je izražena v opredelitev za »gibanje za vzpostavitev parlamentarnega sistema«. To je ključna zahteva vseh demokratičnih sil, vse raziskave javnega mnenja pa kažejo, da je to tudi večinska politična težnja v Sloveniji. To je po mojem mnenju tudi edina sprejemljiva varianta političnega razvoja in v tem je tudi odgovor na vaše vprašanje. SDZ bo v trenutku, ko bomo dobili kolikor toliko normalen politični sistem, svojo nalogu opravila. Lahko bo spremenila program, se prelevila v klasično stranko ali bolje več strank, lahko pa bo enostavno prenehala delovati. Mislim pa, da ta čas na žalost še ni tako blizu.

VPR.: KAKO OCENJUJEŠ MOŽNOSTI SLOVENSKE ALTERNATIVE V PRIHODNOSTI? KAKŠNO BO SLOVENSKO POLITIČNO ŽIVLJENJE ČEZ ENO LETO, KAKŠNO ČEZ PET, KAKŠNO ČEZ DESET LET?

ODG.: Stanje, kot ga imamo danes, ne more dolgo trajati. Slovenska politična alternativa bo postala organizirana na legalna opozicija, ali pa bo za daljši čas izginila. Nevarnosti za to zadnje sta dve. Prva je v nenačelni partijski politiki, ki konkurenco realno jemlje kot nujno zlo, kar seveda pomeni, da jo lahko na neki točki, ko oceni, da je prenevarna in ob dejstvu, da pluralizem ni zakonsko zaščiten, enostavno prepove.

Druga je nevarnejša in tiči ne le v objektivnih razlikah, ki obstajajo med politično alternativo in ki so neizbežne, ampak predvsem v drobnjakarskih sporih, starih zamerah, neporavnanih računih, enačenju osebnih in političnih razlik in v drugih sebičnih in političnih vzrokih, ki ovirajo medsebojno sodelovanje ljudi, ki se zavzemajo za demokracijo. Ravno ta pritličnost in zaplankanost slovenskih demokratov in liberalov je bila ob pregovorni neodločnosti in cincanju do sedaj v zgodovini vedno med poglavitnimi krivci za zapravljanje prilnosti.

Lanski enoten nastop skoraj celotne alternative pri obrambi človekovih pravic je bil zato zgodovinsko dejanje, saj je vsaj začasno presegel drobnjakarske razlike. Počas pa se staro stanje v veselje (in seveda ob nesebični pomoči) uradne politike spet obnavlja. Deklarirani demokrati spet ne govorijo drug z drugim, ponovno padajo stare otožbe in etike. Spet grozi stanje, ki je idealno za partijske mojstre politične manipulacije. Ob tem so na strani alternative še posebno brezvezni prepriki o tem, kdo je več prispeval k sedanji liberalizaciji. Prestižne dileme o zaslugah so v tem trenutku odraz popolnoma nezrele politične presoje. Kreganje okrog medalj, preden se je bitka še le začela, nikoli ni prispevalo k zmagi.

Če se bo slovensko politično življenje dolgoročno odvijalo v okviru Jugoslavije (to je predvsem odvisno od uradne politike in ne od alternative), potem bo to nekaj novega, do sedaj v svetu še ne prezikenega, zato bi težko rekel, kaj to bo. Mogoče bomo klub vsemu najbrž čez pet let imeli najmanj asimetrično federacijo z močnim približkom parlamentarnemu sistemu v Sloveniji in morda na Hrvatškem. Druga alternativa je samo ponovitev šestojanuarske diktature,

MAJNIŠKA DEKLARACIJA 1989

Nesporazumi, provokacije in tudi odkrite sovražnosti, ki jih danes doživljajo Slovenci v Jugoslaviji, nas prepričujejo o prelomnosti sedanega zgodovinskega trenutka in nas obvezujejo, da v jasni obliki izrecemo svojo voljo, iz katere sledijo dejanja v prihodnosti.

Podpisniki te listine izjavljamo in sporočamo:

1.

da hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda:

2.

kot suverena država bomo samostojno odločali o povezavah z južnoslovenskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope;

3.

glede na zgodovinska prizadevanja slovenskega naroda za politično samostojnost je slovenska država utemeljena le na:

- spoštovanju človekovih pravic in svobočin,
- demokraciji, ki vključuje politični pluralizem,
- družbeni ureditvi, ki bo zagotavljala duhovno in gmotno blaginjo v skladu z naravnimi danostmi in v skladu z človeškimi zmožnostmi državljanov Slovenije.

Izvršni organi Slovenske demokratične zveze, Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Slovensko krščansko socialno gibanje, Socialdemokratska zveza Slovenije, 8. maja 1989

tokrat v partijsko vojaški izvedbi, ki pa lahko traja kvečemu nekaj let.

VPR.: SAM SI POSTAVIL (ALI PONOVLJ) TEZO, DA JE VSE DOGAJANJE OKROG VOJAŠKEGA PROCESA IN V SLOVENSKI ALTERNATIVI KORISTNO SLOVENSKI LIBERALNI POLITIKI. KOMENTIRAJ, PROSIM, TO TEZO?

ODG.: Zdrave sile v Sloveniji so z zasnovno v pripravo ljubljanskega procesa pokazale, da so obstajale kot zelo močna »politična sila«. Med cilji scenarija so bili tako revanšistični nagibi Kavčičevega Dnevnika kot tudi poskus po globalni spremembi razmerja sil v Sloveniji. Počutili so se ogrožene, če bi se val kritike njihovih grehov nadaljeval. Umagano delo je po verjetnem dogovoru opravila JLA, ki je pri stvari prav tako imela podobne interese. Ni jih uspelo, da bi vrgli liberalne, ki jih je rešila javnost, predvsem pa Odbor, ki ga sedaj brezkompromisno napadajo. Seveda je tudi Kučan spretino krmaril. Zanesljivi viri govorijo o tem, da je bil Kučan dva dni pred 31. majem 1988 obveščen o pripravah na mojo aretacijo. Zaradi tega je moral po nezavezeni skupščini izjavil, da so oni (Svet za varstvo ustavne ureditve) preverili postopek politične policije pri aretaciji in da je bilo vse zakonito. Skupščinska skupina delegatov pa je že takoj na začetku to njegovo trditve postavila na laž, ko je ugotovila vrsto kršitev v postopku. Marinc je bil prisiljen prepustiti mesto predsednika Svetu za varstvo ustavne ureditve Gasparjevi, kar je vsekakor nekakšen kompromis v korist liberalov, ki pa je javnosti ostal prikrit.

Liberali v partijsi so nato spretino izkoristili gibanja v javnosti in ustavljanje novih zvez, predvsem pa svojo osvoraženost na jugu za nabiranje političnih točk v domači javnosti. Kljub kapitalizaciji ob ustavnih amandmajih, podpori izrednim ukrepom na Kosovu ter omahljivemu obnašanju ob izvršitvi kazni med delom ljudi še vedno veljajo za zaščitnike naroda. Na določenih točkah je bila to iskrena poza, ki je obilo podprtja s politiko razsvetljenega vladanja ob določeni stopnji tolerance in solidnega političnega obrtništva, ki je še vedno učinkovito v nastopih proti amaterskim ali popoldanskim brez večjih izkušenj na strani alternative.

Ključna stvar za okrepitev moči liberalov in Kučana neposredno pa je bil obisk t. i. zdravil sil dan po zborovanju v CD in in jihovo razkrinanje v eni od naslednjih številki Mladine. Partijski staroselci so prišli in Kučan protestirat, ker so mislili, da se je spajdal z antikomunisti in jih tako izdal. Kučan jih je poskušal pomiriti, pri tem pa mu je najbrž pomagal M. Ribičič. Ko je ta obisk prišel na dan posebno pa po izidu omenjene št. Mladine, so bili staroselci izpostavljeni javni kritiki in pritisku. Kučan jih je na seji CK formalno sicer vzel v zaščito, hkrati pa je našel vse imena. Sledila je ploha javne kritike, ki jih je dodatno moralno diskreditirala. Nekateri so se prisiljeni javno branili pred kritiko, kar je najbrž preselan v njihovi dolgi zgodovini. Politično so dokončno pokopani in njihov povratek ni možen niti na tankih. Vprašanje pa je, koliko bodo partitski liberali brez novega konkurenca še liberali in ali se ne bodo nenadoma počutili tako močne, da bo konec sestopanja? To hipotezo potrjuje dejstvo, da so se nenadoma odločili za izvršitev kazni v mojem primeru. Oni se zavedajo, da bodo s tem v javnosti ogromno izgubili, nedvomno pa so ocenili, da se bolj splača popustiti pritisku iz Beograda, doma pa bodo z različnimi političnimi manipulacijami skušali ohraniti lep obraz. Ena od teh je teza o neodvisnosti sodstva. Ha, ha, ha!

V eno

partijskem sistemu še nikoli ni bilo neodvisnega sodstva, ob neodvisnem sodstvu pa ni političnih zapornikov! Seveda pa so tukaj tudi domači računi. Poleg tistih, ki sem jih že navajal nedvomno tudi ocena, da bo ta kazen pozitivno vplivalna na posameznike v alternativi, ki so postali prezahtevni predvsem z Zborom za ustavo. Končno bodo s tem pokazali, da še vedno lahko zapro kogarkoli izmed nas.

VPR.: V ČEM SO RAZLIKE MED KUČANOM IN POPITOM?

ODG.: Bistvena razlika med Kučanom in Popitom je predvsem v načinu vladanja. Popit je vladal tako, da se je 95 % ključnih odločitev sprejel v najožjem partijskem vrhu, na neformalnih sestankih in skrito pred očmi javnosti. Kučan je tako prakso znižal na 50 %, del manj pomembnih odločitev pa je partija prepustila celo skupščini. Popit je vladal brez vsake odgovornosti pred članstvom in pred javnostjo, prav tako pa z javnostjo ni komuniciral. Tudi Kučan formalno ne nosi nobene odgovornosti pred javnostjo, član predsedstva SR Slovenije je postal avtomatično, po funkciji. Vendar on z javnostjo komunicira, nastopa na javnih tribunah, odgovarja na javna vprašanja in se vsaj na zunaj ne obnaša kot samovrečeni avtokrat, ki ga je na to mesto postavila sama zgodovina z veliko začetnico. Če sta bila Popit in Marinc v svojih mandatih reanimirani figuri partijskih sekretarjev iz časa obveznih oddaj pridelkov in nasilne kolektivizacije, potem je Kučan blizu lika evrokommunističkega utopista po idealih in prav tako prevelikega pragmatika po dejanjih.

Seveda pa te razlike danes niso več bistvene, saj Popit z ozirom na dejstva, ki sem jih navedel v odgovoru na prejšnje vprašanje, Kučanu osebno ne predstavlja nikakršne alternative več.

VPR.: KAKŠNO MESTO V SLOVENSKI POLITIKI LAHKO ZASEDE MLADINSKA ORGANIZACIJA? KAKŠNO BO ZASEDA?

ODG.: Mladinska organizacija je v zadnjih letih odigrala pomembno vlogo pri odpiranju političnega prostora v Sloveniji. Mnogo pomembnejšo kot pa npr. SZDL. Tudi danes igra napredno vlogo. V tem prehodnem obdobju so možnosti za njeno politično delovanje velike, čeprav je v svoji političnosti dolgoročno zelo prizadeta. Ima namreč svoje funkcionarje in svoje forume, katerih dejavnost je finančirana iz proračuna, nima pa svojega članstva v smislu klasične politične organizacije. Če bo šel razvoj normalno naprej, potem bo sedanja ZSMS najprej razpadla na več organizacij. Deloma se je to že zgodovalo z ustanovitvijo Žveze slovenske kmečke mladine in poskušom po ponovni oživitvi Zveze študentov. V normalnem pluralnem političnem sistemu pa mladinska organizacija taka, kot jo poznamo danes, seveda nima nobene perspektive. Prava stranka ne more postati nikoli, lahko pa še naprej igra pomembno vlogo pri prehodu v normalen pluralističen sistem.

VPR.: KAKO STA NA TVOJE ZASEBNO ŽIVLJENJE DELOVALA PROCES IN ZAPOR? KAKO SE POČUTIŠ, KADAR NA STENI VIDIŠ NAPISANO SVOJE IME?

ODG.: Aretacija in prvi dnevi zapora sta bila zame velik šok. Človek klub vsemu goji neke iluzije, da se je marsikaj spremeno, da je državljan vsaj minimalno pravno zaščiten pred samovoljo organov represije in politično policijo. Na krut način so mi dokazali, da so bile to le iluzije. Niso pa bile iluzije sprememb v zavesti ljudi, v nivoju politične kulture, kar je odločilno vplivalo na tok dogajanj v okviru t. i. slovenske pomlad. Po tej plati nisem razočaran. Proses in zapor sta totalno spremnila moje osebne načrte, zavrla moje strokovno izpopolnjevanje na področju računalništva in ostale študijske in osebne načrte. Prav tako in morda še bolj je vse skupaj prizadelo ljudi okoli mene, družino, sorodnike in sodelavce. Grafiti po stenah ne morejo odtehtati vsega tega in jih tudi ne jemljem kot kompenzacijo.

VPR.: POZNAL SI STANETA KAVČIČA IN SKUPAJ Z BAVČARJEM UREDIL NJEGOV DNEVNIK. KATERI JE BIL KLJUČNI ELEMENT ZA PROPAD KAVČIČEVE POLITIKE? KAJ BI BILO, KO NE BI PROPADLA? JE MOGOČE PRIMERJATI KAVČIČA IN KUČANA?

ODG.: Kavčič je odnesel val čistk, s katerim so stare partijske avtoritete s pomočjo tretjerazrednih aparatičkov zaustavile proces liberalizacije v celi Jugoslaviji. Bojim se, da bo zgodovina dokazala, da je bil ta poskus v začetku 70. let zadnji za demokratizacijo v celi Jugoslaviji. Ekonomski razmere so bile takrat mnogo ugodnejše, razlike pa bistveno manjše kot danes, ko gre v različnih republikah za povsem nasprotujejo si tendence tudi takratna druga garnitura politikov, ki jih je odneslo, je bila sposobnejša od današnje prve, ki je bila takrat tretja ali še nižje. Kavčičeva politika, ki je bila politika liberalnejšega krila v slovenski in jugoslovanski partiji in državi pravzaprav ni propadla, temveč je bila prekinjena, odstranjena in nadomeščena s kulturno revolucijo in druženjem delom. Če se to ne bi zgodovalo, bi bila ali zaustavljena v kasnejši fazi s partijsko - vojaškim posegom ali pa bi postavila mostišče za miren prehod v pluralistično, tržno in konfederativno Jugoslavijo.

Primerjava med Kavčičem in Kučanom se vsiljuje sama po sebi. Kdor spremiļa Kučanovo politiko in kdor je prebral Kavčičev Dnevnik, ta si je brez težav lahko ustvaril vsaj približno sliko o stičnih točkah in tudi o razlikah med njima. To je dolga zgodba, ki javnosti morda v celoti res še ni povsem znana. Kavčič je bil politik druge, Kučan pa tretje socialistične generacije. Tisto, kar je Kavčič imel, Kučan pa nima ali nima dovolj je večja odločnost in tudi lucidnost, ko gre za položaj Slovenije v Jugoslaviji. Kaže, da ima Kučan preveč Kardeljevega kompleksa, čeprav so danes razmere za gojenje tega kompleksa povsem neugodne.

VPR.: KAKŠNE SO MOŽNOSTI ZA POLITIČNO SODELOVANJE SLOVENSKE IN HRVAŠKE ALTERNATIVE?

ODG.: Te možnosti šeče nastajajo, kot nastajajo obe alternativni politiki. Ob normalnem ali z drugimi besedami mirnem razvoju političnih procesov v Jugoslaviji bo nujno prišlo do tešnješega sodelovanja obeh alternativnih ali opozicijskih politik. Hrvatske scene morda ne poznam dovolj dobro, menim pa, da bo njihovi alternativi, potem ko bodo stvari dozorele, manj medsebojnih zdrav in da bo njihova demokratična alternativa po začetnih težavah vsaj toliko trdna kot slovenska. Vsaj v začetni fazi pa bo po mojem mnenju to sodelovanje, kar je paradoskalno, v veliko meri odvisno od sodelovanja slovenske in hrvatske uradne politike.

VPR.: KATERA OSEBA JE V SODOBNI SLOVENSKI POLITIKI NAJVSETLEJŠA, KATERA NAJBOLJ MRAČNA?

ODG.: Anketne, posebno tiste v Mladini, kažejo, da sta danes med najbolj mračne osebe v slovenski politiki prišteata Marinc in Dolanc. Sledili bi lahko najbrž posamezniki s spiska, ki ga je v zvezi z obiskom zdravil sil navedel Kučan. Zelo mogoče pa je tudi to, da najbolj mračne osebe sploh ne poznamo, ker je vseskozi v zakulisju. V zvezi s tem moram povedati, da nisem za revanšizem ali za podiranje spomenikov. Naj gredo enostavno v penzijo in naj tam ne rovarijo. Njihove zamenjave pa izvolimo na svobodnih volitvah.

Med svetlimi liki v sedanji slovenski politiki pa bi na prvem mestu vsekakor omenil Igorja Bavčarja. Ne zato, ker je moj priatelj ali somišljnik, ampak zato, ker v odločilnem trenutku ni okleval tako kot velika večina slovenskih politikov v podobnih situacijah. Poseduje tako trezno glavo kot pogum, kar je na žalost zelo redka kombinacija v slovenski politiki v vsej njeni zgodovini.

VPR.: PREDLAGAJ NASLEDNJEGA INTERVJUVANCA!

ODG.: Za naslednjega intervjuvanca predlagam Jožeta Pučnika. Zadri njegovih dejanj in poguma v časih, ki so bili še mnogo bolj mračni od današnjih ter realističnih ocen o sedanjih dogodkih v Sloveniji.

Odpote shani

DEMOKRACIJA

OF, SZDL, SDZ in alternativa

Uvodna beseda na ustanovnem občnem zboru ljubljanskega odbora SDZ 25. aprila 1989

Drage prijateljice, dragi prijatelji, spoštovano občinstvo!

Na ustanovnem zboru ljubljanskega odbora SDZ smo se sestali na predvečer ustanovitve *Antiimperialistične fronte*, kasneje preimenovane v Osvobodilno fronto slovenskega naroda. Ustanovili so jo način 26. aprila. Takrat so za glavnega sovražnika imeli Angleže in takojmenovani meščanski Zahod, ki je kasneje postal bistveni vojni zaveznički.

Antiimperialistična fronta, predvsem pa Komunistična partija Slovenije, sta bili bistveno navezani na Kominterno in sta zaradi njenih politike hotele ali nehoti paktirali z nacistično Nemčijo. Komunisti niso bili izbirčni, predvsem pa niso bili svobodni pri izbirki svojih zavezников. Podobno je danes: zdi se, kot da današnjim novim in boljšim komunistom, nekdo omejuje njihovo svobodo. K temu se še vrne.

Dejstvo je, da so bili nekateri koaliciji partnerji KP pritegnjeni v Antiimperialistično, kasneje pa v Osvobodilno fronto z zadružki in zaradi taktike, ki se je potem izrazila v neprostovoljnem slovesu teh partnerjev in v *Dolomitski izjavi*, ki pomeni podreditve partnerjev diktatu Komunistične partije.

Te stvari je treba vedeti, vendar ni treba, da hrromijo našo dejavnost in da bi na njihovi podlagi gojili predsodke: do Osvobodilne fronte ali do slovenskih komunistov. Kakor so bili nekateri njihovi partnerji izigrani, pa je vendar treba vedeti, da so mnogi od njih sodelovali v OF in prepirčanju, da gre za rešitev naroda. Čeprav je bil interes naroda navsezadnje podrejen razrednemu interesu partije, je so delavec OF - ne glede na vse možne spletke in težave - uspel bistveno prispevati k osvoboditvi Slovenije in v višji stopnji razvoju slovenske nacije.

Dejstvo je torej, da je v slovensko napredovanje vgrajen tudi delež tistih, ki zanj niso dobili ustrezne priznanja in ki na njegovi podlagi niso bili pripaščeni k urejanju temeljnih političnih zadev Slovenije. To je brez dvoma krivičen izid.

Vendar se moramo vprašati, ali bi ti ljudje, ki jim slovenska partijska oblast ni plačala po zaslenu, ravnali drugače v primeru, ko bi vedeli, da bodo ostali brez lovork? Mislim, da ne bi ravnali drugače, kar pomeni, da so v mnogih slovenskih ljudeh že nekoč delovali motivi, ki niso bili pridobitniški in niso bili pridobitniški in niso bili preračunljivi; ki so bili navsezadnje tudi naivni in prostodusni; ki so bili preprosto pošteni in moralni.

Zaradi teh ljudi, katerih trud in žrtve so vgrajeni v temelje slovenskega življenja, danes po vsej priliki Osvobodilne fronte ne smemo gledati le kot partijske organizacije; ampak je to tudi simbol slovenskega poštovanja. Če drugače pomeni: Osvobodilna fronta ni bila samo zametek diktature in vseh mogočih monopolov, ampak je bila tudi ustanova slovenskega patriotizma in svobodoljubja.

Ko danes ustanavljamo ljubljanski odbor SDZ, se spominjamo Osvobodilne fronte kot takšne svobodoljubne in patriotske organizacije. Kot takšna pripada tudi nam in je tudi naša organizacija. Osvobodilne fronte si torej ne pustimo vzeti, in mislim, da lo lahko proslavljamo klub vsem zadružkom, ki jih utegnemo imeti v zvezi z njim.

S tem pa sem hotel povedati še dve stvari. Prvič sem hotel povedati to, da ne smemo popustiti tistim današnjim zahtevam in grožnjem, ki izhajajo iz prepirčanja, da je SZDL naslednica OF - samo *njihova*, režimska organizacija, in da je naše sodelovanje v njej odvisno od dobre volje režima. Ne le zato, ker za SZDL danes plačujemo davke vsi državljan, ampak tudi zato, ker SZDL brez nas sploh ni mogoča, kot nekoč ni bila mogoča OF brez sodelovanja preprostih in poštenih domoljubov in svoboljubov. Danes se SZDL bojuje za pluralizem. Vprašujem vas: kako naj se bojuje za pluralizem brez nas?

Kdo predstavlja pluralizem v SZDL, če ne SDZ, socialni demokrati, krščanski socialisti in kmetje? Brez nas je SZDL samo partijsko kolesje.

Že ob ustanovitvi SDZ smo rekli, da hočemo pluralizem, parlamentarno demokracijo in suverenost Slovenije - in da ne mislimo biti okras v gumbnici oblastnikov. Rekli smo, da bomo v SZDL vrli in da bo bomo naredili za svojo. Drugače povedano: SZDL vidimo predvsem kot koalicijo enakopravnih predstavnikov slovenskega naroda. Mislim, da današnja naloga: naloga SDZ in ostalih članic demokratične alternative, da izvedemo to posvetovanje s slovenskim narodom in da nespodobitno ugotovimo njegova hotenja. Za takšno ugotavljanje so na voljo referendum in volitve. Ker je uradna politika prva poklicana k takšnemu ugotavljanju, upamo, da bo:

spremenila volitno zakonodajo tako, da bodo naslednje leta zares democ-

roda. Mislim, da današnja slovenska alternativa (od SDZ do Odbora za varstvo človekovih pravic) predstavlja velik del interesov slovenskega naroda. Ta alternativa torej logično zahteva zase ustrezen delež predstavništva v SZDL in v parlamentu! Hočemo pravo SZDL in pravo Osvobodilno fronto.

Drugič sem hotel povedati to, da se nam lahko, čeprav smo v SZDL, pripetijo čudne reči, in da je prav verjetno, da bomo zaradi svojega prizadevanja osramočeni. To pa seveda ne pomeni, da moramo kar vnaprej pristati na to, da bodo ravnali z nami, kot se jih zdi. Nasprotno: zgodovinska izkušnja nas uči, da imamo opraviti z neusmiljeno in nerahločutno ustanovo. Zato, ker to ustanovo danes dobro poznamo, bomo - upam - ravnali preudarno.

Opričujem se, da svoj nagovor začenjam z zgodovino in s SZDL, ki na prvi pogled nista ravno privlačna snov za moderne in odločne ljudi, ki se zbirajo na tem zboru. Vendar vas moram - tako rekoč po uradni dolžnosti - opozoriti, da stvar nemara ni privlačna, je pa izredno važna. V SZDL - ne čisto po naši volji, ampak zaradi spletka okoliščin - danes potekajo pogovori t. i. »koordinacije« tistih organizacij, ki so konec februarja nastopile v Cankarjevem domu. Med njimi je bila tudi Slovenska demokratična zveza. Pogovarjamo se o t. i. *aprilski deklaraciji*, s katero hočemo izpričati samostojnost in odločnost Slovencov v teh kritičnih političnih trenutkih. Naj vam povem, da se je t. i. demokratična alternativa (SDZ, SDZS, SKZ, Odbor in DSP) zedinila okrog besedila te aprilske deklaracije. Še več, vsi naši organi so razpravljali o tej deklaraciji in sprejeli jasna stališča:

1. da želimo Slovenci živeti v suvereni državi slovenskega naroda,
2. da želimo sami odločati o svojih povezavah z južnoslovenskimi in evropskimi narodi, in
3. da želimo svojo državo urejati na demokratičen način, v skladu z naravnimi danostmi in v skladu s človeškimi zmožnostmi državljencev Slovenije.

Tetkoče po vsem videzu niso sprejemljive niti za partijo niti za SZDL: toda na pondeljku se sestanku smo povrnili vsega ugotovili še to, da tidske organizacije v svojih organih o soglasju ali nesoglasju nista niti razpravljali - kljub temu, da sta se bili k temu zavezani, in da sta imeli za to mesec dni časa.

Zdaj lahko kdo reče, da naši pogovori v tej koordinaciji niso resni, in da bi jih lahko tudi prekinili. In kdor tako pravi, ima verjetno tudi prav.

Poglejte, naši pogovorniki - zaradi lažjega razumevanja jih bom imenoval kar *uradna politika* - menijo, da lahko deklaracija o slovenski suverenosti rodi učinkne, ki so nasprotni prvotnemu namenu. Trdijo, da je pritisek iz centrale in iz drugih nacionalnih okolij neznenilen, in da utegnemo naša deklaracija izvajati intervencijo, represijo itd.

Tu smo zdaj na neki zares občutljivi točki. Po eni strani skušamo zaustaviti valovanje represije v Jugoslaviji in se upreti grožnjem z izrednimi ukrepi itn. - po drugi strani bi s takšnim izjavljanjem sami privabilo te izredne ukrepe.

Ce storis ali ce ne storis, si izgubljen!

Temeljno slovensko vprašanje danes je vprašanje slovenske suverenosti, ki pomeni, da o svojih rečeh odločamo sami in da se pri tem na nikogar ne oziramo. Slovenci smo se v svoji zgodovini vedno na nekoga ozirali, predvsem pa smo vedno iskali zaščitnike svoje slobode. Živelj smo v zaščitni, s tem pa v pogojni slobodi. Nikoli nismo zares rekli, da hočemo biti samostojni in da hočemo sami odločati o svojih stvarih. Upam, da je čas za takšno odločanje vendarle dozore.

Uradna politika pravzaprav ne zanimala dozorelosti, vendar se ne more odločiti. Zdi se, da njena neodločnost ni rezultat njenega posvetovanja s slovenskim narodom, ampak da je celo v nasprotnju z njegovimi hotenji. Mislim, da je naša naloga: naloga SDZ in ostalih članic demokratične alternative, da izvedemo to posvetovanje s slovenskim narodom in da nespodobitno ugotovimo njegova hotenja. Za takšno ugotavljanje so na voljo referendum in volitve. Ker je uradna politika prva poklicana k takšnemu ugotavljanju, upamo

France Bučar

Pred konfrontacijo?

Uvodna beseda na ustanovnem zboru ljubljanskega odbora

Foto: Gorazd Šnik

Politično življenje v Sloveniji v obdobju zadnjih nekaj let bi lahko opredelili kot začetni proces notranjega preurejanja v celotni družbeni zgradbi, ki naj bi pripeljalo do novih oblik družbenega sožitja, drugačnega odločanja o vprašanjih tega sožitja, novih nosilcev družbenega razvoja, utemeljenih na novih pogledih na položaj in vlogo človeka v družbi in svetu.

Da je prišlo do sprožitve teh procesov pojasnjuje neuspeh realsocializma, ki se odraža v naši družbeni ureditvi in politiki upravljanja, in to na vseh točkah in na vseh področjih. Tako poznana negativna bilanca ne pušča nobenega dvoma o tem, da je obstoječi družbeni sistem neustrezen in zgrešen v samih temeljih. To pa ima za nas Slovene še posebno usodne posledice, saj smo na ta način ogroženi v našem nacionalnem obstojtu.

Na logični ravni je nasledek takega spoznanja prav tako povsem jasen. Družbeno politični sistem kot celoto je treba zavreči in družbeno zgradbo postaviti na povsem nove temelje. Pri tem pa ne pridejo v poštov reforme, saj sleherne reforme sprejema temelj obstoječega kot ustrezan in so tako potrebni le nekateri popravki v notranji zgradbi ali v delovanju. Rešitev zato v tej smerni ni.

Na ravni družbene stvarnosti pa tak zaključek ni sprejemljiv: če je ideologija realsocializma legitimacija za monopol oblasti, ki si jo prisvaja partija kot nosilec in usmerjevalec družbenega razvoja. Zavrnitev realsocializma kot ustreznega modela za družbeno upravljanje, ki se kaže v praksi kot zahteva po odslovitvi partije z odra družbenega dogajanja, pomeni dejansko revolucijo nasproti sedanjemu stanju.

Tako daljnosežnih, čeprav edino logičnih zaključkov, ni potegnil nobeden od družbenih udeležencev, čeprav je videti kot splošno sprejet soglasje, da v okviru dosedanjih metod upravljanja in družbene strukturiranosti ni mogoče več naprej.

Vsekakor takega zaključka ni napravila partija. Pripravljena je na reforme, celo zelo daljnosežne. Toda z bistvom problema se seveda ne mo-

re in ni pripravljena soočiti, saj bi pomenil njen odhod. Bistvo problema namreč ni v ustreznosti takšne ali drugačne politike (npr. administrativno ali tržno gospodarstvo in pod.), pač pa v tem, da samo ona lahko odloči o tem, kakšna politika je najbolj ustrezena. Torej njen monopol odločanja, ki je tudi v končni posledici, edini razlog njenega in vsega družbenega neuspeha: onemogočene so izbirne možnosti, ki bi prihajale iz virov, neodvisnih od njene volje. Takega daljnosežnega zaključka niso napravili tudi kritiki njenega neuspeha. Še vedno pristaajo na socializem. Tudi oni so za reforme. Spoznanje, da je socializem možen samo kot realsocializem, ali pa sploh ne, nikakor še ni prodri lo v zavest pretežne večine ljudi. Socializem je zanje še vedno obet neke bolj pravične, nekonfliktné in humane družbe. Zato tudi oni sprejemajo izhodišče, ki je v bistvu enako partijskemu: z reformami spremeni sedanj sistem. V reformnih pogledih so marsikje bistveno bolj radikalni kot partija, v velikem številu vprašanj pa vidijo rešitev drugače in drugie kot partija. Toda te razlike niso bistvenega pomena. Bistvenega pomena je enotnost v izhodišču: v reformah, kar povezuje tako partijo kot njene »dobronamerne« kritike v še vedno homogeno skupnost. Pripravljenost sodelovanja je obojestransko sprejemljiva. To daje partiji na eni strani še vedno popolno možnost obvladovanja političnega življenja, možnost izjemno visoke manipulacije in tudi sklicevanje na podporo, ki da jo uživa pri večini ljudi. Verjetno bi partija danes dobila sleherne, tudi svobodne volitve, pa tudi referendum o kateremkoli vprašanju, celo brez posebnega ustrahovanja in pritiska. (Čeprav se enemu in drugemu ne bi odrekla.) Povezuje pa ju še en skupni dejavnik: odpor proti hierarhični podrejenosti svojemu centru v Beogradu na strani partije, ki ji s svojo togostjo, centralizmom in unitarizmom onemogoča, da bi se prilagajala položaju doma in si s tem zagotovljala bistveno bolj varen položaj pri krmilu oblasti - zlasti odpor proti ekonomskemu izkoriščanju ter stalnim pritiskom za poenote-

nje v nekem jugoslovanstu na strani slovenstva, ki v sedanji funkciji deluje izrazito genocidno. Oba v tem pogledu povezuje tudi obojestransko napačno nerazumevanje vzrokov, zato so odnosi med Zvezo in Slovenijo takšni, kot so, namreč nerazumevanje, da drugačni ne morejo biti: centralizem in poenotenost, svojevoljno razpolaganje z ustvarjenim narodnim dohodkom, njegovo preraždeljevanje v cilju čim večje poenotenosti ne glede na ekonomske rezultate, spadajo med bistvene sestavine realsocializma. Tudi v tem pogledu je rešitev slovenske državnosti in suverenosti v diametralnem nasprotju z obstojem realsocializma. Dokler imamo opraviti z realsocializmom, za slovenstvo ni rešitev. Tu ne pomagajo nikakrsna prepričevanja, »napredni modeli, ki naj bi bili vzorec za vso Jugoslavijo, itd., kot je na drugi strani za jugoslovenske hegemoniste, ki si želijo Slovenijo podrediti in jo asimilirati, od vseh doslej poznanih sredstev realsocializem daleč najbolj obetaven: ustvarja ne samo politično nadoblast, ampak istočasno obojenemu narodu spodreže vse ekonomske korenine, saj temelji na družbeni lastnosti, ki je v bistvu samo drugo ime za lastninski monopol partije. Tudi na tem področju so reforme samo beg od resničnosti.

Doslej je ta poenotenost v izhodiščih lahko vodila do tega, da do kakih večjih notranjih konfliktov ni prišlo. Partija je lahko celo širokogrudno dopustila nastajanje alternativnih gibanj, novih političnih zvez - vse seveda v okviru obstoječega sistema. Zato obvezno vključevanje v SZDL, hkrati pa celo začeleno sodelovanje v njihih dejavnostih. Vse dokler je v okviru obstoječega oz. reform, ki zagotavljajo nadaljevanje obstoječega. Seveda pa prav zato tudi ni prišlo do nikakršnih premikov v družbenem življenju. Kriza se stopnjuje, ne samo nadaljuje, partijsko vodstvo pa se pred vso domačo in tujo javnostjo ponosa s svojo liberalnostjo in demokratizmom. V bistvu pa se ni spremenilo prav nič. Ne se pri tem slepiti z relativno večjo svobodo tiska!

In še v nečem prihaja do popolnega soglasja. Vsi si želimo mir in vsi se bojimo nasilja.

To preloma pa je slej ko prej moralno priti na točki, kjer sta si oba navidezna, v bistvu pa so njuni interesi vendarle protislovni: na nadvse pomembnem nacionalnem vprašanju.

Partija nacionalne interese podreja svojim ideološko političnim. Poleg tega pa živiljenjski interes partijske politične elite in slovenstva ni enak in istoveten. Živiljenjski interes te elite je v tem, da ostane na oblasti, tudi če za to žrtvuje določene živiljenjske interese slovenskega naroda, medtem ko jo pritiški, za katere je ta narod najbolj občutljiv, zlasti ekonomsko izkoriščanje, neposredno sploh ne prizadevajo. In prav na tem področju je prišlo do razkola. Temeljna značilnost obnašanja slovenske politične elite v zadnjem obdobju je stalno popuščanje vsem

pritiskom svojemu birokratskemu nadrejenemu centru v Beogradu na račun Slovenije, ki se kaže v naslednjem: devizna zakonodaja, soglasja k spremembam zvezne ustaw, pristanek na uvedbo izrednega stanja na Kosovu, pošiljanje naših miličnikov in rezervistov na Kosovo itd. Varovanje lastnega položaja v strukturi oblasti je za to elito očitno bistveno bolj pomembno kot živiljenjski interesi slovenskega naroda. Slovenski narod temu vodstvu še vedno verjame oz. mu je verjel na besed, ker mu zaradi želje po miru želi verjeti. Toda to stanje ne more trati v nedogled.

SDZ, kot tudi drugi udeleženci v alternativi, statusa quo ne more sprejemati, tudi v sedanji navidezni bolj demokratični preobleki, ker bi sicer zgubil smisel svojega obstoja in cilja: odpraviti monopol partijske oblasti, brez česar je rešitev iz krize oz. regeneracija družbe in rešitev slovenstva nemogoča. To pa bo nujno pripeljalo do konfrontacije, v tem smislu, da bodo v javnem življenju lahko soddolčali tudi drugi politični subjekti ne glede na voljo partije. Šele to pomeni odločilni premik. Ta odločilni premik pomeni tudi konec realsocializma. Pa ne ideološko, saj je ideološko že mrtev; pač pa na praktični ravni. V odporu proti temu premiku se bosta verjetno združila tako slovenska elita kot zvezni partijski center. Slišali smo že svarilne glasove o grozči nevarnosti izjemnih posegov v naše družbeno življenje od zunaj z nepredvidljivimi posledicami, za katere partija ne bo prevzemala odgovornosti.

Partija je še vedno v stanju, da z eno potezo zbrise ves t.i. demokratični razvoj v Sloveniji. Že zato, ker je samo površinski in se monolita partija sploh še ni dotaknil. Toda s tem svojega položaja ni niti za las spremnila in se niti za korak približala izhodu iz krize. V nadaljevanju sedanje krize pa tudi sama ne bo mogla preživeti. Sedajoči agonijo lahko le še določen čas podaljšuje, seveda s strahotnimi posledicami za slovenski narod. Dolgoročno pa nima nobenega upanja, saj je realsocializem svojo zgodovinsko bitko že izgubil in to na svetovnem prizorišču.

Problem demokracije je dejansko problem partije, pa tudi paradoks njenega preživetja. Ce hoče preživeti, se mora poistovetiti z interesi slovenstva. Če pa to naredi, ni več realsocialistična partija, in kot takšna nesprejemljiva za svojo nadrejeno partijsko centralo.

Naš demokratični podvig tako ni upanje zoper upanje, pač pa realizem, oprt na neizbežnost družbenega razvoja. Ta se nam bo seveda odprila ob našem polnem sodelovanju v tem razvoju, kar pomeni nujen konflikt s partijskim monolitem, ki se danes skriva za SZDL. Sodelovanje v SDZ zato ni mesto za kariero, ni iskanje možnosti za osebno uveljavljanje, pač pa prav nasprotno, pripravljenost na žrtve za ideale, v katere verujemo: za vzpostavitev človečnosti človeka, ki je ni brez svobode.

Foto: Gorazd Šnik

Foto: Gorazd Šnik

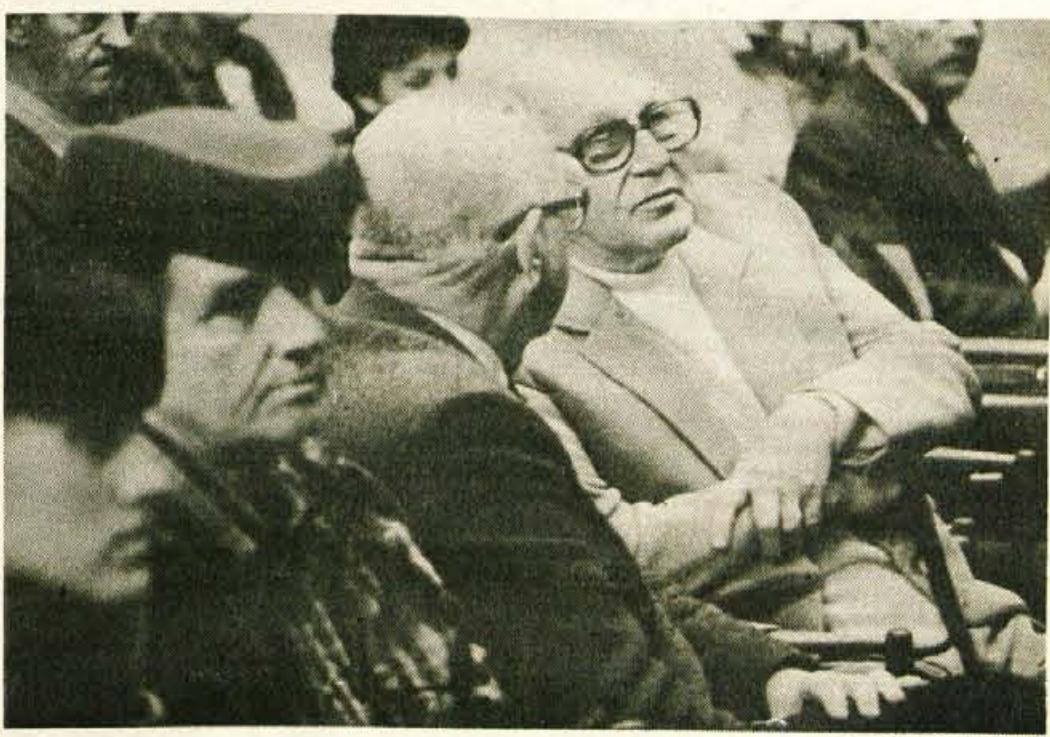

Foto: Gorazd Šnik

Tone Peršak

Amandma za politični pluralizem

Sleherna ustava in tako tudi veljavna Ustava SR Slovenije predstavlja bolj ali manj konsistenten sistem in kot tak sistem pomeni ustava idejni, pravni (lahko tudi etični) idealni model države kot sistema. Iz ustave je potem takem razvidno, kako je država zgrajena, načem ta zgradba temelji, kako so v njej opredeljene pravice in dolžnosti državljanov in kakšne so omejitve za uveljavljanje njihovih teženj in idej. Ravnato je ustava oblikovana kot neke vrste mreža: vsaka določba je kot eden od vozlov te mreže neposredno ali posredno povezana vsaj še z nekaj določbami, ki potrjujejo ali zanjamajo možnosti oziroma še stopnjujejo ali relativizirajo omejitve, ki izhajajo iz te določbe. Vse to velja, kot rečeno, tudi za slovensko ustavo, ki je trenutno v postopku spremjanja. Zato bo najbolje, da svojo trditve ilustriramo prav s primernim iz nje. Vprašanje, ki me tokrat posebej zanima, je vprašanje o tem, v kolikšni meri slovenska ustava že omogoča resnični politični pluralizem oziroma, ali je potreba te možnosti - glede na že dosegeno stanje slovenske družbe - šele odpreti z ustrezanimi amandmajmi. Da bo vse skupaj bolj razumljivo, je treba začeti z dvema opombama:

1. Politični pluražem, seveda brez kakršnikoli privednikov in aprornih pogojev, pomeni takšno ureditve družbe, v kateri se ljudje, ki zastopajo določene politične ideje in na osnovi teh idej oblikujejo samostojne politične programe, lahko legalno združujejo v organizacije (stranke, zveze in društva), preko katerih nato poskušajo uveljaviti svoj program (volitve) in ga tudi uresničiti (prisotnost v parlamentu, pridobivanje ljudi preko medijev itd.). O resničnem političnem pluralizmu potem takem lahko govorimo samo tam, kjer je dovoljeno takšno združevanje in oblikovanje programov ter delovanje za uresničitev teh programov, ne da bi bilo treba pred tem pristati na kakšne posebne pogoje; npr. na to, da morajo imeti vsi ti programi določeno skupno osnovo (skupni imenovalec), da lahko vse organizacije delujejo samo v okviru neke skupne organizacije, ki imo ustavo določa pravila politične igre ipd. Za politični pluražem veljajo v večini primerov samo naslednji pogoji: vse politične organizacije morajo imeti načeloma enake možnosti delovanja (tudi ta, ki je trenutno na oblasti, ne sme spremenjati teh pravil), svoj položaj v družbi (večino v parlamentu ipd.) si morajo vse zagotavljati na isti način (na volitvah) in s svojim delovanjem ne smejo onemogočiti delovanja drugih itd.

2. Kot je razvidno iz Poročila o odprtih vprašanjih..., ki je del Os-

nutka Amandmajev k Ustavi SR Slovenije, objavljenega v Delu in Poročevalcu Skupščine SR Slovenije, je predlog, naj bi s posebnim amandmajem nedvoumno zapisali v ustavo pravico do združevanja na politični osnovi in pravico do delovanja takšnih političnih organizacij, bil v Ustavnem komisiji Skupščine SR Slovenije že obravnavan in v Skupščini tudi že podprt. Vendar v sam Osnutek ta predlog še ni uspel prodrijeti. Pri tem je treba povedati, da je ob manj artikularnih političnih posmislih najpogosteji »pravniško idealistični« ugovor zoper ta predlog, če da bi s posebnim podarjanjem pravice do združevanja na politični osnovi sedajo univerzalnost in Sirino člena 210 zožili in po nepotrebni razvednotili. Člen 210 se namreč glasi takole: »Zajamčena je svoboda združevanja in svoboda zborovanja ter drugega javnega zbiranja.« Na prvi pogled je gotovo res, da ta člen dovoljuje kakršnokoli združevanje in torej tudi združevanje na politični, verski, spomini in vsakršni drugi osnovi, če ga seveda beremo zunaj konteksta nekaterih drugih določb.

Kakor hitro pa vzpotredimo ta člen s členom 149, v katerem med drugim piše, da pravice in svoboščin ne sme nihče uporabljati, da bi spodkopaval temelje socialistične samoupravne demokratične, z ustavo določene ureditve,« uvidimo, da je s tem členom že onemogočena ena osnovnih postavk političnega pluražma, to je pravica političnih organizacij do avtonomnih političnih programov. Edini program, ki je ustavno dovoljen, je program »socialistične samoupravne, demokratične« družbe. Tak program pa zastopata že dve obstoječi politični organizaciji: ZK in SZDL kot ustavno opredeljena koalicija in hkrati nadorganizacija vseh družbenopolitičnih (sindikat, Zveza združenih borcev, ZSMS) in političnih organizacij (ZK) ter strokovnih društev. Na ta način člen 249 v celoti zanika možnosti za združevanje na politični osnovi, ki jih sicer načelno omogoča člen 210, razen seveda za omenjene organizacije, katerih skupni program je sežet v citirani določbi člena 249. To je še tem bolj jasno, če preberemo tudi uvodni del Ustave SR Slovenije z naslovom Temeljna načela. Ta Temeljna načela pomenijo »podlago in smer za razlagu ustanov in zakonov«, torej tudi kriterij za razlagu člena 210. In v luči teh Temeljnih načel člena 210 nikakor ni mogoče razlagati, kdo da omogoča tudi združevanje na politični osnovi. Že v prvem poglavju Temeljnih načel je eksplicitno podarjena ne le prednost, temveč tudi zaščita (pred vsemi drugimi možnimi političnimi programi)

programa ZK. Ta program je tu in enako v drugem poglavju in v vseh ostalih uzakonjen kot program družbe v celoti. Najbolj pa je to razvidno iz desetege poglavja, v katerem je ZK uzakonjena kot »vodilna idejna in politična sila«, ki naj usmerja delovanje vseh drugih sil v družbi, od posameznika do raznih organizacij, in ki mora biti na čelu vseh drugih v SZDL, v okviru katere naj se odvija vse, kar je mogoče zajeti s pojmon politično delovanje. Edini resnično dovoljeni program, ki je norma in kriterij za vse druge programe, je program ZK. Zato je seveda treba kot zgolj spremevanje označiti trditve, da člen 210 omogoča dejanski politični pluražem, če pri tem ta, ki to trdi, ne pristane na radičalne spremembe člena 249 in na črtanje ali vsaj odločno skrajšanje in prilagoditev Temeljnih načel. Spremembe v tem smislu (dopolnitveni člen 210, okrajsavo člena 249 in črtanje oziroma temeljito redukcijo Temeljnih načel) je Ustavnemu komisiju Skupščine SR Slovenije in Skupščini predlagal Zbor za ustavo.

V zvezi s členom 210 smo ponudili v obravnavu dva predloga:

1. Da bi se k obstoječemu besedilu kot drugi odstavek dodal tekst: »Zajamčena je pravica do delovanja političnih združenj in organizacij.« Na ta način bi sedajo univerzalno besedilo člena ostalo nedotaknjeno, obenem pa bi z dodatkom bilo nedvoumno poudarjeno, da vključuje dosedanje besedilo tudi to, doslej sporno pravico.

2. Da bi se dosedanje besedilo člena 210 nadomestilo z besedilom, ki ga je kot prvi predlagal Svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri RK SZDL: »Zajamčena je pravica do svobodnega in mirnega zborovanja in drugega javnega zbiranja.«

Zajamčena je pravica do svobodnega združevanja z drugimi, vključno s pravico ustanavljati društva, sindikate in politične organizacije ali se jim pridružiti.«

V slednjem primeru gre za dosledno upoštevanje v Jugoslaviji ratificiranih mednarodnih dokumentov, ki naj bi po mednarodnem pravu že sami po sebi imeli ustavno veljavo.

S prvo, še bolj pa najbrž z drugo varianto amandmajem k členu 210 bi potem takem vsaj ustavno nedvoumno omogočili politični pluražem, kajpak pod pogojem, da bi hkrati prilagodili tudi člen 249 in črtali ali spremeniли Temeljna načela. Ta prilagoditev bi tudi na ustavnih ravni omogočila tisto, za kar je menda na politični ravni v Sloveniji že dosežen konsenz. Tako vsaj zagotavljajo tudi najvišji funkcionarji ZKS. Res pa je, da so njihove predstave o tem, kako naj bi politični pluražem izgledal in

Foto: Gorazd Šink

deloval v praksi, zelo raznolike in nekateri še vedno vztrajno ponavljajo pogoje in omejitve, zapisane v členu 249 in Temeljnih načelih Ustave SR Slovenije. Ravnato je tudi ne sme čuditi, zakaj omenjeni predlogi, kljub podpori v Skupščini, še niso prodrli v Osnutek amandmajev. Tem bolj je torej pomembno, da dobijo čim več podpore v javni razpravi.

Zakaj so takšne spremembe nujne? Najprej zato, ker je rahle odjuge, ki smo ji trenutno v Sloveniji prične, lahko prav kmalu konec; na primer po izrednem kongresu ZKJ. In, če bo vse to vendarje pisalo v ustavi, ono drugo pa bo črtano iz nje, bo pluražem vsaj težje onemogočiti. Nadalje so te spremembe pogoj za to, da bodo

lahko nove politične organizacije vsaj približno enakopravno nastopale in delovale ob volitvah 1990; da bodo lahko predlagale svoje kandidate ali podpirale tiste, ki se jim bodo zdeli najustreznejši in da bodo kandidati lahko res svobodno oblikovali svoje programe. Ne nazadnje bo ustava s takšnimi spremembami končno tudi usklajena z zahtevami mednarodnih dokumentov, ki smo jih sicer (v Jugoslaviji) že sprejeli in v imenu katerih radi navdušeno kritiziramo nekaterje druge države in režime, ne da bi bili sami svoj sistem uskladili s temi dokumenti. Še posebej pa so te spremembe za vso Jugoslavijo pomembne zato, ker jih zahteva tudi združena Evropa (EGS) kot pogoj za to, da sploh lahko začne-

Foto: Gorazd Šink

- iz dveh teles - ki biološko priznava - poraja - novo enostavno telo: otroka. - Kloniranje, razbijanje in nadomeščanje družine z družbenimi ustanovami - v radikalnem socializmu in nacizmu - vodi v konstruiranje novega temeljnega pravnotnega nedeljivega telesa: Razreda, Družbe, Naročna ali pa v radikalno netelesnost, v zgolj pogodbeno anarhistično novečiščarsko singularnost. Zdi se, da sta oba cilja nedosegljiva; da sta že zamišljena kot nasilno konstruirana spačka, ki dejansko zamenjujeta organskost z mehanskostjo.

Revolucija kot nasilna sprememba dane socialne oblike je nedopustna, saj vrača avtoritarni arhaični sistem, tj. prepričanje, da je resnična ena in da predhodi svobodno izraženi večinski volji ljudi. Odgovor revolucije je zato za Slovenijo in Jugoslavijo pogoj prestopa v CD.

Je pa vsako človeško združevanje ob svobodnem pogodbeneštvu - volji - tudi telo. Bolj ko se človek oddaljuje od lastnega telesa k sestavljenim k družini, profesiji, stranki, naciji, državi, bolj je to telo zamotano, manj je organsko, več delov ima, bolj je sestavljeni sistem. A noben še tako sestavljeni sistem ni brez telesnosti, nobeno še tako individualno in reducirano telo pa ni brez sestavljenosti in sistemskosti. Važno je le, da se zavemo, kaj eden in drugi pojmom posmeti.

Družina je edino sestavljeno telo

sleherne družbe in ker je enako vsak organizem in ustanova trajno ogrožena od zunaj, je mogoče to pravilo zlorabit. Civilnost neke družbe se kaže konkretno v tem, kako zlorablja ali smotno uporablja to pravilo.

Angleži so med leti 1939 in 1945 po eni strani čutili Anglijo kot eno entno živo telo, ki je smrtno ogroženo; zato so se zoper Hitlerjevo Nemčijo vojskovali za svojo domovino, zanje dajali konkrentna življenja. Obenem pa so znotorjali družbe - Angleži - ohranili CD, več strank. To so zmogli, ker so stranke - razen zelo manjšinske profašistične - same zavestjo odpravljale pobude državljanke vojne, notranjih sporov oz. kaosa. Po angleški poti pa niso zmogle iti ne Nemčija ne Španija ne večina drugih evropskih držav. Tudi Slovenija ne.

Verjetno bo moralno človeštvu čuti, ki delovati kot entno živo telo tudi v primeru planetarne ekološke ogroženosti in to ne le v primeru atomskih vojn. Zeleno gibanje opozarja prav na to univerzalno zemeljsko človeško - nadržavno - telo.

Kapitalizem kot panekonomizem skuša nadomestiti vojno z gospodarsko tekmo, vojaško ekspansijo z ekonomsko znanstveniško ekspansijo ali kar imperializmom.

Verjetno pa je meja njegovega pacifizma nenehna vojna z naravo. Ker je narava njegov osnovni sovražnik in obenem tisti, ki ga oskrbuje s novijo, od te - surovin, energije, zraka, hrane itd. - pa je odvisen, se prenaša problem preživetja oz. vojne in miru na novo raven; načelno stran od mednarodnih bojev. Ti boji izpričujejo le človekov arhaičem.

Zavedajmo pa se, da bomo ostali ljudje do konca tudi arhaični. Odloča le, ali znamo posamezne nivoje med sabo (razločevati ne le kot zaporedna zgodovinska obdobja zorenja od državljanke vojne k planetarni enotnosti, ampak tudi kot koeksistirajoče - sinhronne - a diferencirane strukture, ki jih marsikdaj ni mogoče z razumom in pogodbeno uskladiti).

A ne glede na vsa rearhaiziranja ostaja človeštvo pred vprašanjem vojne in miru z naravo.

Narave ne sme, če se hoče z njo pogoditi, gledati kot svete. Svetlo je treba ravno žrtvovati; od svetih sil dobivajo arhaične družbe moč kot od svetih moči.

Potrebno je sovožje med ljudmi in med ljudmi in naravo. To sovožje pa je mogoče najti le v CD, tj. v družbi, ki dopušča in celo podpira viračoče se - nadzorne informacije; le iz teh je mogoče sklepiti, kakšen je dejanski dolgoročni učinek sleherne ekspanzivne akcije. Ekspanziji pa se ne človek

ne narava ne moreta odpovedati; življenje samo temelji na nji.

Prav v tej točki je življenje najbolj problematično: zločinsko. Človekova zrelost se kaže v tem, da to zločinstvo sprejme kot svojo usodo, a jo skuša omiliti s pristankom na vero in onkravljeno moč, v življenju, ki ni od tega sveta; in s pristankom na božji nauk, ki uči distanco od predajanja tosvetnim silam kot hudičevskim, svetužem v življenju na rodov in subjektov, ki ne čutijo in ne priznajajo meje med sabo in absolutnim. Iz tega pristanka sledijo različne samoomejevalne človekove morale. Za Evropejce prideta v poštov grška in krščanska oz. njuna sintetična civilna redukcija v humanizmu.

Idealno nedeljivo telo - bodisi osebno individualno ali na-rodno ali razredno ali cerkveno autoritarno - ne dopušča notranjih diferenč, posameznosti, različnosti, posebnosti; oz. nasilo jih reducira na najmanjšo možno mero. S tem blokira razvoj človeške ustvarjalnosti. Ta namreč izvira iz razmaha posebnega, iz selskosti in svobode najmanjših delcev: celo iz naključij. Zato je filozofija singularizma v bistvu filozofija naključnosti, radicalnega anarhizma.

CD oz. kapitalizem, ki sta nastala kot nova možnost človeškega rodu, kot red v različnem, kot sistemski teorija, kot maksimalna dife-

renciranost - pluripliziranost - ob minimalni nujni enotnosti, se razvijata kot parlamentarni strankarski sistem. Že v izrazu je vsebovana obojnost: sistem, ki je znamenje enotnosti, reda, in stranke, ki pomenijo etimološko različne stranske sisteme, posebne skupine, ki zastopajo posebne interese manjših sestavljenih teles. Tudi vsak posameznik je - neskončno zamotano - sestavljen telo.

Zamisli o nestrankarskem sistemu, ki temelji na svobodno izraženih voljah posameznikov - preverjajočem se na svobodnih, neposrednih in tajnih volitvah - so enako novo nezrelo samoslepilo oz. poskus kvadrature kroga ali perpetuum mobile kot zamisel o svobodnem tržiščnem sistemu, ki naj ne bi bil kapitalističen.

Cím prej se obema fantazijama odrecimo, če se hočemo soočiti z realitetom in biti uspešni znotraj nje, ne s konstrukcijo normativnih idealnih sistemov, ki se naj bi jim konkretni ljudje prilagajali. Če se jim prilagajo s silo, s tem zničijo idealnost sistema. Če je dano njiho uresničevanje ljudem svobodno na razpolago, jih ljudje ne uresničujejo, ker sledijo svojim poželjivim realnim naravam, ne pa svoji zamišljeni idealiteti.

Se nadaljuje

Dr. Angelos Baš

Iz zgodovinskega spomina

1. Špis Frana Erjavca (pred drugo svetovno vojno znanega političnega publicista) Avtonomistična izjava slov. kulturnih delavcev leta 1921 (izšel je v Zgodovinskem zborniku, ur. Marijan Marolt, Buenos Aires 1959) me je opomnil (str. 182) na zapis v Slovencu z dne 13. marca 1919. Prvi in začasni parlament nekaj prej nastale kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ali poznejše kraljevine Jugoslavije, imenovan Začasno narodno predstavništvo, so sklicali 1. marca 1919 v Beogradu. Dne 12. marca 1919 je bilo na vrsti poročilo njegovega verifikacijskega odseka. O tem beremo v navedenem zapisu v Slovencu: »Dr. Križman je prebral poročilo v srbohrvaškem jeziku. Ko je nato hotel dr. Lončar brati poročilo tudi v slovenskem jeziku, je vstal dr. Korošec in izjavil, da vsi slovenski poslanci razumejo srbohrvaščino in je predlagal, naj se branje prekine. Zbornica je vsled tega priredila dr. Korošcu prisčne ovacije.« S tem je dr. Anton Korošec, vodja Slovenske ljudske stranke in najpomembnejši slovenski politik med svetovnima vojnoma, brez pomoči Srbov in Hrvatov izgnal slovenščino iz parlamenta takratne jugoslovanske države.

Z monarhofsistično diktaturo, ki jo je kralj Aleksander uvedel 6. januarja 1929, se je začel snovati celo načrt o splošni odpravi slovenščine. O tem je na voljo pričevanje Ivana Dolenca v nekrologu prof. Jakobu Šolarju (izšel je v Loških razgledih XVI, Škofja Loka 1969, str. 265 d). Po tem pričevanju je kralj Aleksander I. 1939 v pogovoru z dr. Antonom Novačanom, pisateljem, politikom in diplomatom, dejal tole: »Pa znaš ti, drugi Antune, ovaj vaš slovenački jezik — to treba napustiti, to više ne vredi, treba da radimo za jugoslovenski jezik...« Seveda se je dr. Novačan z vso odločnostjo uprl temu načrtu; ta se potem in po kraljevi smrti I. 1934 izjemo nekaterih delnih poskusov ni uresničil.

Po drugi strani je med svetovnima vojnoma Miroslav Krleža domnevale slabe čase za slovenščino tudi v Jugoslaviji. Juš Kozak se je v članku o Krleži, naslovil ga je Nekoliko iskriva (izšel je v Republiki IX, Zagreb 1953, str. 547), spominjal nočnega sprehaboda s Krležo po ljubljanski premieri Glembajevih. Krleža je takrat sodil, da bodo Slovenci »v razmerah, v katerih živijo, utesnjeni in ekonomsko slabti, težko ohranili samostojnost, morda pa celo tudi jezik.«

Ti trije podatki so mi prišli na misel, ko sem pred časom bral eno od pisem bralcov v Delu; to pismo lahko danes obnovim po njegovem temeljnem sporocilu, ne pa tudi dobesedno. V njem je pisec poročal o nekem nastopu Vinka Hafnerja v partijski šoli v Kumrovcu. Hafner je tedaj izjavil, da ne bo tečajnikom govoril v slovenščini, temveč v srbohrvaščini, saj bi bilo mogoče njegova izvajanja, če bi jih povedal v slovenščini, razumeti kot provokacijo. Sledilo je navdušeno ploskanje neslovenskih tečajnikov. Ne da bi hotel kakorkoli primerjati pomen dr. Korošca in Hafnerja, sem se ob omenjeni Hafnerjevi izjavi in njegovem ustremnem ravnjanju podobno zgrozil kakor ob nastopu dr. Korošca I. 1919. Jugoslavija je tudi država Slovencev. Če se slovenski politiki slej kot prej sami števasto odpovedujejo slovenščini v političnem življenju v drugih delih, še celo pa v glavnem mestu Jugoslavije in jo včasih tudi ponižujejo, potem pač nikoli ne kaže pričakovati, da se bodo za rabo slovenščine v jugoslovenski javnosti potegovali pripadniki drugih naših narodov. To velja prav tako za nastope Milana Kučana in drugih slovenskih članov CK ZKJ. Na televiziji jih počevčini slišimo, ko na sejah govorijo v srbohrvaščini. Kakšna je ta stranka, ko njeni slovenski funkcionarji na sejah najvišjega stranskega telesa ne govorijo v svojem jeziku?

Foto: Gorazd Šink

2. Jugoslaviji smo v zadnjih letih skoraj iz dneva v dan slišali in brali o izseljevanju Srbov in Črnogorcev s Kosova. Slišali in brali smo, da se je to dogajalo pod pritiskom tamkajšnjih Albancev. Menda ni bilo pri nas človeka, ki ne bi bil tega obsojal, čeprav smo pogrešali natančne zadevne podatke in zlasti ločevanje med izseljevanjem pod pritiskom in izseljevanjem iz gospodarskih razlogov. Hkrati pa ostaja malone popolnoma neznana druga platenega dogajanja.

Maja 1985 sem se mudil v Prištini. Po končanih opravkih me je k sebi povabil prijatelj dr. Mark Krasniqi, upokojeni profesor geografije na prišinski univerzi in pesnik, ki je v albanskih prevedel tudi Cankarjevega Hlapca Jerneja. L. 1981 so ga odstranili z univerze. Med znanimi dogodki tistega leta ga ni bilo v Prištini; ko se je vrnil, so zahtevali, naj te dogodek odsodi. Kot znanstvenik, navajen dosledno kritičnega mišljenja, tega ni storil. Čemur ni bil priča in o čemer je obveščen samo iz druge roke, o tem se nima za dovolj poučenega in tega ne more zadosti odgovorno odsoditi. Zato so ga upokojili. V dolgem pogovoru, ki sem ga tega dne imel s prof. Krasniqijem, sem med drugim zvedel, da ni bilo pred balkanskimi vojnami 1912/13 na Kosovu nobenega Črnogorca. Šele potem, zlasti pa po prvi svetovni vojni, so se začeli Črnogorci naseljevati v te kraje. Večinoma je šlo tu za režimske varovance ali zaslужne vojake, ki so jih največ naseljevali na najboljši zemlji, na kateri so bili takrat naseljeni Albanci. Tem je država vzela zemljo in jih z nje brez odškodnine odgnala, da je tako prisilno naredila prostor črnogorskim naseljencem. Ni se treba spraševati, kako utegnjejo se danes soditi potomci razlaščenih in pregnanih Albancev o potomcih črnogorskih naseljencev.

V zadnjem času smo lahko v slovenskem časopisu brali vrsto pričevanj o teroru, ki ga je srbska vojska izvajala, potem ko je v balkanskih vojnah zasedala Kosovo. V staro Jugoslavijo so bili nato Albanci državljanji drugega, če ne tretjega razreda. Zatiranje je šlo tudi tako daleč, da so prenekateli albanski družini posobili priimek. Prof. Krasniqi se je takrat moral pisati Nikolić. Malokdo na Slovenskem ve, da so se po prvi svetovni vojni sprito zatiranja izselili številni kosovski Albanci v Turčijo. Od l. 1945 do konca 50-ih let ni bilo dosti bolje. Tudi tedaj so bili Albanci pogosto državljanji drugega razreda, posebej še v vojnem stanju l. 1945 (do poletja) in ob Rankovičevi akciji tako imenovanega odvzemanja orožja. Zato se je po drugi svetovni vojni čez 100 000 Albancev izselilo v Turčijo. Ni mi znano, da bi o tem obstajale uradne informacije in poročala množična občila. O tem »pa vse tisto je bilo.«

Odpote strani DEMOKRACIJA

PISMA

Slovenska demokratična zveza Ne potrebujemo tutorja!

Oglasam se kot član novoustanovljene SDZ. Verjetno sem iz tega razloga tudi prejel prilog, ki jo je natisnil Gorenjski glas in sicer: »DEMOKRACIJA« SDZ. V njej je napisano veliko člankov, ki obravnavajo svobodo in demokracijo. Posebno všeč so mi bili članki avtorjev: Franceta Bučarja, Ivana Urbančiča in še nekaterih ostalih piscev.

Popolnoma drugačno podobo pa je dobil moj obraz, ko sem bral članek z naslovom: »SMO ZA LJUDSTVO, NE PA ZA ČLANSTVO«. Ta pisarija avtorja Jožeta Koširja, se mi zdi prava demagogija. Maloštevilna ZK je namerno ustanovila SZDL, da preko nje lahko oddaja svoj program. Na ta način je hotela ustvariti vtis, kot da je vse ljudstvo za Stalinovo ideologijo. SZDL je bila celih 40 let trobenta partija. Ali pa, če hočete, kotol, kjer so nam kuhal enolomčno.

Ljudje, posebno mlada generacija, je sita enolomčnice in želi imeti več vrst menuja, kot ga lahko dobijo v dobrni restavraciji. Vendar se nekateri boje te nove prehrane, imenovane pluralizem in to ne samo mišljena, temveč predvsem odločanja. Kotol, kar drugo enolomčno po njihovem mnenju naj bi bila SZDL.

Tu naj bi pripravljali jedi za razne zveze, kot npr. SDZ, SDZS in SKZ. Ljudje, posebno mlada generacija, je sita enolomčnice in želi imeti več vrst menuja, kot ga lahko dobijo v dobrni restavraciji. Vendar se nekateri boje te nove prehrane, imenovane pluralizem in to ne samo mišljena, temveč predvsem odločanja. Kotol, kar drugo enolomčno po njihovem mnenju naj bi bila SZDL.

Tu naj bi pripravljali jedi za razne zveze, kot npr. SDZ, SDZS in SKZ.

Jože Pučnik

Politični pluralizem in »sestopanje z oblasti«

Ta osrednji problem današnje slovenske politike je mogoče na kratko orisati tudi kot kombinacijo dveh pravljic. Prva ima naslov »Sestopanje z oblasti«, druga pa »Pluralizem brez strank«.

1. Slovenska Zveza komunistov skuša v javnosti zbuditi vtis, da gre za povsem novo iznajdbo. Kar nas je starejših, pa se zelo dobro spomnjamo, da smo isto melodijo poslušali že leta 1951, ko je partija »podarila« ali »izročila« ljudstvu podjetja. Na 7. kongresu (1957 v Ljubljani) se je partija še enkrat poslušila od oblasti: razglasila je, da ni več komandir v družbi in da se uveljavlja samo še s svojimi boljšimi sposobnostmi. Danes nam zopet razglasa, da hoče »prav zares« sestopiti z oblasti. Ali lahko tej tretji varianti pravljice danes verjamemo?

Jaz ji ne morem verjeti. Nimamo monarhije, da bi moral vsemoguči monarh oznaniti podložnemu narodu, da zapušča prestol. Ce kdo igra monarha, se naj zaveda, da se v republikanski ureditvi zamenja izvršilna oblast tako, da se omogočijo zares svobodne in demokratične volite. To pa so dejanja, ne pa razglasiti poniznemu ljudstvu. Storiti je potrebno vse, kar je potrebno za izvedbo demokratičnih volitev: odprava vseh ovir pri političnem organiziraju, odprava patriarhalno pokroviteljske vloge SZDL, korenita sprememb volilnega zakona, uzakonitev modela za financiranje, tj. enakopravno financiranje vseh političnih organizacij, itd.

Torej: vladajoča ekipa Zveze komunistov naj neha govoriti o sestopu z oblasti in naj raje takoj in brez obotavljanja sprozi spremembe za izvedbo zares demokratičnih volitev v Sloveniji. Potem ji tudi ne bo potrebno več sestopati: slovenski volilci jo bodo potisnili tja, kamor že zdavnaj spada...

Mimogrede: zakaj se ne govorijo dve sestopi? »Sestopijo« naj ne le komunisti, temveč tudi njihova filiala, ki jo imenujejo »Socialistična zveza!«

2. Druga pravljica se imenuje »Politični pluralizem brez strank«. Ta parola Zveze komunistov nazorno razkriva, za kaj pravzaprav gre pri tem mističnem »sestopanju z oblasti«. Namenska gesla je v sporočilu poniznemu ljudstvu, da »smem« pluralno, tj. različno misliti, govoriti in celo pisati, nikakor pa ne sme svojih misli in političnih zahtev organizirano uveljavljati v političnem sistemu. Stranke so sestavina evropske politične tehnologije in omogočajo demokratično organizirano uveljavljanje zahtev v konkretnem političnem življenju. S tem pa so tudi osnovno sredstvo za vključevanje v volilni postopek

Mladi slovenski politiki so ponudili pluralizem, ker so ugotovili, da Stalinova ideologija tudi v Vzhodni Evropi izumira. Vendar tudi sami ne vedo, tu mislim na mlajšo politično strukturo, kaj početi s pluralizmom. Politična zmeda, ki so jo namenoma ustvarjali nekateri posamezniki ali skupine iz starejše generacije, danes še vedno negativno vpliva na razvoj prave demokracije. Teh ljudi je strah, da bi morali v konkurenco z drugimi političnimi strankami ali zvezami. Navajeni so bili le diktirati ljudstvu, ne pa ga poslušati, kaj želi oziroma kaj hoče.

V EVROPO 1992, kamor bi nekateri želeli, bo za vse priključene države enaka »USTAVA«. Počasi se bo treba privaditi na kapitalizem in tržno gospodarstvo in končno na večstranski politični sistem.

Tudi raznih »jugopotentov« ne bodo rabilni. Imajo že policije, mi jih še nismo, imajo že župane, vlade itd. Tudi razni Tozdi, Ozdi bodo izginili iz slovarja tujk. Te politične jugogodlige v ZDRUŽENI EVROPI ne bodo jedli! Politična alternativa gibanja, pa naj se imenujejo zveze ali politične stranke, bodo morala imeti svoje članstvo in finančna sredstva, kot to že desetletja ima Zveza komunistov. ZK ima na razpolago vsa sredstva obveščanja, palade za svoje kongrese, skratka vse, kar je potrebno za politično

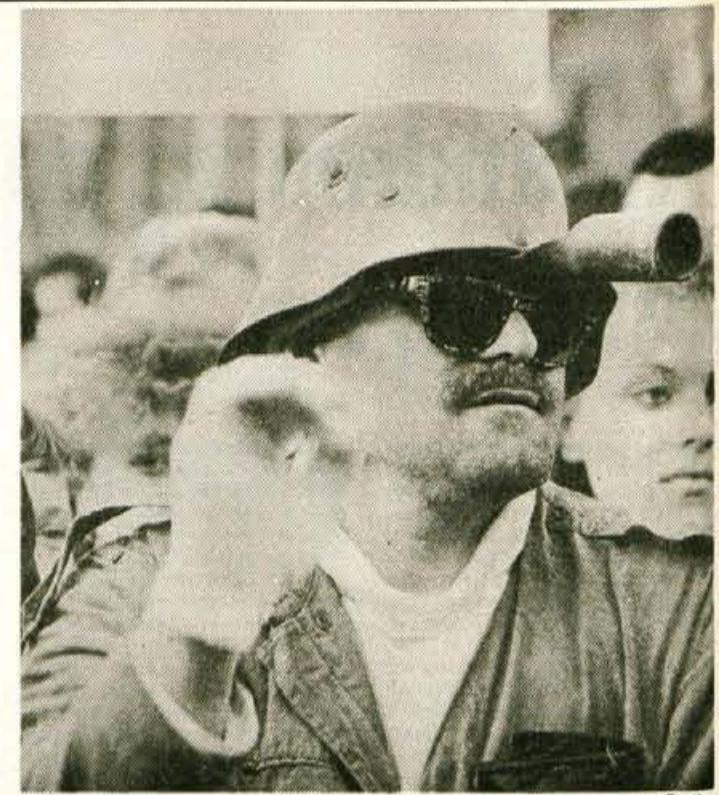

Foto: Gorazd Šink

delovanje stranke. Stranka brez članov in članarine je politični mrlj. Prav število njenih članov in finančna moč, sta poglaviti faktorja za uspeh politične stranke! Pa se to, tržnega gospodarstva ni brez političnih strank. Vse to je nedeljivo! Prav zaradi vladavine monoznačnosti smo postali nerazvita država. Žalostno pa resnično. Svoje družbeno življenje smo povezali z revno in nerazvito Afrijo in Azijo, namesto z Evropo. Slovenski narod je poznal že goldinar - zlati dinar, v stari Jugoslaviji srebrni dinar, sedaj pa imamo pleth dinar. Za »gnili« jugoslovenski dinar si lahko v banki kupil katerokoli valuto, tako kot kupiš danes lahko jajca na trgu. Imel je pač zlato podlogo. V času moje mladosti politika ni bila to, kar je danes. Veljalo je pravilo: delo, znanje ali kapital. Mladina je sodelovala v dveh telovadnih organizacijah. »Sokol kraljevine Jugoslavije« in katoliški »Orli«. Imeli smo večstranski politični sistem in kapitalizem. Nekateri iz stare generacije radi pripovedujejo o strankarskih sporih v stari Jugoslaviji, pa čeprav takrat sploh še volilne pravice niso imeli. To si dobil šele z 21 leti starosti. Po Ustavi pa oficirji in podoficirji ter vojaki, ki so služili redni vojaški rok, niso imeli volilne pravice. Armatra je bila apolitična, tako kot je tudi šes danes v državah razvitega Zahoda. Političnih pridigarjev nisem nikoli maral! Bili sem reven, toda svoboden ptiček. V armadi ni bilo nobene politike, še časopisa nisi smel brati - mislim javno. Le kam bi pripeljalo Anglijo, Francijo in druge države, če bi se oficirji

a) diktatura posameznika ali stranke in
b) večstranski politični sistem - pluralizem kapitalistične družbe.
Tretje variante ni!
Diktatura je groza za človeka, ki misli z lastno glavo, meščanska demokracija pa se počasi tudi spreminja v politično anarhijo (Rdeče brigade, Ira itd.). Jože Košir nam ponuja svojo varianto, odnosno izum, ki bi ga dal lahko patentirati le v Afriki, pa še tam bi tako filozifirane zavrgli kot kravji iztrebek.

V demokratičnih družbah imajo stranke svoje časopise, ki poudarjajo le njihov pomen. Ljudje pa izbirajo, kateri časopis bodo brali in kateri politični stranki bodo zupali. Politično in gospodarsko hromi bomo težko prišli v EVROPO 1992. Tudi SDZ ne rabi tutorja!

Lep pozdrav! Stane Pečnik
Ljubljana, 3. 5. 1989
Ljubljana - Ob Žici 1

Organi Slovenske demokratične zveze

Izvršilni odbor

1. Janez Janša
2. Ivan Oman
3. Dimitrij Rupel - predsednik
4. Veno Taufer
5. Alojz Križman
6. Hubert Požarnik
7. Tomaž Pisani
8. Samo Resnik
9. Rajko Pirtnat
2. Svet
1. France Bučar - predsednik
2. Rudi Šeligo
3. Draga Ahačič
4. Peter Jambrek
4. Gorazd Drevenšek
6. Anton Tomažič
8. Ivan Pučnik
9. Aleš Arih
10. Neva Česnik
11. Tone Peršak
12. Marko Kos
13. Maja Polak
14. Vlado Sruš
15. Peter Vodopivec
16. Tomaž Hlastan
17. Miroslav Garb
18. Franc Zagožen
19. Marjeta Tratnik
20. Nataša Sukič
21. Mladen Švarc
22. Peter Volasko
23. Silvo Zapečnik

3. Nadzorni odbor

1. Alenka Puhar
2. Ivan Borštnar
3. Niko Prijatelj
4. Primož Simoniti
5. Ivo Urbančič - predsednik
6. Jože Penca
7. Milan Kalin

LJUBLJANSKI PODODBOR SDZ

IZVRŠILNI ODBOR:

1. Milan Apih - predsednik
2. Borut Trekmann
- 3

TRIBUNA

IZ PORAZA V PORAZ - DO KONČNE ZMAGE !

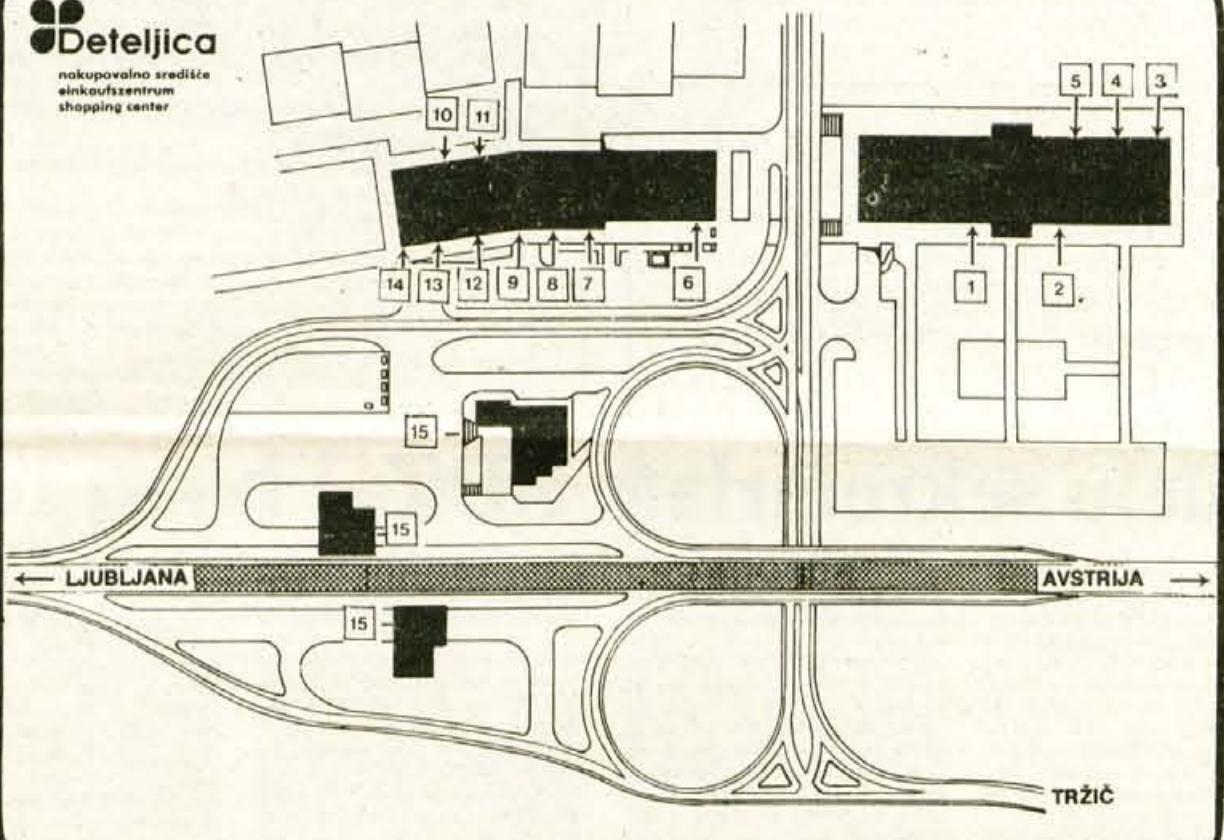
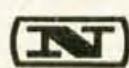
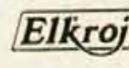
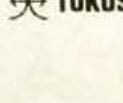
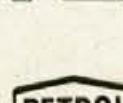
TOVARNA POHISTVA
AJDOVSCINAV SALONU POHISTVA
V PRIZIDRU
VEČNAMENSKIE
DVORANE PPC
GORENSKI
SEJEM KRAJNLIPA
POHISTVOZA PROJECNO POCUTJE
IN EDEBIE
V VASEM DOME

SE PRIPOROČA

MLIN

V PREDOSLJAH
JOZE DOLHAR

V času razstave mineralov in fosilov bo odprt
trgovski center Deteljica : sobota 13.5. od 8^h do 19^h
Vabljeni v Tržič
nedelja 14.5. od 8^h do 13^h

Deteljica
nokupovalno središče
einkaufszentrum
shopping center

1 PEKO, TOVARNA OBUTVE,
Tržič,
obutev
2ŽIVILA, TRGOVSKA IN
GOSTIŠKA DO, Kranj
bistro**3**NOVOST, OBLAČILA,
konfekcija**4**TEKSTIL, PROIZVODNO IN
TRGOVSKO PODJETJE, Lju-
bljana
tekstil**5**TOBAK, TOBAČNA TOVARNA,
Ljubljana
trofika**6**MERCATOR, KMETIJSTVO
INDUSTRIJA TRGOVINA, Lju-
bljana
bitje
samopostrežna trgovina**7**ELKROJ, PROIZVODNJA
MODNE KONFEKCIJE, Mozirje
konfekcija**8**BPT, BOMBAŽNA PREDILNICA
IN TKALNICA, Tržič
posteljnina**9**ALMIRA, ALPSKA MODNA
INDUSTRIJA, Radovljica
pletenine**10**Ješe, Križe
otroška obutev in ekspres popravljalnica**11**KOMPAS, Jugoslavija
Duty Free shop**12**ROMIH, Tržič,
trgovina z jeansom**13**TOKOS, TOVARNA KOS IN
SRPOV, Tržič
kose, srpi in orodje**14**ZLIT, ZDURŽENA LESNA INDU-
STRITA, Tržič
pohištvo**15**PETROL, Ljubljana
restavracija
bencinska črpalka
duty free shop

ALARM

Kranj Tomšičeva 36, tel.: 47-278

Na zalogi imamo:

IR senzorje - senzorje za vklop luči - stanovanjske alarmne naprave na baterijsko napajanje - sirene vseh vrst - spray sirene za starejše objocene - avto alarmne naprave - kovčke za prenos denarja - alarmne centrale - mini jeklene trezorje...

Alarmne naprave vam tudi strokovno montiramo in vzdržujemo!

Gorenjska kmetijska
zadrugaTZO SLOGA
KRAJN

KMETOVALCI!

Obveščamo vas, da smo za področje Gorenjske pričeli s servisiranjem in odpravljanjem napak na vseh SIPOVIH kmetijskih strojih v garancijskem roku ali izven njega.

Dobro smo založeni z rezervnimi deli!

Za morebitne napake v garancijskem roku se obrnite na našo prodajalno kmetijske mehanizacije v Kranju, Cesta 1. maja 65, tel. (064) 35-032 ali 35-750, lahko pa tudi neposredno na izvajalca servisa: Kozelj Slavc, Hotemaže 16, 64205 Preddvor, tel. (064) 45-572, vsak dan od 7. - 10. ure.

**PRODAJNA
AKCIJA MURKE**
od 13. – 27.maja

**S SVILANITOVIDIM
FROTIRJEM
NA POČITNICE**

v poslovalnicah:

MODA, PIKA in M ŠPORT RADOVLJICA
PLETNA BLED
SU UNION JESENICE
DEKORATIVA LESCE

UGODNE CENE • VELIKA IZBIRA
NOV PROGRAM ZA PLAŽO

Murka

PREJELI SMO

SLOVENSKA REPUBLIKANSKA ZVEZA JE SLOVENSKA ZVEZA SLOVENSKEGA NACIONALNEGA PROGRAMA

Ta zveza je nastala spontano, kakor je spontana tudi evolucija. Njena osnova je človek, ki je osnova celica družbe. Zaradi tega je tudi sama Zveza usmerjena k človeku, deluje in delovala bo poudarjajoč človeka in okolico, v kateri živi.

Zavzema se za vse vrednote, ki jih je človeštvo skozi tok zgodovine ustvarilo in ki jih bo ustvarilo ter za okolje, v katerem prebiva in katerega del je.

Zveza nima članarine, nima tudi knjižic. Potrjuje naj se skozi delovanje, ne pa preko papirja. V zvezo se lahko vpše vsak državljan SR Slovenije že s tem, ko ga zanima program in delovanje. pride in odide lahko, kadar hoče. Vezan ni na nič drugega kakor na samega sebe in svojo dejavnost.

POLITIČNI SISTEM

1. Neposredne svobodne volitve na vseh ravneh
2. Ukinitev predsedstva SR Slovenije, ostane le predsednik s svojim aparatom, ki mu je neposredno podrejen (3 x 5 let).
3. Predstavniki ljudstva v kongresu so voljeni za 4 leta neomejeno število mandatov.
4. Izvršna oblast je podrejena kongresu.
5. Mandatar za sestavo vlade je predsednik SR Slovenije.
6. Slovenija je suverena država, ki lahko ostane v sklopu SFRJ. Ima nacionalno valuto. Plačilno sredstvo lahko ostane tudi YU din. Z uvedbo slovenske nacionalne valute se bo tako rekoč uničila inflacija in valuta bo postala konvertibilna.
7. Svobodno združevanje državljanov SR Slovenije.
8. Popolna svoboda govora in javnih medijev.
9. Vprašanje SFRJ.

EKONOMIJA

1. Slovenska nacionalna valuta. Izničenje inflacije, konvertibilnost, vsaki državi svojo valuto.
2. Svobodno podjetništvo. Vsak človek naj ustvarja brez ovir, naj bo odvisen od samega sebe. Pospešuje se proizvodnja, porast narodnega dohodka, denar se racionalneje uporablja, tako dobi več proizvajalec, skupnost in država.
3. Privatizacija, delništvo. Le če je občutek lastnine, se proizvodnja sredstva koristno in učinkovito uporablja. Razbitje monopolov. Konkurenca. Kakovost.
4. Pospeševanje turizma in tako imenovanih čistih tehnologij. Smo z ostali, revni, imamo pri kapital v ljudeh in iznajdljivosti. Le tako lahko ujamemo in prehitimo razviti svet. Poudarimo samega sebe.
5. Znižanje proračunskih stroškov. Tako bomo dosegli oživitev gospodarstva, standarda in izničenje inflacije.
6. Sprememba davčnega sistema. Sistem naj bo tak, da bo omogočil kopiranje denarja in bogastva.
7. Ukinitev davka za nerazvite. To je nepotrebni davek, ki je izrazito ideološko obarvan (uzakonjen sistem navadne kraje).

EKOLOGIJA

1. Takojsnjega ukinitev fosfatnih pralnih sredstev in agnoin. Pralna sredstva se izlivajo v reke, povzročajo prekomerno rast nekaterih organizmov. Ruši se naravno ravnotežje.
2. Radikalno zmanjšanje uporabe kuriv, ki vsebujejo žveplo. Preprečimo kisli dež in umiranje gozdov.
3. Uvedba neosvinčenega bencina. Teže kovine so zdravju škodljive, povzročajo degeneracije.
4. Obvezne čistilne naprave. Prispevek k čistoti okolja. Prispeva k reciklaži snovi.
5. Ureditev odlagališč smeti: smeti predelovati. Prepoved uporabe plastičnih vreček.
6. Reciklaža odpadnih snovi.
7. Korist za industrijo, tehnologijo in gospodarstvo.
8. Podpis montrealske konvencije o ozonu.
9. Pospešitev tehnologije bio plina E.

SOCIALNO VPRAŠANJE

1. Povečanje slovenske natalitete. Natalita je obupno nizka in v stagnaciji, da narod ne izumre, naj se razvija in množi... Seveda pa naj se ustvarijo pogoji:
 - a) pravoporočenca dobita za dober začetek denarno darilo republike.
 - b) solidarnostna stanovanja dobitjo le tisti, ki imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in so že najmanj 25 let državljan SR Slovenije. Prednost imajo pravoporočenci,
 - c) porodniški dopust do 3. leta.
- 3 leta je čas, ko otrok neizbežno potrebuje mater za razvoj.
2. Osnovno zdravstveno varstvo je brezplačno. Ostalo se plačuje po veljavni tarifi.
3. Omogočiti ustanavljanje svobodnih sindikatov — sindikati obstajajo na papirju in so v službi rezima. Potrebno je zaščititi ljudi pred izkoriscenjem.
4. Omogočiti znižanje delovnega časa ženskam. Do polovice sedaj veljavnega.

ARMADA

1. Na ozemlju SR Slovenije je poveljevanje v slovenščini. SR Slovenija je suverena država, ki ima uradni jezik slovenščino. Vsak drug poveljevalni jezik v Sloveniji je tuj, daje vtič okupatorstva, s tem izizza nelagodje, nepokorščine in odtujenosti služenja domovini. To pa tudi zmanjšuje učinkovitost armade na ozemlju SR Slovenije.
2. Služenje v domačem kraju, kombinirano z vadbo na drugih področjih SR Slovenije. Utemeljeno s tem, da doma poznaš vsak grm, drevo, hrib, v tujem kraju pa ne. Kombinirano z vadbo na drugih ozemljih SR Slovenije je pogojeno zaradi objektivnih morebitnih vojnih okoliščin. Zmanjšajo se stroški, poveča učinkovitost.
3. Takojsnjega modernizacija JLA je obupno zastarela, ideološko obarvana itd., kar povečuje stroške in zmanjšuje učinkovitost. Modernizirati je potrebno vadbo, orodje in organizacijo.
4. Profesionalizacija.

Služenje vojaškega roka naj se skrajša na čas vadbe. Poveča se učinkovitost s plačljivo vojsko (najemništvo). Oficirji so plačani po razmerju plač v posameznih republikah. Ukinitev ideologizacije. Vojak se usposablja za boj, ravnanje z orožjem, vojaške veščine, ne pa s politikantstvom, kajti politika se spreminja iz dneva v dan.

DEMOKRACIJA SDZ

Demokracija izhaja v Gorenjskem glasu v prilogi Odpore strani. Ureja uredniški odbor; urednica Laura Straus, Naslov uredništva: Komenskega 7 (soba 33, I. nadstropje) Ljubljana

5. Ukinitev vojaških sodišč tudi v vojnem času. Dober vojak je tisti vojak, ki je brezpogojno poslušen nadrejenemu. Razen tega pravo ni njegova stroka. Vojaška sodišča ne morejo biti in niso neodvisna, če pa so, je armada zanič.

6. Ugovor vesti.

7. Armado na ozemlju SR Slovenije financira SR Slovenija. Jasno. To je naša vojska.

KMETIJSTVO

1. Sprememba zakona o dedovanju.

Sedanji zakon neusmiljeno drobi zemljo, tako da se zmanjšujejo možnosti pridelave z dobičkom.

2. Ukinitev zemljiškega maksimuma.

Zemljiški maksimum ovira ekspanzijo kmetijstva, je ideolesko obarvan z nekakšnim strahom pred bogatjenjem in kulaštvom, deluje izrazito negativno na proizvodnjo hrane in jo draži.

3. Pospeševanje biotehnologije in prehrane.

Človek je del narave, zato naj se tudi obnaša tako. Razen tega je narava prehrana nekoliko bolj zdrava, kakor prehrana, ki vsebuje insekticide in druge pesticide. Ukiniti kulturo uporabe umetnih gnojil. Uvedena bi bila naravna cirkulacija snovi v naravi.

ŠOLSTVO

1. Omogočiti učenje od zgoraj navzdol.

S tem bi se izognili poučevanju nepotrebnih predmetov in omogočili večjo specializacijo ved. Ne bi izgubljali več t. im. nadnadarenjih otrok in poznejne odraslih ljudi, od cesar bi imeli vsi koristi.

2. Osnovnim šolam dati pouk brez ideologij, z novostmi kot Summer School. Uvesti alternativne in elitne mednarodne srednje šole (kot je Devinska), uvesti klasično srednješolsko izobrazbo in gimnazijo. Vpeljati obrtne šole.

3. Na univerzi uvedba t. i. alternativnih ved.

Določene vede so se zanemarile zaradi Galilejeve filozofije. Človek je sestavljen iz duha in telesa. Zanemarilo se je bistvo, da je človek del narave, ne pa matematična številka.

4. Financira se iz proračuna SR Slovenije, pa tudi iz prispevkov firm, ki se jim ta sredstva odbijejo od davka.

SDZ vas vabi na ustanovni občni zbor območnega odbora SDZ za Obalo, Kras in Notranjsko, ki bo v dijaškem domu Heroj Tito v Kopru, Cankarjeva ulica 5, v petek, 12. maja 1989, ob 18. uri. Program SDZ bo predstavil Dimitrij Rupel s sodelavci.

V svojem prispevku se bom osredotočil, torej zavestno omejil, le na vlogo in pomen Sekretariata v času po pridobitvi prostorov pri MK SZDL na Komenskega 7. Poudariti moram, da lahko sobico, ki meri približno 7 m², uporabljamo le do 31. decembra 1989. RK SZDL nam pri tem krije stroške ogrevanja in elektrike, ne pa tudi izdatkov za telefon in administrativne posle.

Sekretariat SDZ pa ni miniature, le v svoji prostorski dimenziji, ampak tudi po kadrovski sestavi. Polembo dejstvo je že njegov neprofessionalni značaj. Tvorimo ga namreč le honorarni sekretar in občanski sodelavec, ki pa predstavlja ogromno in nepogrešljivo pomoč, saj se je dejavnost Sekretariata iz meseca v mesec hitro širila.

Specifičnost narave naše zveze se odraža, tako v pozitivnem kot v negativnem smislu, tudi v delovanju tega telesa. Glede na to, da se SDZ vzdržuje popolnoma avtonomno, saj ne prejema (in tudi no-

č) od SZDL niti dinarja, je razumljivo, da naš finančni položaj ni zavidenja vreden. Zato apeliramo na vse člane, naj čimprej vplavajo članarino, ki je v okoliščinah sedanja pošastne inflacije že tako ali tako simbolična. V imenu slovenske demokratične zveze pa izrekam prisrčno zahvalo vsem tistim, ki so poleg članarine prispevali še dodatno finančna sredstva za uspešnejše delovanje naše zveze. Posebna zahvala za izrazito visoko podporo naj velja Dragu Bajcu, Jožetu Grabnarju, Marku Koširju, Ivanu Mesičku, Stanislavu Petku, Damjanu Štrucu in Pavetu Erženu.

Ena od primarnih nalog SDZ je prav gotovo pridobivanje novih članov, oziroma razširitev boja za parlamentarno demokracijo na ozemlju Slovenije in širše. Naša pričakovanja v tej smeri so žal niso v celoti uresničila. Članstvo je manj, kot smo si želeli. Res pa je tudi, da stanje še zdaleč ni kritično ali deprimirajoče. Trenutno je članov okoli 1500. Ne gre zanemariti dejstva, da so nam množični mediji bolj ali manj nalenakljeni, še posebej RTV Ljubljana. V njih se pogosto pojavljajo zelo enostranske interpretacije o delovanju naše v ostalih zvez ter Odbora za zaščito človekovih pravic. Z izgovorom, da je situacija v državi kritična, in da moramo biti enotni, se poskuša otopeni delovanje politične alternativne v Sloveniji. Tovrstna produkcija prestrašnosti vzbuja med prebivalci Slovenije dvom, ali vsaj nezaupanje, v poštenost in smisel

aktivnosti Slovenske demokratične zveze. Zaradi zaprtosti medijev nam ni v dovoljni meri omogočen polemika s stališči uradne slovenske politike, ki pač vztrajno varuje svoj monopol nad informacijami. Očitno je ta ideoleska produkcija strahu in občutka ogroženosti obrodila svoje sadove, saj mnogo ljudi pravi, da bi se že včlanili v SDZ, če se ne bi bala posledic. Menim, da sta torej predvsem dva glavna vzroki za manjše število članov:

1. blokada objektivnih informacij o SDZ v množičnih medijih ter

2. produkcija strahu in občutka ogroženosti med državljanji Slovenije.

Komunikacijsko bariero, ki jo med SDZ in javnost namerno postavlja uradna politika preko »svojih« medijev, poskušamo razbiti (ali vsaj prebiti) z našim glasilom Demokracija, ki bo združevalo v enotno informacijsko silo tudi ostali del politične alternativne. Zato je boj za samostojno glasilo, ali časopis, zelo težaven in še nedokončan.

Če se vrnemo nazaj k problematiki članstva, je treba takoj reči, da je v

strukturi in aktivnosti včlanjenih lahko opaziti paradoskalno situacijo. Najbolj aktivni in radikalni so mladi ljudje, ampak upokojenci in ostali starejši člani. Mnogi med njimi so bivši partizani, ki so razočarani nad povoju razvojem naše družbe. Na vprašanje, od katerega politična letargija mladi (predvsem dijaki), se ponuja več

MLADI ZA EVROPSKO FEDERACIJO

V času od 14. do 16. aprila je v Firencah potekalo zasedanje Mladih evropskih federalistov (JEF) o problematiki združene Evrope in letosnjih volitvah v Evropski parlament kot prvem koraku k bodoči Evropski federaciji. Organizatorji so povabili predstavnike političnih zvez iz vse Evrope, tudi Jugoslavije. Iz naše države so se zasedanja udeležili slovenska sekcija JEF, ZSMS ter Peter Volasko in Franci Pungerčič kot predstavnika Slovenske demokratične zveze. Zasedanje sva izkoristila predvsem za predstavitev naše zveze Evropi in navezovanje stikov z ostalimi evropskimi organizacijami.

V osrednjem delu konvencije, ki je bil namenjen predstavljanju različnih pogledov na Združeno Evropo, sva predstavila referat, v katerem sva orisala zvezo, njeno delovanje in cilje ter, kot prispevek k temi zasedanja, posebej poudarila 12. točko naše programske izjave, v kateri se zavzemamo za pristop naše države k Evropski skupnosti in s tem v zvezi težave pri jugoslovenskem in slovenskem odpiranju v Evropo, ki izhajajo iz napačnega pojmovanja načela neuvrščenosti in naše vloge v tem gibanju. Opozorila sva na nujnost priključitve razviti Evropi in na katastrofalne posledice, če do tega ne pride.

Po referatu so narušili različni politični stranki in organizaciji zaprosili za pogovor, v katerem so predvsem želeli informacije o naši vlogi, in pomenu v Sloveniji ter glavnih ciljih. Nekateri so izrazili pripravljenost, da nam pri naših prizadevanjih pomagajo, nekaj pa jih je že napovedalo obisk v Sloveniji. Tako lahko našo udeležbo na tem zasedanju v celoti ocenimo kot uspešno.

FRANI PUNGERČIČ
PETER VOLASKO

OBVESTILO UO SDZ

Univerzitetni odbor Slovenske demokratične zveze vabi vse člane in članstva željne na redne tedenske sestanke UO SDZ, ki so vsako sredo ob 17. uri v matematični predavalnici v II. nadstropju na Jadranski ulici 21. Poleg tekoče problematike se tačas ubadamo z organizacijo okroglo mize o avtonomnosti univerze.

Obenem vas obveščamo, da smo dosegljivi na naslovu:

Dragan Marušič
Univerza v Ljubljani - Pedagoška akademija
Kardeljeva ploščad 16
Tel.: (061) 340-561

Vabljeni!

Predsednik izvršnega odbora Dargan Marušič
Predsednik nadzornega odbora Karmen Poseg
Predsednik sveta Franci Pungerčič

PRISTOPNA IZJAVA K SLOVENSKI DEMOKRATIČNI ZVEZI

Podpisani/a

Naslov

Poklic

Telefon

razumem Slovensko demokratično zvezo kot gibanje za vzpostavitev demokracije in političnega pluralizma v Sloveniji.

Poznam »Programsko izjavo« in »Začasna pravila« SDZ.

Glede na to sem pripravljen pristopiti k SDZ.